XIV. évfolyam. Budapest. 130. szám. Kedd május 11. 1880.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal.
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Lafitte & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

MAGYAR KIRÁLYI EGYETEMI KÖNYVTÁR

Vizsgálják a koronát.

Tudós férfiak, tudománynak fölkent bajnoki mesteremberes vizsgálat alá veszik szent István királynak, első magyar királynak koronáját. Megmérik szélét, megmérik hosszát, fontra teszik: vajjon menynyit nyomna; próbakővel megpróbálják: vajjon arany-e rajta, a mi fénylik; megszámlálják drága köveit, lefestik szent képeit s komoly képpel tanakodnak, vajjon miért mozog rajta, miért akar belőle kiesni a kettős kereszt. S végezetül megbecsülik, mint szokás a szegény ember ingó-bingó jószágával: vajjon, hogyha doora kerülne, mit adna érte a régiséggyüjtő vagy az aranyműves avagy a hiuságos ékességek kedvelője. Nagy fénynyel, nagy gonddal, nagy ünnepélyességgel történik a vizsgálódás. Ország zászlósai, koronaőrök, magas méltóságok állanak ott a tudós férfiak mögött. Rozsda emészti az ajtót s ajtón a lakatot, hova el van zárva az a darab ércz, mely királyoknak puszta ékszer, népeknek gyakran keserüség, a magyar nemzetnek fájdalmas szent emlék. Emlék igen, fájdalmas is: az bizonyos; de szent-e még vajjon, ez a kérdés.

Nyolczszáz és nyolczvan éve annak, a mióta magyar nemzet szentnek tartja s királynak nevezi fejedelmét s a mióta sem szentnek, sem királynak nem tartja a fejedelmet, mig homlokát nem érinti az a megszentelt érczdarab, mely most már tizenhárom év óta ott pihen a budai várban, a királyi palotában, a kápolna emeletén. Vajjon miért van-e varázserő e lelketlen érczdarabhoz kötve? Avagy van-e hát varázserő a koronában, melynek felét római pápa adományozá apostoli érdemek jutalmául; másik felét keleti császár ajándékozá baráti szivességek hálája gyanánt? Van varázserő igen is a magyar nemzet hitében, mely bizalommal környezi a koronát és annak viselőjét, mert azt hiszi, hogy azt a szent esküt, melyet a fejedelem ön népe javáért és szabadságáért esküszik, meg kell tartani s nem szabad megszegni. Hiszi ezt, még mindig hiszi, századoknak fájdalmas tapasztalatai daczára is hiszi ezt a magyar nemzet. Pedig a korona tanácsosai ugyancsak mindennap verik ki belőle e hitet.

Volt egy fejedelem, Habsburg családnak lángeszü sarjadéka, a ki sem maga nem szinlett, sem tanácsosainak meg nem engedé a szinlésnek ármányát, hanem e helyett a magyar nemzet megsemmisitésére nyilt, egyenes uton törekedett. II-ik József volt ez, Mária Teréziának fia és utódja. Uralkodónak mivelt, embernek becsületes, politikusnak őszinte. Megmondta és megtette nyiltan, hogy ő a koronázási hókus-pókusra semmit sem ád s a magyar nemzet alkotmányát semmire sem becsüli. Szent István koronáját fölvitette Bécsbe, császári gyüjteménybe, egyptomi és khinai ritkaságok közé. A magyar nyelvet elnyomta, a német nyelvet ránk erőszakolta, a nemzet alkotmányát eltörölte. Zsarnok volt, de őszinte volt. Semmivé akarta tenni Magyarországot és a magyar nemzetet, de ebből nem csinált titkot, nem játszott alkotmányosdit s a nemzet szivébe dőfött késre nem mondta rá, hogy az nem kés, hanem orvosság. II. József, az abszoluta fejedelem becsületesebb ember volt, mint I. Ferencz József koronás királynak hitetlen tanácsosai.

II. József behunyta fáradt szemeit. Akkor már a Szajna mellett megrendült a föld, reszketett a trónus és vulkánoknak egetverő láng oszlopaiként törtek elő a régi társadalom rétegeiből a világteremtő eszmék, melyek hirdették és megteremtették a szabadságot és egyenlőséget. Akkor már nézdelé komor sasszemeivel a korszikai hadisten Európát s olvasgatá a koronákat, melyeket kardjával össze fog törni egykoron. És akkor már Magyarországon is ébredezni kezdett a szellem, mely az alkotmány és nemzetiség elleneinek fülébe dörgé a szót: megállj! És akkor a fejedelem kivette a koronát a bécsi ritkaságok gyüjteményéből, nagy fénynyel és tisztességgel haza küldi azt Magyarországba, megigérte, hogy azt fejére teteti és mit tett akkor a nemzet? Elfelejté a szenvedett nagy sérelmeket: megbocsátott azoknak, kik nemzetiségét elfojtani s alkotmányát semmivé tenni törekedtek s megállt szilárdul a trón mellett s küzdött a rettentő forradalom hatalma ellen, mely elboritá Európát, de a melynek hullámai megtörtek Magyarország határain.

Mert a magyar nemzet akkor is azt hitte, hogy a ki a szent koronát fejére teszi s a nemzet javára és szabadságára föleskiszik: annak esküje szentebb az imádságnál s jótékonyabb az áldásnál. Azt hitte, hogy a királyi esküt meg nem szegi a király s meg nem szeghetik a királynak tanácsosai. Hát hiszen a király nem is szegte meg mind maiglan. De mit tettek azzal az esküvel a tanácsosok? Magyarország jogait, alkotmányát, törvényes függetlenségét és területi épségét sértetlenül fentartandjuk s megteendjük mindazt, a mit ezen országunk közjavára, dicsőségére és öregbitésére igazságosan megtehetünk; isten minket ugy segéljen s annak minden szentei." Ime igy szól a királyi eskü. S mivé torziták el ez eskü értelmét, igaz jelentését a korona tanácsosai? Független Magyarország — hol van az? országnak közjava és dicsősége: hova lett az? Független, boldog és dicső Magyarországot igér a királyi eskü s szolgává és koldussá és dicstelenné tett Magyarországot terem tettek a királynak tanácsosai.

És a magyar még most is bizik annak az érczdarabnak csodatevő varázs erejében. Ám csak bizzék, bizakodjék továbbra is. Ám a nemzet tudósai s nagyméltóságu főurai és zászlósai csak mérjék, csak próbálják, csak tegyék fontra azt a koronát s csak vizsgálgassék, kutatgassák, hogy szive miért fakó, egyik-másik ékköve miért repedezett s kettős keresztje miért ingadozik s miért akar kiesni minden pillanatban. A mezei füvet, a barlangi férget s az utféli sárporondot is vizsgálják már a tudósok; miért ne vizsgálnák azt az ékszert, mely ötvenkét magyar királynak érinté már homlokát közel kilenczszáz esztendő óta? De a tudós uraknak s az ország zászlósainak mondunk valamit. Ha szabad és független ez az ország, a minőnek királyi eskü hirdeti: akkor annak a koronának elhalványult fénye fényesebben ragyog a ragyogó napnál. Ha a király itthon marad, köztünk marad és egész királya és nemcsak vendége lesz a magyarnak s nem hitetlen tanácsosainak szavára, hanem a nemzetnek óhajtására és szenvedéseire hallgat: akkor a koronának amaz ingó keresztje oly erősen fog állani, mint egykor, régen a cseh Ottokár elleni harczokban s Mária Terézia örökösödési harczaiban.

Budapest, május 10.

A király elnöklete alatt tartott tegnapi minisztertanács — amint ezt határozottan állithatjuk, — semminemü vasuti törvényjavaslat megállapitásával sem foglalkozott.

A két regnikoláris küldöttség közt folyó tárgyalások mostanság egy időre félbeszakittattak. Hogy a két küldöttség közt egyértelmüség éressék el, szükségesnek látszik a magyar küldöttség felhatalmazását, mely csupán a kvóta arány megállapitására illetve a pénzügyi kiegyezés megujitására szoritkozik — kibőviteni és valószinü, — mint a „Bud. Corr." irja — hogy a kormány a magyar regnikoláris küldöttség illetékességének hasonló mérvü kibővitését fogja az országgyüléstől kérni, a milyennel a horvát küldöttség már bir. Akkor aztán a két küldöttség tárgyalásai ismét felvétetnek.

A képviselőház pénzügyi bizottságának albizottsága ma déli 12 órakor a közlekedési miniszt-riumban tartott ülésében, melyen a kormány részéről részt vettek Szapáry Gyula, gr. és Ordody Pál miniszterek, a belyi érdekü vasutakról szóló tjavaslat 2-dik §-át végleg szövegezte, s a szövegezést holnap az összbizottságnak be fogja mutatni. A bizottság helybenhagyása után a szöveget egész terjedelmében közölni fogjuk.

Az országgyülési egyesült ellenzék mai értekezletén tárgyalás alá vette a gymnásiumi és reáliskolai oktatásról szóló törvényjavaslatot. Nagymérvü vita fejlődött ki, mely azonban be nem fejeztetvén, a tárgyalás folytatása a holnap tartandó értekezletre halasztatott.

Csemegi Károly a magyar jogász-egylet alelnökének ez egylet rendes évi közgyülésén tegnap tartott s lapunkban is közölt megnyitó nagy beszédére még vissza szándékozunk térni. Van azonban beszédének egy része, melyet már ma sem hagyhatunk észrevétel nélkül. E rész az, a hol a nemzeti geniusról emlékezik, mely a „viszontagságos hazai történet ezer éves tanusága szerint a szabadság és a jog biztositásának geniusa volt mindig. Érvényesült — ugymond e jog azon alakban és azon irányban, melyet a kor, a viszonyok, a felfogás hosszu időn át talán igen szük körü, de mindig a szabadságra és a jog oltalmára és biztositására irányzott felfogás sugalt."

Ennek illusztrációjául utal aztán a vérszerződésre, Szent István I. dekretumára, az aranybullára, a kir. hitlevelekre, a sanctio pragmatikára, az 1791: XV. az 1848: III. és — az 1867: XII. és 1869: IV. tczikkre.

Mindezekben, szerinte, mi a nemzeti génius sugallatát követjük s annak alkotásait fejlesztjük tovább.

No már bocsánatot kérünk, a ki az 1867. XII. tvczikket a nemzeti genius sugallatának, alkotásának meri állitani, az vagy hypokrisist követ el, vagy sejtelme sincs arról a szellemről, mely a magyar nemzet multját, önállóságáért folytatott küzdelmeit, történelmét átlengte. Fogalma sincs a magyar közjogról, s arról a geniusról, — melynek az 1867: XII. tczikkben nyilatkozó genius csak „tagadó szelleme." Nem is él meg ez uj sütetü „nemzeti genius", mely a közös ügyekben, a nemzeti állami önállóságának feláldozásában, a lemondásban, a megalkuvásban nyilatkozik, nem él meg a magyar nemzet kebelében s csak ama kényszeritő behatások tartamáig lesz föntartható, melyek létrehozták ama kiegyezést. Ha e nyomás megszünt, akkor fog nyilatkozni az igazi nemzeti genius, melyet most egy tekintélyes testület ünnepélyes közgyülésén a magyar jogászok egyletének alelnöke oly vakmerően megtagad és hamisit; de mely egy ily meghamisitott torzalakban csak akkor találhat a magyar nemzet kebelében helyet, ha a valódi ezredéves nemzeti géniust előbb végkép számüzte onnan.

Ez az idő még nem érkezett el s hiszszük, nem is fog megérkezni, bármint igyekezzenek is a hivatalos közegek nemzeti genius gyanánt csempészni be azt a szellemet, melyet még tulajdon alkotói sem mertek annak állitani s legfeljebb azt mondták rá, hogy „malum necessarium", melyet elfogadni nekik maguknak is csak a hazafias érzet bizonyos elfojtásával, a nemzeti jövő iránti aspirációik fékezésével, saját magok bizonyos önmegtagadásával lehet.

Mi megvagyunk győződve, hogy a magyar nemzet Csemegi ur fentebbi felfogásában nem osztozik. De hogy még a jogász-egylet tagjai sem osztozhatnak benne, arról is megvagyunk győződve. S bár természetesnek tartjuk, hogy a megnyitó beszéddel polemizálni nem soknak fog jönni kedve, még is azt hisszük, ha a magyar jogászegylet tagjai nyilatkozni fognának, többségben lennének azok, kiknek nyilatkozata lényegében megfelelne annak, melyet az egylet egy tagjától ez uttal van alkalmunk közölni, a mint következik:

Nyilatkozat.

Csemegi Károly, kuriai tanácselnök ur a „Magyar Jogász-egylet" tegnapi közgyülését nagy beszéddel nyitotta meg.

Mint e magyar jogász-egyletnek szintén tagja, kénytelen vagyok ezen különben valóban „momentuosus" elnöki beszéddel szemben kinyilatkoztatni: hogy én sem az 1867. XII., sem az 1869. IV. törvényczikket nem tarthatom olyannak, mely a nemzet geniusának megfelelne, nem tartom, nem is fogom tartani soha, valamint azon nézetet sem oszthatom, hogy a „jogért küzdő nemzeti genius ma az 1869. IV. tcz. védelmében találja megfelelő feladatát."

Mivel elnöki megnyitó beszédek sokak által mintegy az illető egyletek programmjának tartatnak; politikai lelkiismeretem megnyugtatása czéljából — mint az egyletnek mégis tagja — jelen nyilatkozat megtételére sürgősen indittatva éreztem magam. Budapest, 1880. május 10-én Pártos Béla, jogtudor-ügyvéd a magyar jogászegylet tagja.

Budapest, május 10.

A hatalmak egyetértésének és a béke fenntartására irányzott közös törekvéseiknek, — mert ez divatos neve a diplomácziai aknafurási müveleteknek — sikerült megteremteni azt a helyzetet, mely óriási kérdőjel gyanánt lebeg ma Konstantinápoly fölött. A diplomaták belelovallták magokat abba, hogy az ő akaratuknak a béke érdekében meg kell történnie s e béke érdekében előidézték — vagy legalább közel látszik lenni ez az időpont, midőn azt lehet mondani, hogy előidézték — a beláthatatlan kimenetelü harczot. Mondanunk sem kell, hogy az albán-montenegrói ügyről szólunk, mely in optima forma meg van inditva a diplomáczia hadjárat a porta ellen — az angol radikálisok nagy örömére. Ime szószerint a minap emlitett második jegyzék: melyet a konstantinápolyi képviselők a török kormányhoz intéztek:

„Az április 18-iki jegyzőkönyv aláirói sajnálattal értesitik a fényes portát, hogy április 24-iki kollektiv jegyzékökre adott válasza semmiféle szempontból sem tekinthető kielégitőnek.

Hivatkozva közléseikre, s illető kormányaik rendeletére, van szerencséjök a fényes portát fölkérni, sziveskedjék velök kategoricze és a legrövidebb idő alatt tudatni: el van-e határozva vagy nem, ujra megszállani ama hadállásokat, melyeket szabályellenesen üritett ki s ezen pontokat azután az emlitett jegyzőkönyvhöz csatolt emlékirat szabatos határozatainak értelmében átadni a montenegrói hatóságoknak?"

A porta válasza e kategórikus kérdésre — ha hivatalos szövegre nem hivatkozhatni is — eléggé ismeretes. Nem teheti, nem teszi azt, a mit tőle kivánnak. A nagyhatalmak már most — mert nevetségesek nem akarnak lenni — erőszakra fogják talán a dolgot s készen van ismét egy keleti kérdés, sokkal veszélyesebben élére állitva, mint volt a podgoriczai vérengzés után. A helyzet kellemességét növeli az angol kabinet határozottan megkezdett akcziója, mely oda czéloz, hogy Európát hadilábra állitsa a porta ellenébe. S mindennél nagyobb kérdés az, hogy a hatalmak megegyezésre jutnak-e egymással ez akczió felől, melynek jelszava a berlini szerződés végrehajtása s melynek csak egy eredménye lehet: a berlini szerződés megdöntése. A konstantinápolyi angol nagykövetségre kinevezett Goeschen e hó 17-én utazik Konstantinápolyba, nem tréfadologra, mondja a „Daily News"; küldetésének első czélja az lesz, hogy Törökország fel nem szabaditott tartományainak a szervezési alapszabályok megadását biztositsa. Ez jelzi a porta elleni hadjárat megindulását. Goeschen ur már bucsut is vett riponi választóitól, hangsulyozva uj állásának nehézségeit.

Az olasz kormány, mint az „Indép. belge" római levelezője irja, táviratilag visszahivta Konstantinápolyból Corti gróf nagykövetet. Nem bizonyos, hogy Corti visszatér-e még állomására, de addig nem hagyja el Rómát, mig Törökország határozott választ nem ad, s ha visszatér, mindenesetre terjedelmes és erélyes utasitásokat fog kapni. Sőt, mint a levelező megbizható forrásból értesült. Sőt utasitást fog kapni Corti, nyilatkoztassa ki a török diplomatáknak, hogy ha továbbra is fölhasználják czéljaikra az albán elemet, hogy igy az európai kabinetek határozatait meghiusitsák, Olaszország okkupácziót fog inditványozni, melyre nézve Rómában azt hiszik, hogy Ausztria-Magyarország kivételével az összes hatalmak beleegyezését megnyerik. Az olasz progressista párt, mely most uralkodik, már gyakran emlegette Albánia okkupáczióját, s Crispi ur beszédeiben és irataiban gyakran utalgatott erre.

A levelezőnek igaza van, midőn az mondja, hogy e hirben semmi meglepő nincs. Kétségtelen, hogy az albán mozgalmat nem utolsó sorban olasz kezek szitották, sőt szóba jött már az is, hogy a függetlenné teendő Albánia fejedelme egy olasz herczeg legyen. Római magánhirek ez utóbbi állitást ma megczáfolják, de elég különös, hogy e „római magánhirek"-ről a hivatalos távirati bureaunak Párisból kell értesülnie. Az albánok egyébiránt már megalakitották a skutarii világjetben az „ideiglenes nemzeti kormány-t melynek első ténye a tegnap emlitettük proklamáczió volt, a mely kijelenti, hogy Albánia megszünt a padisah uralma alatt állani és felfordult. Volt nagy sikoltás, nem láttuk egymást. Nagyon megijedtem, hogy a szent koronával együtt a Dunába fuladunk, azonban isten megsegitett, senki se jutott a jég alá, csak nehány más tárgy jutott a jég alá. Ekkor a sziléziai herczegnőt és a legnagyobb hölgyeket fölvettem szánomra s igy istennek segitségével átjöttünk mindnyájan a jégen. És midőn elértük Komáromot és a ház, a hol a királyné várakozott, gondjaim osztályosa fogta a vánkust és elvitte biztos helyére."

Kottannerné kézirata, melyből a fönebbi részleteket vettük, 1846-ban Lipcsében lenyomatták. E lenyomatban azonban nincs megnevezve „gondjainak osztályosa", s csak annyit vehetünk ki felőle, hogy „nem igen tudott németül." Henszlmann Imre, a kézirat forditója,* szintén nem tudja nevét. Lehet azonban, hogy az eredeti kéziratban, mely időközben az akademia számára is lemásoltatott, megvan.

Erzsébet aztán Árván született László fiát csakhamar megkoronáztatta az orzott koronával, a csecsemő helyett Cillei mondván az esküt. Azonban egy ideig bujdosni kényszerülvén, utjában gyermeke bölcsőjében hordozta magával a koronát, sőt egy ideig Kapuvár közelében egy odvas fűzfában tartotta elrejtve.

A korona eltünése Visegrádról nagy felháborodást szült s Gara várnagy csak nehezen menekült meg a fölkonczoltatástól. Erzsébet azután gyermekével együtt III. Frigyes császárnak adta a koronát s ott volt az álló huszonnégy esztendeig, mely idő alatt követség követség után járt Bécsbe a nemzeti kincset visszaszerezni: de mindhiába, mig végre Mátyás haddal támadta meg a császárt érte s ez aztán arra visszaadta.

Mátyás halála után fia, Corvin János birtokában maradt a korona, ki csak vesztett csaták s tört remények után adta át személyesen győzelmes vetélytársának, Ulászlónak.

A mohácsi vész után Perényi Péter koronaőr Zápolyának, majd Ferdinándnak is kiadta a koronát megkoronáztatás végett. De Perényi később törökök fogságba jutván, vele a korona is Szolimán ha-

* Archaeologiai közlemények IX. k. I. füzet. A visegrádi korona-bolt és a kir. lakosztály elrendezése.

AZ „EGYETÉRTÉS" TÁRCZÁJA.

A szent korona viszontagságai.

A magyar koronának saját magának is érdekes története van. Már eredete is félig mesébe van burkolva; legalább irott történeti kutfőink ninesenek, melyek arra minden kétséget eloszlató világot vethetnének.

Egy bizonyosnak látszik, az t. i. hogy a magyar korona felső — u. n. latin része, — Szt. István korából való, ámbár eddig még nincs kétségen kivül helyezve, hogy ugyanaz volna, melyet II. Szylveszter pápa küldött első királyunknak. Az alsó — görög — részre már nagyobb bizonyossággal állithatni, hogy Dukas Mihály görög császár ajándoka I. Géza királynak, bár vannak, kik Manuel császár ajándokának vitatják, melylyel III. Bélának kedveskedett.

Hogy a különböző korszakokból származó két korona mikor forrasztatott együvé, az iránt se nyujtanak kutfőink felvilágositást. Annyit azonban tudunk, hogy midőn III. Frigyes császárnál volt zálogban, már mai alakjával birt.

A magyar koronának ép oly viszontagságteljes multja van, mint a hozzá tartozó országnak. Alig van történeti ereklye, mely annyi hányattatáson ment volna keresztül, mint a magyar korona.

Először Imre király halála után kelt vándorutra, a mikor is Constanczia a királyi özvegy Lipót osztrák herczegnek bizta gondjaira, féltvén azt a trónravágyó Endrétől. Midőn ez mégis trónra jutott, a korona is haza került s egyéb háborgattatását nem emliti a krónika az Arpádok egész uralkodása alatt.

Hányattatása az után kezdődik. Cseh Venczel király nem türetvén meg az országban, magával vitte Prágába a koronát is s azt később Otto bajor herczegnek adta, ki álruhába lopózván az országba, a koronát is magával hozta. Nagy becsben azonban nem igen tarthatta, mert még az is megtörtént, hogy utközben mocsárba ejtette s csak a jó szerencsének köszönhette, hogy egy kisérője kihalászta. Később azonban, miután 1305-ben megkoronázták vele, annyira megbecsülte, hogy még körutjaira is magával vitte, nehogy elvegyék tőle. Mindazonáltal még is elvették. Apor vajda elfogta a királyt s a koronával együtt Gyulafejérváron őrizte. Otto végre belátta, hogy a magyar korona neki nem való, 1310-ben Róbert Károlynak engedte át.

Még nagyobb viszontagságra jutott a korona Albert király halála után. Özvegye Erzsébet uralkodásra vágyván s méhben hagyott fia, László számára a koronát biztositani akarván, azt Visegrádról ellopatta. Kottanner Ilona volt neve annak az udvarhölgynek, a ki a merész vállalkozást végrehajtotta. De még le is irta.

A bécsi cs. könyvtárban található ugyanis egy 16 lapnyi német kézirat, melyben az egész esetet előadja ő maga.*

Hire járt ugyanis, hogy a király halála után a koronát elorozták. „A királyné — irja ezután Kottannerné — személyesen akarván meggyőződni, fölment a várba sok magyar ur kiséretében és elmentek a boltozatba és felvitték a szent koronát ládájában és kivették a szent koronát tokjával, melyen sok pecsét volt, ezeket letörték és kivették a szent koronát és jól megszemlélték, mialatt én jelen voltam, azután a szent koronát más kis ládába tették, melyben a királyné koronázására szolgáló más korona is volt s igy most már két korona állt egymás mellett ugyanazon ládában, s ehhez közel állott az úgy, melyben a királyné feküdt nehéz terhét viselvén és a királyné mellett ugyanazon kamrában feküdt két hölgy. Itt éjjeli lámpa égett és viaszgyertya, a herczegnők szokása szerint. Az egyik hölgy éjjel fölkelt ágyán, de nem vette észre, hogy a gyertya leesett s égés támadt a szobában s megperzseltetett a láda is, melyben a két korona volt eltéve és a láda tetején fekvő két bársony vánkosba is araszná nagyobb lyuk égett be. Ime csoda! A király, kinek a koronát viselni kellett, még zárva volt anyja méhében alig két ölnyi távolságban a koronától, melyet az ördög tüz által akart kárositani. Azonban megőrizte isten, ki annak idejében felköltötte a hölgyet. Én a fiatal királyné mellett elől háltam, midőn a hölgy hozzám jött, hogy fölkeljek, mert tüz van a boltban, hol a kegyelmes asszonyom fekszik. Megijedtem, fölkeltem és siettem a kamrába, mely tele volt füsttel, elfojtottam a tüzet, kieresztettem a füstöt és a királyné tovább alhatott.

Elbeszéli aztán, mikép helyezték vissza a koronát a számára épült boltozatba, hol előbb volt, mint pecsételték le az ajtókat számos pecséttel. A királyné aztán Budára készülvén a főurakkal, átadta saját koronáját, nádfáját és egyéb ékszereit Kottannernének, ki azokat a szent korona boltozatja melletti kamrába tette el. — Továbbá elmondja, hogy a királyné kedvet kapván titkon fölfelé utazni az országba, megbizta őt, hozza le a fellegvárból az ő ékszereit és királynéi koronáját. A mi egy szánon sikerült is s Erzsébet elindult Komárom felé, Kottannernéval együtt.

„Ekkor jött — irja tovább — Czillei Ulrik gróf, a királyné hü barátja s együtt tanácskoztak, hogyan lehetne a koronát lehozni a fellegvárból? Kegyelmes asszonyom pedig hozzám szóla, hogy megtegyem; mivel az alkalmat senki nem ismerné jobban s nincs kiben inkább biznék. — Nehezen beleegyeztem a nehéz utba s életem veszélyeztetésébe, s mikor megjött az idő, találtam oly férfiut, ki beleegyezett a korona kihozásába s intézkedett hiven, bölcsen és férfiasan. Előkészitettük a szükséget, magunkhoz vettünk több lakatot és két reszelőt, s ő fekete bársony köntöst öltött és nemez czipőt, mindegyikbe reszelőt dugván. Én pedig magamhoz vettem kegyelmes asszonyomnak kis pecsétét s a külső ajtónak nálam volt kulcsait."

Érdekesen irja le aztán az előkészületeket, az aggodó lelki állapotot, a több izben fenyegető rajtakapatás gyötrelmeit, istenhez imádkozását s a szenteknek tett fogadalmakat s tovább igy ir:

„— — Ujabb gyertyákat adtam emberemnek, kézbesitettem a lakatokat is, melyeket ujra rá kellett vernie, asszonyom kis pecsétjét is, melylyel ujra be kellend pecsételnie, valamint a három külső ajtóhoz tartozó kulcsot is. S ő levette a kendőt és pecsétet, melyet ide tett a várnagy (Gara László) felnyitotta az ajtót s bement egy felesküdt segédével s dolgozott a többi lakaton ugy, hogy az ütés és reszelés nagyon meghallatszott. A várnagy őrsége és neje igen ébren voltak ez éjjel, még is isten bedugta fülöket, hogy senki mit se hallott. Én nagy ájtatossággal letérdeltem s kértem istenemet, ha ellene török s ezért el kellene kárhoznom, vagy ha ebből kár háramlanék az országra és népre, könyörüljön lelkemen s hagyjon elébb itt meghalnom."

E közben különféle lépések és pánczélos zörgések riasztották föl, a mi még növelte gyötrelmeit. „Azonban elémbe jött emberem, jelentvén, vigan legyek, sikerült, lereszelték az ajtó lakatait, de a tok lakatai oly erősek, hogy nem lehet lereszelni s igy a tokot égetni kell, mi nagy tüzet fogna okozni. Nagyon aggódtam, észre veszik, de ettől is az isten megőrzött. — Miután igy a szent korona megszabadult, mindenütt ismét bezárták az ajtókat és a feltöröttek helyett más lakatokat alkalmaztunk és rányomtuk kegyelmes asszonyom pecsétjét; becsuktuk a külső ajtót is és rátettük a kendőt pecsétével ugy, a mint találtuk s a mint rátette volt a várnagy. Én pedig a reszelőt bedobam az árnyékszékbe. A szent koronát kivittük a kápolnán keresztül, melyben nyugszik sz. Erzsébet. Segédem elővett egy vörös bársony vánkost, kiszedte abból tollának egy részét, betette a szent koronát a vánkosba s ezt összevarta ismét." . . .

„— — Mihelyest a hölgyek és kiséret készen voltak az utra, az, ki gondjaimat osztotta, elővette a vánkost, melybe a szent korona be volt varrva, és átadta szolgájának, ki őt megértette, hogy vigye ki a házból a szánra, melyen én voltam menendő vele. Ekkor a jó ficzkó vállára vette a vánkost, s mellette ócska tehénbőrt, melynek hosszu farkát maga után hurczolta és mindenki rá nézett és nevetett.

„— — Mikor utra indultunk, utána néztem a vánkos sarkának, nehogy a szent koronára üljek. Mint oda érkeztünk, a hol ebédelni akartunk, a jó czimbora a gondjaiba ajánlott vánkost levette s az ebédlőben letette a szemközti asztalra, hogy láthassam az egész ebéd alatt. Miután az ebédet elvégeztük, a jó czimbora ismét fogta a vánkost és föltette a szánra, mint előbb volt, és igy tovább hajtattunk az éj besötétesedéseig, mikor a Dunához értünk. Ezen még jég volt, hanem néhol vékony, ugy, hogy midőn a jégre jöttünk a folyó közepén, a hölgyek kocsija beszakadt és felfordult. Volt nagy sikoltás, nem láttuk egymást. Nagyon megijedtem, hogy a szent koronával együtt a Dunába fuladunk, azonban isten megsegitett, senki se jutott a jég alá, csak nehány más tárgy jutott a jég alá. Ekkor a sziléziai herczegnőt és a legnagyobb hölgyeket fölvettem szánomra s igy istennek segitségével átjöttünk mindnyájan a jégen. És midőn elértük Komáromot és a ház, a hol a királyné várakozott, gondjaim osztályosa fogta a vánkust és elvitte biztos helyére."

Kottannerné kézirata, melyből a fönebbi részleteket vettük, 1846-ban Lipcsében lenyomatták. E lenyomatban azonban nincs megnevezve „gondjainak osztályosa", s csak annyit vehetünk ki felőle, hogy „nem igen tudott németül." Henszlmann Imre, a kézirat forditója,* szintén nem tudja nevét. Lehet azonban, hogy az eredeti kéziratban, mely időközben az akademia számára is lemásoltatott, megvan.

Erzsébet aztán Árván született László fiát csakhamar megkoronáztatta az orzott koronával, a csecsemő helyett Cillei mondván az esküt. Azonban egy ideig bujdosni kényszerülvén, utjában gyermeke bölcsőjében hordozta magával a koronát, sőt egy ideig Kapuvár közelében egy odvas fűzfában tartotta elrejtve.

A korona eltünése Visegrádról nagy felháborodást szült s Gara várnagy csak nehezen menekült meg a fölkonczoltatástól. Erzsébet azután gyermekével együtt III. Frigyes császárnak adta a koronát s ott volt az álló huszonnégy esztendeig, mely idő alatt követség követség után járt Bécsbe a nemzeti kincset visszaszerezni: de mindhiába, mig végre Mátyás haddal támadta meg a császárt érte s ez aztán arra visszaadta.

Mátyás halála után fia, Corvin János birtokában maradt a korona, ki csak vesztett csaták s tört remények után adta át személyesen győzelmes vetélytársának, Ulászlónak.

A mohácsi vész után Perényi Péter koronaőr Zápolyának, majd Ferdinándnak is kiadta a koronát megkoronáztatás végett. De Perényi később törökök fogságba jutván, vele a korona is Szolimán ha-

*Erzählung der Helena Kottanner, vertrauten Dienerin der Kaiserin Elisabeth, Kaiser Albrechts Wittwe; von der Entwendung der heiligen Krone aus dem Schlosse Plindenburg, von des König Ladislaus seiner Krönung zu Stuhlweissenburg 1440. 15. máj. — Fölfedezte Endlicher.

Lapunk mai számához egy iv melléklet van csatolva.

lani (s nem mint legutóbbi számunkból sajtóhibából az volt mondva, hogy „megint a padisah uralma alatt fog állani“). Tegnapelőtt már 34 ottomán hivatalnokot letettek s Durazzába vitettek.

Az angol kabinetet egyelőre otthon elérte az első csapás. Egyik tagja, Harcourt, az uj választáson megbukott Oxfordban, egy Hall nevü serfőző ellenében, ki 2735 szavazattal választatott meg, mig a miniszter csak 2681 szavazatot kapott.

Az orosz félhivatalos „Berjeg“ a Gladstone kabinetről szólva, Oroszország békés érzelmeivel tüntet. Ha — ugymond — az angol liberális párt csakugyan a béke fentartására, s a nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartására czélzó programmot ir zászlajára, akkor minden nehézség nélkül megegyezhetik Oroszország politikájával, mely szigoruan konzervativ, mely elvileg és hagyományilag védő. Lord Beaconsfield és Salisbury marquis rendszeresen munkálkodtak azon, hogy Anglia a többi hatalmakkal teljes egyetértésben maradjon; Oroszország Gladstonenal és Granvillel azon egy politika elérésére fog törekedni, hogy minden általános európai kérdés megoldásában a közös európai egyetértés meg ne zavartassék. A berlini szerződés közös ügy volt, melynek sérthetetlenségét megőrizni minden közreműködő kötelezte magát, ennek kell a programmnak lenni, a melytől eltérni senkinek sem szabad (persze Oroszország kivételével, valamikor csak neki tetszik).

Olaszországban a pártok nagy buzgalommal, s nem mindenütt tisztességes eszközökkel készülnek a választási harczra. A vatikán is hallatja szavát; a „Diritto“ legalább azt állitja, hogy a pápa levelet intézett az olasz püspökökhöz, melyben belátásukra bizza, hogy a hivőknek a választásokban való részvételt megengedjék vagy megtiltsák; Róma hiveinek azonban, ő, mint Róma püspöke, nem tanácsolja, hogy a választásokban részt vegyenek. A megyékből számos távirat érkezik, melyek a miniszterek és a pártvezérek választóbeszédeit s a kifejtett programmokat tartalmazzák.

Kumerán orosz alezredes gyilkosát, mint jelentettük, halálra itélte a török hadi törvényszék. Oroszország ez által kielégitve látta követelését, s Novikov konstantinápolyi nagykövet már vissza is indult állomására, melytől távol akart maradni mindaddig, mig a büntető eljárás befejezve nincs. Konstantinápolyi magánhirek szerint a szultán a czár beleegyezését kérte volna ki arra nézve, hogy Kumerán gyilkosának megkegyelmezhessen.

A román és a belga kormány közt összekoczczanás támadt. A bolgár kormány panaszkodott ugyanis, hogy Dobrudsából török rablóbandák törnek be Bulgáriába s Dobrudsába menekülnek vissza is, ha üldözik őket; kéri tehát Románia közreműködését e bandák üldözésében. A dobrudsai kormányzó azonban azt jelentette Bukarestbe, hogy a bolgár kormány állitása alaptalan, s igy a román kormány visszautasitotta a követelést. A két kormány e miatt meghidegült egymás iránt s a román kormány visszahivta Szofiából Sturdzát, az ottani román követet.

A korona és királyi jelvények

visszahelyezése ma délutáni négy órakor történt meg: ott voltak a kivételnél jelenvoltak, ezeken kivül Majláth György országbiró, ki ma személyesen jelent meg. A király hg Hohenlohe főudvarmesteren kivül a mai ünnepélyre hg Thurn Taxist és Mandl bárót küldötte ki, királyi biztosi minőségben.

A korona és a jelvények visszahelyeztettek a vasszekrénybe. Palkovics miniszteri tanácsos felolvasta a kivételi és betételi jegyzőkönyvet, azokat aláirta a herczegprimás, a főudvarmester, a két királyi biztos, és a törvényhozás mindkét házának küldöttsége. Ezek a régibb okmányok mellé csatoltatván, a vasszekrény lezáratott és lepecsételtetett, ugy hogy a mürárkuleslyukára illesztett négyszögü szövetre jött közbe a király pecsétje, a balsarokba felül a főudvarmester, alól az első királyi biztos, a jobb sarokba felül a második kir. biztos pecsétje, ez oldal közepére az országbiró, alsó sarkába a herczegprimás pecsétje. Ekkor a vas-szekrény arany takarójával leterittetve, a palástot tartalmozó pléhszekrénynyel egyetemben, a jelenvoltaktól kisértetve, testőrök és a koronaőrségfedezete alatt visszaszállittatott a koronaterembe, melynek nehéz vasajtói csakhamar rázárultak a féltékenyen őrzött szent ereklyékre.

A korona termének kettős előszobája van, ezekbe mindég a koronaőrség hat legénye őrködik, kik minden 24 órában váltatnak csak fel, s kiknek tisztjein és a két koronaőrön kivül senkit és semmi szin alatt még az előszobába sem szabad bebocsájtaniok.

A tegnap és ma tartott rosz idő, bár gátlólag hatott a fényképészeti működésre, mindazonáltal a korona levétetett háromszor három különböző oldalról: képfémerkéi ismét egyenként 21 külön képben. Lefényképeztetett a kard, az aranyalma és a jogar; valamint a királyi palástnak is gallérja és más egyes részei. A korona megméretvén bélet nélkül 7 vámfontot és 5 latot nyom. A rajta levő diszkövek és gyöngyök is megbecsültettek, legnagyobb értéke a közép zafirnak van, a mi 5000 frt értéket képvisel.

A tegnapi nap folytán megtekintették a koronát és a királyi jelvényeket, a palotahölgyek és Haymerlenén kivül sok notabilitások; megtekintette a király és királyné, József és Coburg főherczegek nejeikkel együtt valamint Rudolf főherczeg is, kik mindnyájan nagy érdeklődéssel szemlélték a nemzeti ereklyéket s hallgatták Ipolyi, Henszlmann szakszerü magyarázatait.

*

Más oldalról a következő sorokat veszszük:

A magyar koronáról a szakértők valódi elragadtatással beszélnek, mert müértéke sokkal nagyobb, mint vélték. Semmi kétség, hogy a korona felső része szent István korából való, s abból az időből származó mükincsek közt a legszebb emlékek közé tartozik, s az ötvös müvészet oly mesteri és jellegző darabja, melylyel a többi régi koronák nem versenyeznek. A szent István-féle korona voltaképen a keresztbe futó, zománczos abroncsokból áll. Ezen a felirat latin. Az alsó rész a Dukas-féle korona, görög föliratokkal, már nem oly tisztult izlés müve, de szintén rendkivüli érdekes és becses. Megjegyzendő, hogy a koronának az abroncsok közt ninesenek falai, hanem egy aranyos bélés miatt tünik föl, ugy, mintha az abroncsok közt is ki volna töltve. Ha a bélés eltávolittatnék, a korona felső részén át lehetne látni. — A drágakövek közül a rubin teljes fényében megmaradt, a saphir közül is nehány, de a többi kövek meghomályosultak, s a gyöngyök fele is elvesztette fényét. A korona minden legkisebb részletét, minden zománczozott alakjait külön-külön lefényképezte Divald, s a legaprólékosabb leirást vettek róla.

UJDONSÁGOK.

május 10.

Az udvar Budapesten.

A látványosság és ünnepélyek egymást érik a fővárosban a királyi család itt léte alatt. A közönség minden mozzanat iránt, mely az udvar körében fölmerül, a legmohóbb érdeklődéssel viseltetik, a napi beszéd tárgyát csaknem kizárólag ez képezi mindenütt, ugy hogy e hetet valóban méltán nevezték el „királyhét“-nek. A budai vár az lett e rövid időre, a minek mindig lennie kellene: középpontja és irányzója a közéletnek és a magyar társadalomnak. A vörös kereszt üléséről, melyen a királyné elnökölt, lapunk más helyén tudósitunk, itt közöljük a legutóbbi események krónikáját.

A kihallgatás.

A várpalota környéke tarka képet nyujtott ma délelőtt. A kihallgatásra, mely 10 órakor kezdődött a király előtt, nagy számmal jelentek meg a társadalom minden rétegéből. A váróteremben miniszterek, tábornokok, főurak, képviselők, küldöttségek s a nép fiai tarka tömegben gyülekeztek össze.

Jelen voltak: Tisza miniszterelnök, b. Orczy miniszter, gr. Csáky, gr. Szapáry Antal főajtónálló, gr. Cziráky János, gr. Banffy főpohárnok, báró Nyáry Adolf tábornok, József főudvarmester, Péchy Tamás, a képviselőház elnöke, gr. Pálffy Móricz, a volt helytartó, ki hadnagygyá lett fiát Jánost mutatta be a királynak; gr. Szapáry László altábornagy, gr. Szapáry István, pestmegyei főispán, gróf Batthyány J. és Szentiványi főispánok; továbbá Császka György szepesi, Dulánszky pécsi, Ipolyi A. beszterczebányai, Schlauch L. szatmári kath. püspökök, Kruesz Chrisostom pannonhalmi főapát, Mayer István czimz. püspök és Mihályi görög-kath. püspök. Azután: Graef altábornagy, ki most neveztetett ki valóságos belső titkos tanácsossá, Dobay és Becher s Reinländer altábornagyok, továbbá Ghyczy, B. Joly és dr. Vaux tábornokok, Pallavicini Ede őrgróf, a hitelbank vezérigazgatója, Lukács képviselő, Michl, Poór Antal apátok, Beniczky képviselő, Bausznern Guidó dr. Teutsch szász szuperintendens gr. Csáky b. t. tanácsos, gr. Festetich Leo a szinitanoda igazgatója, Fabinyi Theofil, ki most neveztetett ki, legf. itélőszéki tanácselnökké, Leeb Péter, Márffy és Molnár min. tanácsosok, Králicz és Köffinger min. tanácsosok, Pompéry János, az akadémia tagja, Lumniczer és Wenzel G. egyet. tanárok. Fackle K. a magyar nyugoti vasut vezérigazgatója, valamint Voinesco oláh főkonzul és herczeg Ysenburg-Büdingen. Ezeken kivül három küldöttség foglalt helyet a kihallgatásra várók között: az országos gazdasági egyesületé gróf Szapáry Gyula egyl. elnök vezetése alatt, a Széchenyi-szobor bizottságáé, melyet gr. Szapáry Antal vezetett s melynak tagjai voltak: gr. Andrássy Gyula, gr. Cziráky János, br. Podmaniczky, Ipolyi püspök, Ráth főyolgármester, Kammermayer polgármester, b. Kochmeister és Barabás Miklós. A pesti lövésztársulaté Ráth főpolgármester vezetése alatt. Mindegyik küldöttség saját ünnepélyére hivta meg a királyt. Ezenkivül számtalan ember a népből, kétségbesett pörük legutolsó stádiumában igazságot kérni vándorolt Budavárába; helységek megbizottai is voltak ott regale-ügyben; anyák, gyermeküket a katonaságtól kikönyörögni stb. A kihallgatást kérők nagy száma miatt a délelőtt 10 órakor kezdődött kihallgatás csak két óra után ért véget.

Az országos gazdasági egyesület küldöttsége az egylet 50 éves jubilaeumára hivta meg az uralkodót. A Széchenyi-szobor bizottság küldöttsége arra kérte a királyt, hogy az emlékszobor leleplezésének ünnepélyén legyen jelen. Gr. Szapáry beszédére az uralkodó sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy a szobor leleplezésén nem lehet jelen, azonban megjegyezte, hogy képviseltetni fogja magát. király barátságosan beszélgetett a küldöttség tagjaival, s a többek közt azt kérdé: „A szobor nemde az akadémia előtt fog állani?“ A kérdésre igennel feleltek. „S szemben, a tér második oldalán a Deák-szobrot állitják fel?“ kérdé továbbá a király. „Igen felelt Andrássy gr. s a kettő közt középen felséged lovas szobra fog diszelegni.„ „A mig élek bizonyára nem, válaszolt a király, s halálom után, ki tudja, hogy majd akkor elégedettek lesznek-e velem.“

Udvari estély.

A várpalota elfogadó termei ma este nagyszámu, fényes uri néppel teltek meg. A király estélyre hivta meg a magyar főrangu világot, a képviselőket, főtiszteket s a hatóságok fejeit. Az estély a jelenvoltak egyhangu állitása szerint sokkal fényesebb és látogatottabc volt, mint a melyek a budai várban mostanában tartattak. Az estélyről a következő tudósitást veszszük:

Nyolcz óra előtt megtelt már a nagy tróntermem melletti kisebb terem. Az uralkodó szin a katonai volt. Külföldi és nem külföldi tisztek, közös hadsereg és honvédség törzstisztjei, több mint tizennégy tábornok, a császári gárda és magyar gárda tagjaival s a koronaőrség tisztjeivel: sokáig ugy tetszett, mintha csupán katonai lett volna a fogadtatás.

Nyolcz óra előtt nehány perczczel kezdtek jönni lassanként a hölgyek. Egyike az elsőknek Tisza Kálmánné, világos ruhában, gazdag gyémánt fejdiszszel bájolón fogadta férje karján az üdvözleteket. Aztán Andrássy Aladárék és sorban egymásután negyven hölgy, mind világos ruhában, kivágott derékkal, hófehér vállak és karokkal — fénynyel, bájjal, ifjusággal, kellemmel büvölve el a férfiakat, kiknek inkább éltesebbjei, mint fiatalabbjai mulattaták a hölgyvilágot.

Pont nyolcz órakor megnyiták a nagy tróuterem ajtait. Uj élet szállt belénk. Üde esti lég váltá fel a kisebb terem nyomasztó, meleg, páradus légkörét. De csakhamar megtelt a nagy terem is.

A miniszterek teljes számban voltak jelen. Pauler Bokross Elekkel, b. Kemény Gábor Eötvös Károlyival, gr. Szapáry Apponyi Alberttel tudott enyelegni, a mi világosan bizonyitja, hogy a miniszter uraknak különösen jó kedvük volt. Még Szende Bélának is, a maga elmaradhatatlan magyar csizmájával, a mi egyébiránt itt annál inkább helyén volt, miután honvéd törzstiszti egyenruhájában tündöklött.

A képviselőház tagjai távollétük által tették magukat ezuttal nevezetesekké. Ha a névsor felolvasás őket arra kényszerité, hogy a napidijra jelentkezzenek az elnöknél s ha ekként a mai napig több jelentkezett 350-nél: ugy az udvari fogadtatásnál megjelenhetett körülbelül ötven. Sokan az egész számot nem becsülték többre harmincznál.

Tisza Kálmán gárdája egészen berukkolt Abból nem maradt el egy sem. Jókai, Moricz Pál, Hegedüs Sándor, Teleszky, Vécsey Tamás, Nagy Gyuri, Miehl J. Molnár György, Szeniczey Ödön, s vagy tizenöten még hüségesen megjelentek. A párton kivülieket Bittó, Lónyay, s még nehányan képviselék. Az egyesült ellenzék gróf Apponyit, Bánhidyt, Liptayt — ezt bájos nejével együtt — Pulszky Gusztit, Vészter Imrét s még vagy öt képviselőt bocsátott az udvari sima parkett csatatérének hősi harczalba. A függetlenségi pártot öt bátor férfiu képviselte, ugymint: Orbán Balázs, Nagy Ferencz, Hollósy Károly, Csávolszky Lajost s Eötvös Károly.

A főváros notabilitásai közül sokan voltak jelen. A képviselőtestület egész nagy seregel egyszerre rontott be. Ráth Károly, Kammermayer, Gerlóczy vezették Mendl Istvánt, Ghiczey Samut, Forgó Istvánt, Sztupa Györgyöt, Légrádyt és Országh Sándort és többeket, kik mind valamennyien nagyon jókedvü mosolylyal iparkodtak azon, hogy minél kevésbé jöjjenek az előtérbe s minél inkább háttérben maradjanak a kapitányocskák és gárdisták és katonaőrök társaságában. Ott volt Kerkapoly Károly egyszerü fekete ruhában, a Lipótrend nagy csillagjával sarkantyu nélküli csizmában, melyre egykor b. Wenckheim Béla azt jegyzé meg: „Te Károly, hiszen a magyar csizmát sarkantyu nélkül csak a schulmeisterek viselik.“ — „Persze hogy azok — felelte Kerkápoly — hiszen én is csak az vagyok.“ Ott volt Falk, Wahrmann, b. Wodianer és maglódi Wodianer és Csemeghy Károly és a Kuriának sok kitünőségek, a fővárosi törvényszékek valamennyi elnöke.

Nagy számmal csakis a mágnások jelentek meg — és a főpapok.

Fél kilencz már elmult, mikor a belső terem ajtai fölturáltak s a fölségek megjelentek. A király, a királyné, a trónörökös, József főherczeg és bájos neje és a szép Koburg herczegné — férjével együtt.

A király mindenekelőtt Haynald bibornokkal beszélgetett szivélyesen. Azután a külföldi katonai notabilitásokat, majd a hölgyeket tüntette ki. Csak ez után került a sor a miniszterekre s a képviselőkre és katonákra és külföldi konzulokra vegyesen. — A királyné s a trónörökös szintén sokakat, hölgyeket és férfiakat egyaránt megtisztelt a cercle alatt.

Kilencz óra után kezdték már a hüsitőket széthordani s egyesek kezdtek a melléktermekbe s a buffetbe széledezni. A királyné fél tizkor visszavonult, a király és trónörökös azonban csakis tiz órakor vonult visza a belső termekbe.

Rögtön általános lett a pusztulás. Még a buffet is, melynek kitünő borai és hideg sültjei ugyancsak zsufolásig tölték meg a három melléktermet, még a buffet is kezdett kiürülni. A miniszterelnök Tisza Kálmán maga egyedül félrevonult egy szobába egy tányér strassburgi pástétommal. Egy darabig Falk Miksa mulattatá s aztán ő is eltávozott, hogy az elfáradott miniszterelnök magánosan pihenhesse ki magát.

Andrássy gróf nem volt jelen. Bájos családja sem jöhetett a gyász miatt. A grófot ő felsége tisztelte meg látogatásával. Holnap pedig Sennyey Pál jön Budapestre s innen tán Pozsonyba, hogy itt vagy ott vagy valahol valamely politikai manifestummal lepje meg a világot. Erre vágyik Apponyi, ettől tart Hegedüs Sándor s ennek örül majd Falk Miksa. Ebből állanak a legnagyobb udvari fogadtatás politikai csevegései, már legalább az afélék, a minőket meghallhat az is, ki utánuk épen nem szaladgál.

Fél tizenegykor már csak a rendőröknek és a fiakkereknek volt rettenetes dolguk a királyi vár körül.

*

Egy másik tudósító még a következőket jelenti nekünk:

A királyi család 8 és háromnegyed órakor lépett be a terembe. A királyné lépett be elül; vele jöttek Klotild főherczegnő és Koburg herczegné, továbbá idősb gr. Károlyi Istvánné, ki ez alkalommal mint udvarhölgy szerepelt. Utánok b. Nopcsa udvarmester jött. Ezt követőleg lépett be a király a trónörökös kiséretében.

A királyné vadgalambszin kivágott ruhát viselt, hasonló szinü csipkével gazdagon diszitve; dus haja felbontva boritá vállait. Nyakán három sor gyémántot viselt nyakékül mindenik gyémántról még egy-egy nagy szemgyöngy csüggött le. Mellén balfelől a csillagkeresztes hölgyek jelvénye volt látható, mely roppant nagy solitair gyémántokból van összeállitva. A király a huszár tábornoki egyenruhát, a trónörökös saját ezredének egyenruháját viselte. Klotild főherczegnő és Koburg herczegné fehér, gr. Károlyi Istvánné vörös selyemruhában jelentek meg, ez utóbbi feltünést keltő nagy gyémántokkal.

Az estélyen mindössze 52 főuri hölgy volt jelen, köztük több olyan, a kit ma először mutattak be az udvarnál. A jelen volt urhölgyek közül folemlitendők: Thurn-Taxis herczegnő, Reusz herczegné (a bécsi német nagykövet neje), gr. Szapáry Lászlóné, id. gr. Cziráky né, Tisza Kálmánné, Majláth Györgyné leányával, Edelsheim-Gyulay báróné, gróf Berchtoldné lányostul, gróf Dessewffy Aurélné, gr. Andrássy Gábriella lányostul, gr. Telekiné, gr. Szapáriné, Aczél báróné, Vecsera báróné, két ifj. Cziráky grófné, Inkey báróné stb.

A főpapok közül ott voltak: Haynald bibornokérsek, Zalka győri, Kovács Zs. veszprémi, Schlauch Lőrincz szatmári, Dulanszky pécsi, Császka szepesi püspökök, Kruesz Krizosztom főapát, Kaczvinszky jászói prépost, Miehl Jakab, Latinovics Gábor, Poór Antal kanonokok s képviselő stb.

Katonák igen sokan voltak; a budapesti helyőrség tábornokai és számos főtisztje megjelent; ott volt továbbá b. Ramberg táborszernagy, ki épen tegnap érkezett meg Szentpétervárról, továbbá Hollán Ernő tábornok.

A királyné legelőször Reusz herczegnét szólitotta meg, s vele igen hosszan, mintegy 4—5 perczig beszélgetett, azután Majláth Györgynével beszélt szintén hosszasan, s később még mintegy husz hölgygyal. — A királyné, ugylátszott, hogy ma este kissé gyöngélkedett: csakhamar leült egy divánra s ott cerclet tartott, itt mintegy husz urhölgyet bemutattatott magának s maga köré ültette őket, nyájasan beszélgetett velök.

Innét fölkelve a királyné tovább folytatta utját a teremben s többeket megszólitott, ezek közt gr. Szapáry Lászlónét, Vecsera bárónét, b. Edelsheim Gyulaynét Bourgoing bárónét, Péchy Tamást, Ordódy Pált, gr. Péchy Manót, Vizsolyi Gusztávot stb. Vizsolyitól azt kérdezte a királyné: „Meddig tart még az országgyülés. Nemde most fontos javaslatok kerülnek tárgyalás alá?“

Még többekkel beszélve a királyné eközben elért a terem másik végére, hol ismét egy divánon foglalt helyet, magához hiván gr. Károlyi Istvánnét, kivel hosszabb ideig beszélgetett. Klotild főherczegnő és Koburg herczegné szintén körébe siettek, s csakhamar több hölgy és ur gyülekezvén oda, itt folyt a cercle egy ideig. A királyné azonban nemsokára rosszul érezvén magát, a buffeten keresztül visszavonult.

A király bejövetelekor gr. Cziráky val, gr. Apponyival, Tisza miniszterelnökkel; Reusz herczegnével, Thurn-Taxis herczegnével, Majláth Györgynével s több képviselővel beszélgetett. — Veszter Imrét megszólitván, azt kérde tőle: „Nemde ön képviselő?“ — „Igen felség!“ — „Van-e most sok dolog az országgyülésen?“ kérdé továbbá a király. „Igen felség! felelt a képviselő, s hiszem, hogy többé nem kapunk absentiát.“ Mire a király mosolyogva távozott.

Az estély fél 11 órakor véget ért.

A tegnapi udvari ebéd.

A király tegnap este szükebb körü udvari ebédet adott, a melyen Rudolf királyfi is jelen volt; a királyné nem érezte magát egészen jól, azért maradt el az ebédről, mint ez a vendégeknek bejelentetett. Csak kevés számu notabilitás volt meghiva a fesztelen, családias jellegü ebédre, névszerint ott voltak: Haynald bibornok, Tisza Kálmán, Pauler, Orczy báró, Trefort, Ordódy, Szende, Kemény, Bedekovics miniszterek, Péchy Tamás, a ház elnöke, Ráth Károly főpolgármester, b. Edelsheim Gyulai, Gráf altábornagy, Fratricsevics a testőrség kapitánya, Nopcsa b. a királyné főudvarmestere és a király szárnysegédei ketten. Az ebéd fél 7-kor kezdődött s egészen fesztelenül folyt le, hivatalos jelleg nélkül. A király jobbján a trónörökös, balján pedig Haynald bibornok ült; a királyfi mellett Tisza Kálmán foglalt helyet. Az ebéd végeztével a király ceregle-t tartott s barátságosan beszélgetett valamennyi vendégével, kik a cercle után fél 9 körül távoztak a várpalotából.

A holnapi nap.

A király holnap 11-én, (valamint e hó 12-én és 13-án is) nagy hadiszemlét tart a Rákoson a budapesti helyőrség csapatai fölött. A hadiszemle az üllői ut melletti gyakorló téren lesz. A szemlén megjelenik a királyné is. Az uralkodó pár mind a három nap reggel 8 órakor indul ki kocsin a várpalotából.

Holnap délután 4 órakor a király jelen lesz a pesti lövésztársaság uj lövőházának ünnepies megnyitásán. Jelen lesznek ugyanitt Koburg herczeg és neje, gr. Andrássy Gyula, Tisza miniszterelnök, br. Edelsheim-Gyulay, Krautwald tönök stb. Az ünnepély általában fényesnek igérkezik, előleges programm nincs megállapitva, mivel a király elhatározásától függ az egésznek rövidebb vagy hosszabb lefolyta. A királyt a szabadban, kedvezőtlen idő esetén a teremben fogadja a rendezőbizottság s Radocza főlövészmester fog hozzá beszédet intézni. Az első lövést a király teszi.

A trónörökösről

Jókai Mór, ki tagja volt tegnap a Rudolf főherczegnél tisztelgett országos küldöttségnek, a következőket irja a Honban: A trónörökös magas, deli termetü alak, arcza nyilt, ajkait, állát pelyhedző bajusz, és körszakáll disziti, fogai gyöngysor fehérek. Mindenkivel vált nehány szót s előbb kezet szorit, természetes szivélyességgel, a miben nincs éreztetve a kötelező leereszkedés. A kiket már korábbi találkozásokból ismer, azokkal a félbeszakadt társalgás tárgyát folytatni látszik; Apponyi Albert gróffal a tegnapi Zichy-estély mulatságairól beszél s elmondja, hogy milyen jól mulatott világos virradtig, Desewffy Aurél gróffal a magyarországi vadászatok együtt élvezett hevélyét idézi vissza emlékébe; a képviselő kifejezést ád azon közóhajnak, vajha ez ország minél többször láthatná trónörökösét, mire a királyfi egészen fellángoló arczczal felel: „a jövő tavaszszal majd elhozom a feleségemet is, hogy megmutassam neki azt a szép országot, a hol öt már most is annyit szeretik.“ Azután Helfy Ignácz képviselővel szorit kezet, majd Karácsonyi gróftól kérdezősködik egészsége felől; azzal Jókai Mórhoz fordul e szavakkal: „ön nagyon sokat irt már, s ugy látom, még többet is szándékozik irni: én sokat olvastam öntől.“ A főherczeg mindenkit ismerni látszik, a mi onnan van, hogy folytonosan kérdezősködik mindenki felől, a ki közéletben valami szerepet játszik, s kérdéseivel őszinte válaszadásra kötelez le. Erős néla az emlékezet, a tudvágy és az itélő tehetség. Mindenkivel magyarul beszél, s kiejtése tiszta zamatu, szavai nem keresettek, kifejezéseiben egyszerü természetesség. Egész megjelenésének benyomása az, a mi egy fidélis jó baráté, jó ismerősök társaskörében.“

A főherczeg gr. Zichy Pál estélyén megigérte, hogy a vigadóban tegnap este tartott bált is meglátogatja. Ez igéretét meg is tartotta s este 11 órakor a vigadóban megjelent. A főherczeget Rohonczy Gedeon kisérte fel a lépcsőn a nagyterembe, a hol reggelig a legvigabb hangulatban folyt a táncz. A bálon egyéb főranguakon kivül jelen voltak Koburg herczeg és neje, Haymerle külügyminiszter nejével stb.

Az elutazás.

Rudolf trónörökös holnap (kedden) reggel 8 óra 10 perczkor távozik Budapestről, s Bécsen keresztül Prágába utazik, honnét később Brüsszelbe megy.

A király és a királyné csütörtökön, e 13-án este 8 óra 30 perczkor hagyják itt a magyar fővárost, s külön vonaton Bécsbe utaznak.

— **Lapunk mai száma mellékletének tartalma: Egyletek, társulatok. A képviselőház igazságügyi bizottságából. Májusi előléptetés. Irodalom. Tanügy. Fővárosi ügyek. Közgazdaság. Tárcza: A nábob.**

* Időjárás Budapesten. Borult, délelőtt esett. Este kitisztult s meghüvösödött. Hőmérő állása + 14 R°.

— Személyi hirek. Rudolf főherczeg esküvője mint bécsi lapok ujabban jelentik, Brüsselben a jövő februárban fog megtartatni.— Reusz Henrik herczeg német nagykövet nejével együtt ma délután 3 órakor meglátogatta a nemzeti muzeum érem- és régiség osztályát. Kalauzokul Pulszky Polyxena k. a. és dr. Hampel József szolgáltak. — Pulszky Ferencz ma reggel Bécsből visszaérkezett Budapestre. Illés Lajos belügyminiszteri titkárt Rudolf trónörökös oldala mellé szolgálattételre rendelték a főherczeg itt létének tartamára. — Dr. Plichta Samu nógrádmegyei tiszti főorvos az országos közegészségi tanács rendkivüli tagjává neveztetett ki. — Tisza Kálmán miniszterelnök ur ma délben Haymerle báró külügyminiszter urral értekezett. Az értekezlet 12 órától fél kettőig tartott.

— A Széchényi szobor leleplezési ünnepélyére Pestmegye bizottsági tagjait Földváry Mihály alispán a következő körirattal hivta meg:

„Gróf Széchenyi István emlékszobrának leleplezési ünnepélye a hirlapok közlései szerint folyó május hó 23-án leend. Meg vagyok győződve, hogy Pestmegye törvényhatósági bizottságának igen számos tagja óhajt megjelenni ezen ünnepélyen, miszerint a nemzeti szellem felébresztése s oly sok közhasznu alakitások által maradandó érdemeket szerzett nagy hazafi emlékének a kegyelet adóját meghozza azon megye részéről, melynek közgyüléseiben az 1848. év előtti évek folyamán annyira élénk részt vett. Felkérem ennélfogva a megyei bizottság tisztelt tagjait, kik ezen ünnepélyen a megye részéről megjelenni kivánnak, méltóztassanak a hirlapokban majdan illetékes helyről közzéteendő napon s az ünnepély kezdetét egy órával megelőzőleg a megyei székház nagy termében összegyülni, honnan a megye közönségét képviselő ezen küldöttség a megye főispánjának vezérlete alatt fog a helyszinére vonulni. Megjelenés: nemzeti vagy egyházi diszöltönyben. Kelt Budapesten, 1880. évi május hó 8-án. Földváry Mihály Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye alispánja.

A szobor egyes részei már megérkeztek Budapestre, s felállitásához ma hozzá fogtak. Magát a szobrot legközelebb fölteszik a talapzatra, a leleplezés napjáig azonban s kiváncsi szemek elől el lesz burkolva.

— Petőfi István végrendelete. A nagy költő öcscsének végrendeletét, melyet halála előtt egy pár nappal irt, május 3-án hirdették ki hivatalosan Szarvason a kir. járásbiróságnál. A megboldogult végrendeletében megemlékezett a hazai közintézetekről is. Ingatlan vagyonának, a dévaványai 400 hold földnek és 3300 forint tőkének haszonélvezete Petőfi Istvánné, Gayhoffer Antonia asszonyt illeti haláláig, kivel nem élt, ki házához semmi vagyont sam hozott, mint azt maga a végrendelkező megjegyzi. A 3300 frt nejének halála után egyenlő részben lesz felosztandó: a magyar tudományos akadémia, irói segélyegylet, pesti szinház nyugdijalapja, süketnémák intézete és a rokkant honvédek segélyalapja közt. A ványai birtokokat neje halála után Petőfi Károly s két rákoskereszturi nőrokona öröklik. Szülőinek és bátyjának (Petőfi Sándornak) arczképeit örökli Orlay Soma, ki azokat festette, hogy szabadon rendelkezzék velök. A nagy költő kéziratait szekrényével együtt a pesti muzeumnak hagyományozta. Gyomai házát és többi ingóságait hü ápolónőjére hagyta.

— Botrányos visszaélésnek jött nyomára a fővárosi tiszti főorvosi hivatala. A hivatal ugyanis a napokban vizsgálatot tartott a budapesti czukorgyárakban, s azt találta, hogy e gyárak készitményei sok esetben ártalmas anyagokkal vannak vegyitve. Igy kiderült, hogy a piros czukrok fuchsinnal vannak festve. Ez irányban a vizsgálat még folyik, az eredményt annak idején közölni fogják.

— Az egyetemi jubileum alkalmával rendezendő bálon József és Koburg főherczegek neje is jelen lesznek. A bizottság egy része a feljáratnál fogja fogadni a herczegnőket mig másik része a terem bejáratánál sorfalat képez. Innét az egész bizottság elkiséri a vendégeket a virágokkal diszitett pompás emelvényig, hol diszes (fehér rózsa és nefelejts) csokrokat fognak nekik átnyujtani. A bálanyák csokrai nemzeti szinüek lesznek. Az érdeklődés a bál iránt igen nagy, eddig is már igen sok jegy fogyott el. Jegyek mától kezdve a nemzeti szállóban d. e. 10—1, délután 3—6-ig kaphatók.

Az egyetemi ifjuság küldöttségileg felkereste báró Edelsheim-Gyulay országos főhadparancsnokot, hogy tőle az egyetemi jubilaeum alkalmából rendezendő fáklyásmenethez katonai zenekart kérjenek. A főhadparancsnok e kérelmet megtagadta azon indokolással, hogy a rendező bizottság nem nyujthat neki garancziát az iránt, hogy a fáklyásmenet alkalmával az ifjuság nem fogja Kossuthot éltetni.

— Somogyi Károly esztergomi prépost s apátkanonok, ki nagybecsü könyvtárát Szeged városának ajándékozta, az utóbbi napokban számtalan levelet kapott, melyek irói valószinüleg állásért folyamodnak hozzá. Az apátur fölkért bennünket annak közlésére, hogy mivel ő szembaja miatt már egy évtized óta kénytelen volt lemondani a levelezéstől, a hozzá folyamodók ne várjanak tőle választ. S mint hogy különben idejét legközelebb Budapest, Esztergom és Szeged közt kellend megosztani, a hozzá intézett levelek, s okmányok a sok ide-oda küldözgetéssel az elveszésnek vannak kitéve, a mint hogy már ez eddig meg is történt. Ennélfogva kéri a hozzá fordulni szándékozókat, hogy magokat ez eshetőségtől kiméljék meg.

— Halálozások. Fischer Zsigmond a győri gőzhajótársulat főügynöke, közbecsülésben részesülő fővárosi kereskedő e hó 9-én 62 éves korában elhunyt horszas szenvedés után. — Ujvidéken Borovszky Károly városi tisztviselő 42 éves korában elhunyt. Borovszky előbb az osztrák hadseregben, később a honvédségnél szolgált mint hadnagy — Semsey Lipót e hó 9-én 43 éves korában meghalt. A boldogultat ma d. u. 5 órakor temették el a magyar-utcza 42. sz. házból. — Szabó Sándort, a kis-kun-félegyházi választókerület országgyülési képviselőjét su yos csapás érte: általánosan becsült s szeretett neje Horváth Julianna 57 éves korában szivszélhüdés következtében tegnap reggel elhunyt. Temetése Felegyháza városának közrészvéte mellett ma ment végbe Vele a női erények egyik mintaképe s a páratlan jó anya száll sirba. — Kohner Jakab Károlyné született Fischl jótékonyságáról ismert asszony két évi boldog házassága után ma este 7 órakor két napi betegség után hirtelen elhunyt. — Béke poraikra!

— Kalocsáról irják nekünk e hó 9-éről: A kalocsai kasino telket vásárolt téli és nyári helyiség számára, hol nagyszerü épitkezések történnek. A termeket jótékony czélu előadásokra a helybeli nőegylet gyakran igénybe szokván venni, az épitkezés ügyét magáévá tette s az igazgató választmány néhány tagja Haynald bibornok érseknél volt, hogy az épitkezésre kétszázezer téglát kérjen kölcsön. A kérelemnek nagyobb fontosságot akarván adni, egyik választmányi tag bátor volt a biboros főpapot figyelmeztetni, hogy ez Kalocsa érdekében történik, mire az érsek kijelenté, hogy a nő-egylet kérését nem teljesitheti s a választmányi tagokat elbocsátotta. Azonban a kasino épitkezési czéljára 300 forintot adományozott.

— Hó májusban. Az idő tegnap óta meglehetősen meghüsült. Ausztriában tegnap több helyt hóesés volt; igy a Simmering hegy környéke egész téli szinezetet mutat.

— Magyar zarándokok a pápánál. A Lonkay vezetése alatt megindult magyar zarándoklat tagjai számszerint harminczhárman, e hó 9-én volt kihallgatáson s pápánál. A zarándokok, mint a Magy. Áll.-nak irják, a mondott napon déli 12 óra előtt összegyülekeztek a vatikán trónteremben, hol a pápa déltájban, nemesi udvara kiséretében jelent meg s helyet foglalt a trónon. Lonkay ekkor előlépve latin beszédet intézett a pápához s átnyujtotta neki az általa gyüjtött 5000 frank péterfillért. A zarándokok ezután láb- és kézcsókra bocsáttattak. Ennek befejeztével a pápa a trónról felemelkedve hosszabb beszédben leirhatlan kegyességgel válaszolt, atyjai örömét fejezte ki afölött, hogy a magyar zarándokokat fogadhatta, utalt Magyarország történetére szt. István király korától kezdve, lelkesitő szavakkal buzditotta a zarándoklat tagjait, hogy haladjanak ezentul is a vallásos magyar ősök nyomdokain. Végül apostoli áldását adta, legelőször a magyarok apostoli királyára azután a zarándoklat tagjaira és egész Magyarországra. Erre a szent atyja ugyanazon kisérettel, amelylyel érkezett, a trónteremből eltávozott. A háromnegyed óráig tartó kihallgatás után ő szentsége Lonkayt, a zarándoklat vezetőjét és Schäffer orsz. képviselőt még külön kihallgatáson fogadta. A zarándoklat később több bibornoknál tisztelgett.

— Kivándorlások. Gálszécs városából — mint nekünk irják — naponként történnek tömeges kivándorlások Amerikába. Ifjak, öregek, leányok, férfiak szedik össze sátorfáikat, hogy bucsut mondjanak édes hazájuknak és uj, egy jobb hazát keressenek maguknak és utódaiknak. Legtöbben a katonakötelezettség alól akarnak a kivándorlással megszabadulni; másokat a kérhetlen inség üz ki hazájukból!

— Hirek a városból. Silbermann Samu pesti születésü egyén, ezelőtt pénzüzér s jelenleg a Nyitray és Társa által alapitott Raten- und Renten-Bank tőzsdei ágense nevezett czég részényeit kéz alatt eladogatta. A teljesen kitöltött részvényekből gr. Festetics Pál is, a kitanult csaló által félrevezetve, 20,000 frt árát vásárolt s 1872. óta a részletfizetéseket pontosan lefizette Silbermann kezeibe. A napokban a gróf megbizottja megjelent a bank helyiségében, hogy teljesen befizetett részvényeit átvegye, mily nagy volt azonban megütközése, midőn a táraság kijelenté, hogy ők Silbermanntól semmi részletfizetést nem kaptak mivel nem is bizták meg részvények eladásával s mint ilyennel épen semmi összeköttetésök sem volt. A gróf erre a csalót feljelentette, mire a nyomozást megindították s tegnap egyik rendőrnek sikerült a jól ismert egyént egy vendéglőben letartóztatni. Silbermann bevallotta, hogy a pénzt a gróftól feivette s azt a tőzsdén eljátszotta. Az elárusitott részvények Nyitray et Compagnie aláirással vannak ellátva, — melyek egy nagy készletben hevertek a bank-helyiségben s nevezett ágens által könnyen hozzaférhetők voltak; Silbermann azonban a kitöltésnél Csillag névvel irta alá magát minek folytán a gróf feljelentéset a néven tette. — Nagy szerencsétlenség történt ma este a korona-utcza 2. sz. alatti házban. Grof János ott lakó polgár neje tojást akart főzni, s e közben a petroleum lámpát magára döntötte. A nő ruhája meggyuladván, ijedtében az ágyba vetette magát, de ruhájától meggyuladt az ágy is. Férje, a tüzet kézzel akarván elfojtani, kezét szintén összeégette. Mire segély érkezett, a nő ugy összeégett, hogy felgyógyulásához kevés a remény. A szerencsétlenség szinhelyére nagy néptömeg gyülte össze az esti órákban.

— Eljegyzés. Miskolczon Radvány István gőzmalmi igazgató, a közügyek érdekében fáradhatatlanul müködő kitünő polgár leányát, Reginak. a. e napokban jegyezte el dr. Markó László, Borsodmegye főorvosa. — Pásztélyi Kovács Antónia f. hó 4-kén Ungváron jegyet váltott Lövey Sándor miniszteri titkárral.

— Typhus, Veszprémből irja levelezőnk, hogy az ottani szemináriumban több thyphus eset fordulván elő, az f. hó 8-án egyelőre bezáratott és a növendék papság további intézkedésig rögtön hazabocsájtatott. A városban máshol is több typhus betegségi eset fordult elő.

— Rózsahegyről irják nekünk, hogy ott e hó 4-én diszes ünnepélyt rendeztek Schmidt Sándor ottani állomásfőnök tiszteletére, kinek ekkor adták át a tüzoltói intézmény terén szerzett érdemei s közhasznu müködése elismeréseül a király által neki adományozott aranykoronás érdemkeresztet. Az átadás a nyilvánosság kizárásával történt, a polgárság azonban este fáklyászenét rendezett a népszerü állomásfőnöknek.

— Flaubert Gusztáv franczia regényiró, mint Párisból jelentik — meghalt. — Flaubert 1821-ben Rouen-ban született, hol atyja orvos volt, ki fiát szintén az orvosi pályára szánta; ez azonban hajlamánál fogva inkább az irodalomnak élt, s eleinte a költészet terén tett sikerült kisérleteket — melyekben leginkább Hugo Viktor és Byron szolgáltak neki mintákul. Majd később elhagyva a választott irányt, teljesen a való élet hü és gondos ecsetelésére adta magát. Első müve mint ilyen, „Madame Bovary“ czim alatt jelent meg, mely azonban erkölcsellenes iránya miatt lefoglaltatván, irója törvény elé állittatott, de nem itélték el. Ez előzmény, a különben is nagy feltünést ébresztő münek méginkább fokozta érdekességét és pedig méltán. Alakjainak élénk és hü rajzolása, gondolatainak mesteri alkotása, festői s finom stylusa, melyen érzelmeit előadja egyaránt kiváló tulajdonságai jeles müvének. Ez időben Tunisban tett utazásából — visszatérve, egy ujabb regény anyagát is magával hozta, melyet feldolgozva 1862-ben „Salammbo“ czim alatt adott ki. E történelmi s régészeti adatokban gazdag mü, mely zsoldos csapatoknak Karthagó elleni harczát rajzolja, ismét sokáig foglalkoztatá a kritikát, s végre is elismerést szerzett a 60 éves korában elhunyt irónak. — Flaubert szombaton délben gutaütéstől érve Croisset nevü birtokán Rouen mellett halt meg.

Rövid hirek. — **A királyfi menyasszonyának** egy Kakasi Dénes nevü nagyváradi csizmadia legény, fehérselyemből, aranyvirággal diszitett házi czipőt készitett, mely Nagyváradon most közszemlére van kitéve, s legközelebb Brüsselbe fog küldetni. — **Öngyilkos vasuti tiszt.** Moldoványi Elemér vasuti póstatiszt, 24 éves fiatal ember tegnapelőtt Nagyváradon agyonlőtte magát. Az öngyilkosság okául némelyek anyagi zavarokat, mások amerikai párbajt emlegetnek. — **A népszámlálás** ma kezdődött meg a fővárosban. A felvételi lapok ma kiosztattak, ezeket holnapig be kell tölteni. Az összeszámlálás holnap kezdődik s e hó 15-éig befejezendő. A népszámlálás Steiger Gyula, mint a közp. népszámlálási bizottság elnöke vezeti. — **Az egyetemről.** A Ghillány s Hollo párt mára hirdetett alakuló gyülése az ifjuság valóban nem várt nagy részvéte mellett a Grünbaum kávéházban megtartatott. Mindkét egyletben hasonirányu szellemben történt a fellépetés, mely arra enged következtetni, hogy a szükséges közszellem az egyetemen is meg leend teremtve, az ifjuság pedig mindent megteend a mi által a „hazaifjusága“ czimet méltán kiérdemli. — **Öngyilkos tisztviselő.** B.-Csabáról irják nekünk e hó 9-dikről: Vitéz József orosházi segéd szolgabiró hulláját, ki Orosházáról több rendbeli csalás, lopás és sikkasztás után megszökött, tegnap fogták ki Csabán a Körösből. A nevezett a vizben lőtte meg magát, valószinüleg azért, hogy biztosabb legyen.

A hivatalos lapból. Kitüntetés. A király Schaeffer Ignácz főkonzul és diplomatiai ügynöknek a 2. oszt. vaskoronarendet adományozta.

Vásár. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Beszterczeszolnokdobokamegyei városban az e hó 17-re eső országos vásár ez idén kivételesen e hó 21-én tartassék meg.

Egyletek. A szepes-bélai csizmadta és timár ipartársulat, a hódmezővásárhelyi V. olvasó népkör, a büki kaszinó s a soproni zenekari egyesület alapszabályai megerősittettek.

Postahivatal lép életbe Pacsa zalamegyei községben. Kézbesitő kerületéhez Pacsa, Szent-Péter-Ur (Bánfa, Rokolán és Hosszuhajtás pusztákkal) Pacsatüttös, Dióskál (Ung és Szegfalu pusztával) Igricze, Nemesszer és Eger-Arácsa községek fognak tartozni.

Kinevezés. A pozsonyi pénzügyigazgatóság Manuel Józsefaradi számgyakornokot, a nagy-tapolcsáni m. kir. adóhivatalhoz, VI. oszt. adótisztté ideiglenes minőségben kinevezte.

x. Felhivjuk a t. cz. közönség figyelmét, Kaufmann és Simon urak lapunk mai számában foglalt hirdetésükre, melyben egy nagy főnyereményekkel ellátott sorshuzáshoz eredeti sorsjegyeiket ajánlják. E vállalat teljes bizalmat érdemel, annál inkább minthogy egyrészt állami kezesség nyujtva van és másrészt fenti czég szilárdsága és pontossága által eléggé ismert.

Szinház, müvészet.

— A népszinházban holnap, kedden. nem „Székely Katalin“, hanem „Fatinicza“ adatik elő, szerdán pedig „Borzáné Marcsája“ kerül szinre.

— A népszinházban Planquett uj operetjéből a „32-ik ezred lövészei“-ből megkezdték a próbákat. Az első előadás e hó 26-ára van tervezve.

— B.-Csabáról irják nekünk, hogy Gerőfy Andor szintársulata e héten kezdte meg előadásait a „Piros bugyelláris“-sal.

— Gaál Ferencz zeneszerző a tavaszi ünnepély alkalmával lengyelkét irt s azt Pulszky Polyxena kisasszonynak ajánlotta. A mü meg fog jelenni, s tiszta jövedelme a gyermekmenhely javára fordittatik.

Törvényszéki csarnok.

— Vagyonbukott asszony. Schöberl Jánosné szül. Schneider Teréz vétkes gondatlansággal párosult bukás miatt a feny. törvényszék által 2 napi fogságra itéltetett. Ezen itéletet a kir. tábla s a legfőbb itélőszék is helybenhagyta. A harmadbirósági itélet ma hirdettetett ki, vádlottnő előtt, ki arra kérte a törvényszéket, miszerint a büntetés megkezdése azon időig halasztassék el, mig az ő felségéhez ez ügyben beadott kegyelmi kérvénye elintéztetik. A törvényszék ezen kérelemnek helyt nem adott.

— Halálos itélet. A kir. tábla a sátoralja-ujhelyi törvényszék itéletét, melyben Auer Móricz körömi lakos gyilkosait Kis József és Kis Jánost halálra itélte, helybenhagyta.

TÁVIRATOK.

Pozsony, május 10. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Pozsony városának első választó kerületében ma végbement országgyülési képviselőválasztás alkalmával mintegy 500 választási polgár részvétele mellett báró Sennyey Pál egyhangulag országgyülési képviselővé választatott.

A választás eredményéről Sennyey táviratilag értesittetett és felkéretett, hogy a megbizó levél átvétele végett választói körében jelenjen meg.

Pozsony, május 10. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Sennyey országgyülési képviselőnk május 13-án csütörtökön érkezik Pozsonyba mandatuma átvétele végett.

Temesvár, máj. 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) Temes vármegye mai közgyülésén Rácz Atanáz országgyülési képviselőt egyhangulag alispánná választotta.

Magyar szintársulat Bécsben.

Bécs, május 10. (Az „Egyetértés tudósitójának távirata.) A kolozsvári népszinmü társulat ma mutatta be a bécsi közönségnek repertoirjának második darabját. Ezuttal Csepreghy Ferencz „Sárga csikó“-ja került szinre és ma lépett fel először a kolozsvári szinház primadonnája is, Pálmai Ilka asszony.

A szinház ma is egészen megtelt és a közönség az egész előadást kiváló lelkesedéssel kisérte mindvégig. Pálmai egyszerre meghóditotta a közönséget, dalai a nem magyar közönségre is gyujtólag hatottak és a legtöbbet folytonos tetszés mellett ismételnie kellett.

Pálmai mellett Szabó Bandi is tetszett Laczi szerepében, ki szintén ma lépett fel először. Kivüle kitüntette még a közönség Szombathelyit (a pusztabiró) és Szentgyörgyit (Csorba.)

A mai előadással teljes diadalt aratott a magyar szintársulat Bécsben.

Konstantinápoly, máj. 10. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Tizenhatezer főnyi sereg Albániába küldetett a török-montenegrói konvenczió végrehajtására.

Konstantinápoly, máj. 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) Keiredin, Savfet és Nedim az uj kabinetbe fognak lépni.

Cettinje, május 10. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az albánok támadó fellépésre határozták el magukat. Podgoriczát, Zabljakot és Antivarit fenyegetik.

London, május 10. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az indiai alkirály távirata szerint Róbert tábornok jelentékeny hadi erővel Logarvölgy és Maidan környékére ment az ottani állapotok rendezése czéljából. Kuramból jelentik, hogy Zurmatban és körülötte a benszülöttek részéről nagyobb összecsoportosulások történtek, hogy a Shutargardan szorosnak az angol közlekedés javára leendő megnyitása ellen támadást intézhessenek. A badakishani népfelkelés Abdur-Rahman ellen igaznak bizonyult be.

Páris, május 10. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A „Voltaire“ mai számában annak levelezője ujra kijelenti, hogy Dilke előadását majdnem szórul szóra, gyorsirati jegyzetek alapján közlé. Londoni levele minden pontját fentartja és e közlésért kezességet vállal. Egy levél is közöletik, melylyel a „Voltaire“ levelezője Dilke által látogatásra meghivatik.

Pétervár, május 10. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A „Pol. Corr.“ azon jelentésére vonatkozólag, hogy egy-egy czári ukáz által elrendelt aktavizsgálat folytán 4300 fiatal ember mentetett föl a rendőri felügyelet alól s 1900 szibériai számüzött bocsáttatott szabadon, félhivatalos forrásból határozottan kijelentik, hogy a „Pol. Corr.“ ezen és a végrehajtó bizottság müködéséről szóló egyéb hirei alaptalanok. A belügyminiszter a czár april 15-iki ukáza következtében 20-án meghagyta a kormányzóknak, hogy 3 hónap alatt tegyenek jelentést a fiatal bünettesek magaviseletéről, s a végrehajtó bizottság csak ennek nyomán fog határozni. Eddig nem érkezett be egy jelentés sem, s nem is bocsátottak szabadon senkit sem.

London, május 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) A Times azt mondja, hogy Bismarck beszéde után azt lehetne hinni. hogy a német birodalom igen törékeny s prekarius existencziáju; de Bismarck egy ideig való demissiója nem lenne Németországra nézve nagy szerencsetlenség, egyszer el fog kelleni viselnie e csapást s Bismarck szervező tehetségére nézve igen szomoru bizonyság volna az, ha visszalépése az épületet alapjában ingatná meg. De ettől nem kell félni. A német egységet megalkotó erők erősbek, mint Bismarck hiszi.

Ragusa, május 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az albán liga csapatai pénteken ismét megkezdék Skutari kiüritését s a visszavonulást Drina folyó felé. Izzet pasa intézkedéseket tesz, hogy legközelebb ismét visszatérhessen e városba. Podgoricából 2000 ember az albánok által fenyegetett Kuczikrajnába küldetett.

Athén, május 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) A piraeusi kereskedők és iparosok Gladstone és Hartingtonhoz üdvözlő táviratot intézett, mely igy hangzik: Az alólirt kereskedők és iparosok üdvözlik önöket a liberalisok, a szabadság és a nemzetiségek nagylelkü védelmezőinek választási győzelme alkalmából. Kivánjuk Canning politikájának feléledését Anglia dicsőségére, Görögország jövője érdekében s az egész kelet üdvére.

Prága, máj. 10. Leitomischl-Policska városcsoport Thanabaur ifju cseh pártbelit választá meg 269 szavazattal Tanner, az öreg cseh párt tagja ellenében, ki 196 szavazatot nyert.

Berlin, május 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) A nemzeti szabadelvü frakczió ma délelőtt értekezletet tartott. A frakczió szétbomlóban van.

London, máj. 10. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A „Standard“ szerint az angol kormány lépéseket tett azon kellemetlen benyomás jóvátételére, melyet Gladstonenak a „Wiener Allgemeine Zeitung“ levelezőjével tett nyilatkozata: „Odább a kézzel!“ (Hands off!) a bécsi körökben okozott.

London, május 10. (Az „Egyetértés“ tudósitójának táv.) A volt londoni orosz nagykövet Suvaloff gróf rövid idő mulva ide érkezik.

Bécs, május 10. Képviselőház. A pénzügyminiszter előterjeszti a czukoradó megváltoztatásáról szóló tvjavaslatot. Az 1880. évi penzügyi törvény és az Arlbergvasut költségeinek fedezete 1880-ra harmadik olvasásban elfogadtatnak.

Wurmbrand inditványt terjeszt elő hogy az országszerte szokásban lévő nyelvek használata a hivatalban, a tanodában s a nyilvános életben, a német nyelv államnyelvi tulajdonságának kiemelése mellett, törvényjavaslat utján szabályoztassék. A ház ezen inditványt egy 36-os bizottsághoz utasitja.

Taaffe gróf, Clam Richard gróf interpellácziójára válaszolván, kijelenti, hogy Visoka (Bosznia) kerületi hivatalának elöljárója, az általa kibocsátott ama rendelet miatt, hogy a mohamedánoknak a keresztény valláshoz való áttérés eltiltatik, felelősségre vonatott és állásától elmozdittatott.

A ma előterjesztett tvjavaslat a czukoradóról az adóbizttságnak adatott ki.

Következik a bizottságnak a felsőausztriai nagybirtokosság választásai tárgyában a ház elé terjesztett jelentés fölötti vita.

Bécs, máj. 10. (Képviselőház.) Schaup kijelenti, hogy azon birtokosok választójoga, kik házaik után tartománygyülési szavazásra jogosultak, már husz év óta el van ismerve. A linczi püspök és Brandis képviselő is éltek eme joggal. A kérdést nem interpretáczió, hanem a törvényhozás utján lehet megoldani. Netter gróf pártolja a megsemmisitési határozatot. Ha a linczi háztulajdonosokat a választójoggal felruházzák, ebben a kiváltságban a többi tartományokat is kell részesiteni. Dr. Jaques bebizonyitja a „földbirtok“ „fekvő birtok“ és „ház“ fogalmak azonosságát. A többség egy választójogot akar eltörölni s azzal a parliament törvényhozási korlátait tullépni. Szóló óva inti a házat, hogy a részrehajlástól tartózkodjék.

Hohenlohe gróf azt mondja, hogy ő mint Felső-Ausztria helytartója egyáltalában nem helyeselte, hogy háztulajdonosok választási joggal birjanak. — A helytartó föladata csupán megvizsgálni, vajjon az eddig választó képességgel birt polgár elvesztette-e választói jogát, továbbá ha uj választóképes polgárok hozzájöttek-e; azonban soha sem szabad a helytartónak a választási jogosultságra vonatkozó elvi határozatokat ignorálni vagy azokat saját felfogása szerint alkalmazni. Erre nézve nem a tartománygyülési választási rend 9. §.-a, hanem a tartomány ügyrend 3. §-a irányadó, mely azt mondja, hogy a nagybirtokosság közül tiz tag választandó a tartománygyülésbe. A linczi háztulajdonosok nem követelhetnek oly választói jogot, melylyel a többi tartományok háztulajdonosai nem birnak. A szabadelvü többség 1875. évben ellentétben a kormány és saját pártjának számos tagjai véleményével, megsemmisité a felső-ausztriai nagybirtokosság választásait, mert a papság a 13 év alatt sértetlen maradt jogát gyakorolta és ma a többség eljárását kinos játéknak mondják, melyet amaz az alkotmány törvényeivel üz.

Hohenwart gróf beszéde végén kijelenti, hogy nem politikai indokból, hanem jogi meggyőződés folytán szavaz a választások megsemmisitése mellett.

Scharschmid tagadja, hogy a tartománygyülési választásirend a nagybirtokosság választói jogát csak a tisztán gazdasági birtok tulajdonára akarná megszoritani. Hivatkozik a kifejezés használatára. 1861-ig ez iránt semmi kétség nem támadt. Szóló erre vonatkozólag czitálja a császári kéziratot, felolvas több régi interpellácziót a tartománygyülési jog felől és Lienbacher beszédének azon részét, mely a haszonélvező választási jogát taglalja.

A vitát berekesztik.

Granitsch, a kisebbség előadója polemizál Hohenvart gróf ellen. Ha az alkotmánypárt eljárását 1874-ben, az egyházi javadalmak haszonélvezői ellenében, igazán oly ocsmánynak tartják, miért tanusitanak most hasonló eljárást? Ma a kisebbségen politikai kivégzést akarnak végrehajtani, ő a többséghez azt kiáltja: ex ossibus ultor!“

Lienbacher a többség előadója kijelenti, hogy csakis jogi kérdésről van szó. A többség az esetben sem tagadná meg meggyőződését, ha saját pártfeleiről lenne szó. Erre Wolfrum amaz inditványa, hogy az elfogulatlanság érdekében titkos szavazás történjék, elvettetett és Sturm inditványa folytán névszerinti szavazás fogadtatott el, melynél a kisebbségnek a választások igazolására vonatkozó javaslata 163 szavazattal 159 ellenében elvettetett, ellenben a többségnek a választások megsemmisitésére vonatkozó javaslata elfogadtatott.

Kronavetter határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a kormány, a nagybirtokosságnak kiváltságokkal biró választói joga megszüntetése iránt, ragadja meg a kezdeményezést.

Granitsch visszavonja a kisebbség által inditványozott határozati javaslatot, mi által Kronavetter határozati javaslatát sem bocsátották szavazás alá.

Herbst azt inditványozza, hogy az igazságügyminiszter által a nyelv használatáról szóló rendelet tárgyában hozzá intézett interpellácziòra adott válasz megvizsgálása végett egy 14-es bizottság küldessék ki. Holnap ülés.

Berlin, május 10. A birodalmi gyülés két órán át tartott ülésén letárgyalta az Elbahajózási aktát 125 szavazattal 123 ellenében elvetette Bennigsen inditványát, hogy az előterjesztés utasittassék vissza a bizottsághoz, továbbá 134 szavazattal 114 ellenében szintén elvetette az Elba akta az Elba vámra vonatkozo 4. czikkét és az utolsé czikkét, ellenben elfogadta a többi czikkeit és 138 szavazattal 110 ellenében elvetette a bizottság amaz inditványát, hogy az Elbaakta csak azzal a kikötéssel fogadtassék el, hogy a jelenlegi vámház az Elba folyamon csak törvény alapján tétethető át egy ezen határ alatt fekvő pontra. — A vita folyamában Bitter és Hoffman miniszterek kiemelték, miként az Elba-vámhatár kérdése nem fog eszközül szolgálni, hogy Hamburg szabad kikötői állását közvetve, vagy e város beleegyezése nélkül megsemmisitsék; a kormány azonban, Hamburg szabad kikötői kerületének elkülönitését illetőleg, e város részéről tiltakozást nem fogadhat el. Bennigsen köszönetet mond a birodalmi kanczellárnak, a nemzeti eszme tiszteletben tartásáért. A kanczellár nyilatkozata minden kétséget eloszlat az iránt, hogy ő a természetellenes szövetséget az egyház-politikai reakczióval nem akarja politikájának alapjául használni. Delbrück Bismarck herczeg tegnapi beszéde ellen fordul, nevezetesen amaz állitása ellen, hogy ő (Delbrück) karonfogvást jár a középpárttal és partikularistikus eszméknek hódol.

Mondják, hogy Rudhardt bajor követ lemondását a bajor király elfogadta.

LEGUJABB.

— **Az országgyülési szabadelvü párt** ma d. u. 4 órakor tartott értekezletét Vizsolyi Gusztáv elnök megnyitván, tárgyalás alá vétetett a kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak a német birodalommal további ideiglenes rendezése tekintetéből f. évi april 12-én létrejött egyezmény beczikkelyezéséről szóló tvjavaslat.

A tárgyalásban részt vettek Kemény b. kereskedelmi miniszteren kivül Baross bizottsági előadó, Prileszky Tádé Kautz Gyula és id. Ráday Gedeon.

Gróf Prileszky felhozván a lapokban felmerült azon hireket, hogy az osztrák kormány az autonom tarifa némely tételeinek felemelését czélozza, mely intézkedés Magyarországra nézve hátrányossá válhatnék, kérdi a keresk. minisztert, hogy a magyar kormány ezen beállható intézkedéssel szemben, mily álláspontot foglal el.

Kautz Gyula szintén kifejezést ad azon ohajtásának, hogy az autonom tarifa tételei felemelése meg ne történjék.

Kemény Gábor b. kereskedelmi miniszter Prileszky kérdésére a következőket válaszolá. A magyar kormány nem tartaná helyesnek az alig egy és fél év óta életbe léptetett és oly nagy küzdelmek után megállapitott autonom tarifát felforgatni. Lehetséges, hogy autonom vámtarifánk egyik vagy másik pontjának módositása czélirányosnak fog mutatkozni.

Ez kiterjeszkedhetnék némely tételekben a klassifikáczió megváltoztatására, sőt merőben ki zárva az sem lehetne — a mit többször emlegettek bécsi lapok, mint a magyar kormánynak intenczióját — tudniillik a lisztvámnak azon magasságban való behozatalát, melyben az felvévs van a német birodalmi vámtarifában; de sem ez, sem az, hogy a klassifikaczióban netán bekövetkezhető változás magának autonom tarifánknak általános emelésére vezessen, a magyar kormány helyesnek nem tartja.

Erre elnök határozatul kimondja, hogy az értekezlet a miniszter válaszát megnyugtatással helyeslő tudomásul veszi, s a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadja.

Következett ezután a gymnasium és reál iskolai oktatásról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A tárgyalásban Trefort miniszteren kivül részt vettek Baross Gábor bizottsági előadó, Kautz Gyula és id. Ráday Godeon gr.

Az idő későre járván, a törvényjavaslat feletti általános tárgyalás folytatása a legközelebbi értekezletre halasztatván, ar ülés véget ért.

KÖZGAZDASÁGI TÁVIRATOK.

A fagy.

Ma több vidéki levezőinktől távirati tudósitást vettünk a hirtelen és a vetésekre nézve kedvezőtlenül megváltozott időjárásról. Valamennyi távirat még este 6—7 óráról kelt, csak a zombori fél 9-kor és mindegyik csak aggodalmat fejez ki aziránt, hogy az éjjel alkalmasint fagy „lesz“! Tény, hogy a főváros és környékén rendkivül meghült a levegő és a fagy azon esetre, ha a hideg szélcsend mellett is tartós marad, nincs kizárva. Azonban eddig, midőn e sorokat irjuk (éjjel 12 óra) fagyról még szó sincs és az alábbi táviratokat is csak ugy közöljük, hogy azok után nem tanácsos semminemü üzérkedésbe bocsátkozni, mert határozott hireket csak is a holnapi nap folyamán hozhatunk. Kaptuk a következő táviratokat:

Kaposvár, május 10. A légmérsék a mai nap folyamán rendkivül meghült. Este felé egészen kiderült, de a hideg igen erős és gazdáink fagytól tartanak.

Gálszécs, május 10. Általános az aggodalom, hogy az éjjel fagy lesz és szép reményeink oda lesznek.

Zombor, május 10. Este novemberi hideg. Ha igy tart és fokozódik, a fagy bizonyos.

Veszprém, május 10. Érzékeny hideg. Nagy az aggodalom, hogy szőlőkben kár esik.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, május 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) A mai előtőzsdén ismét nagy volt az üzlettelenség és egyes részvények eladásai valamint pesti számlára történt eladások nyomasztólag hatottak a hangulatra. A mérsékelt forgalom a coulissában hanyatló árfolyamok mellett folyt le, különösen angol-osztrák bank volt lanyha, a nélkül, hogy erre ok lett volna. Valuták nem változtak.

A déli tőzsde kezdetén az irány már kevésbbé lanyha volt, a forgalom gyenge maradt.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 276.10, angol bank 139.25, unió bank 107.—, bank-egyesület 132.75, magyar hitelbank 265.25, államvasut 278.75, Károly-Lajos vasut 263.75, járadék 72.70 — innerbergi —.—, magy. aranyrente 105.82½, 20 frankos ar. 9.49 -.

Később berlini tudósitásokra ujra egészen ellanyhult az irány és az összes játékpapirokban erősebb volt a reactió. Befektetési papirok elhanyagoltak, szállitási értékek kinaltattak és lanyhábbak. Váltók és valuták nem változtak.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 274.80, angol bank 137.25, unió bank 106.20, magyar hitelbank 263.50, bankegyesület 132.25, Károly-Lajos vasut 263.—, gőzh. részv. 584.—, kassa-oderbergi 126.50, papirjáradék 72.55—, birodalmi márka 58.65—, magy. arany rente 105.52½, 20 frankos arany 9.49—, London 119.20.

Délután 2 órakor jegyeztetik: Hitelrészvény 273.60, angol bank 135.40, unió-bank 106.25, magyar hitelbank 263.50, bankegyesület 131.50, államvasut 278.25, Károly-Lajos vasut 262.50, gőzhajó részv. 585.—, tiszai vasut 246.25, tramway 235.75, lombard 83.20, papirjáradék 72.50 — m. aranyjáradék 105.50—, 1864-ki sorsjegy 175.—, községi sorsjegy 118.25 innerbergi 99.50, 20 frankos arany 9.49—, birodalmi márka 58.67½.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek:

Bécs, május 10. Hitelrészvény 273.60, lombard 83.30, arany jár. 88.90—, London 119.15, galicziai 262.50, 1864-es 175.—, 1860-as 130.—, Frankfurt 58.05, nemzeti bank 839.—, angol-osztrák 135.60, államvasut 278.35, Napoleond'or 9.49—, rente 72.50—, hitels rsjegy 177.25, porosz pénzutalv. 58.65, Arany 5.61—, török sorsjegy 17.25, ezüst járadék 73.25. Csendes.

Bécs, május 10. M. földteherm kötv. 94.25 erdélyi föld. kötv. 93.—, nagy. záloglevél 101.90, erdélyi vasut 137.—, magy kel. vasut 86.75, Magy. sorsjegy 111.50, szőlődézsma 93.—, arany járadék 106.45, magy. vas. kölcsön 126.—, magy. hitel 263.50, alföld 154.50, magy. éjszak-kel. vas. 145.—, kel. vasuti elsőbbs. 83.10, tiszai vasut 246.50 kincst. utalv. 1873. 150.—

Bécs, május 10. Hitelrészv. 275.30, magy. hitel 264.50, lombard 83.50, magy. aranyjár. 105.57, rente 72.60— angol-osztrák 136.40, államvasut 278.75, Napoleon'dor 9.49— galicziai 262.75, osztr. aranyr. 88.95. Szilárd.

Bécsi gabnatőzsde.

Bécs, május 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) Már a tegnapi magánforgalomban magasabbak voltak a határidei árfolyamok és a vételkedv is javult és miután ma Pestről haussehirek érkeztek az irány ismét megszilárdult. Ma el datott 700 mm oláh buza 11.75 frtjával. Jelenleg svajczi vevők időznek piaczunkon. A határidőüzlet nem élénk, de nagyobb árfolyamhullámzásnak volt kitéve. Buza máj.—jun.-ra eladó nélkül 11.80 pénz, őszi buza 10.50—10.65, délben zárul 10.50 áru, zab tavaszra 7.25 áru, 7.10 pénz, őszre 6.40, tengeri május—juniusra 7.70—7.80 névleg.

Hivatalosan jegyeztetik: Buza tavaszra 11.85—11.95, május—juniusra 11.85—11.95, őszre 10.45—10.50—, rozs magyar 10.20—10.50, zab tavaszra 7.25—7.30, őszre 6.50—6.55, keresk. zab 7.20—7.30, tengeri május—juniusra 7.90—8.—, kész áru ó 7.85—7.95, uj 7.85—7.95.

Szesz. Az eladó tetszése szerint kész áru vagy f. hóra szállitva ma 35.50 frton köttetett.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, május 10. Játékpapirok nyomottak, vasutkabankok bágyadtak, bányaértékek szilárdak, külföldi fondok, ban reálizálodások. A zárlat szilárdabb.

Papirjáradék 61.60, magyar aranyjáradék 89.60, 10 milliós kölcsön 70.50, hitelrészv. 466.—. lombard —.—, kassa-óderbergi 53.40, orosz papirpénz 214.15, ezüstjáradék 62.25, m. kincst. utalv. —.—, k. vas. elsőbbs. kötv. 83.60, állam-vasut 474.50, galicziai 112.25, romániai 54.50, váltó Bécsre 169.75.

Frankfurt, május 10. Papirjáradék 62.—, osztr. aranyjár. 75.81. osztr. hitelrészvény 232.50, osztr. államvasut 236.25, lombard 71.25, magy. galicziai vas. 115.—, váltóárfolyam Bécsre 170.20, ezüst járadék 62.42, magy. aranyjár. 89.⁷/₈ osztr, bankrészvény 713.—, galicziai 224.—, Erzsébet nyugati vasut 160.25, tiszai vas. elsőbbs. 83.⁵/₈, magy. kincstári utalv. —.—, váltó Bécsre —.—. Lanyha.

Páris, május 10. 3%-os évjáradék 85.52, törlesztési évjáradék 87.12, lombard 178.—, magy. aranyjáradék 91.06, 5%-os évjáradék 119.—, osztr. államvasut 595.—, török sorsjegy —.—, osztr. aranyjár. 75.31. Szilárd.

Külföldi gabnatőzsdék.

Páris, május 10. (Zárlati árfolyamok). Buzaliszt folyó hóra 31.60, juniusra 30.40, julius—augusztusra 28.50, 4 utolsó hónapra 26.75. Liszt folyó hóra 66.—, juniusra 65.—, julius—augusztusra 61.75, utolsó 4 hónapra 56.75. Repczeolaj f. hóra 77.—, juniusra 77.50, julius—augusztusra 78.50, utolsó 4 hónapra 80.25. Szesz f. hóra 71.—, juniusra 68.75. julius—augusztusra 67.—, utolsó 4 hónapra 62.50. Szesz tartva, egyéb csendes, szép.

Berlin, május 10. (Zárlati árfolyamok). Buza májusra 221.—, szept—októberre 199.—. Rozs loco 176.— májusra 176.—, május—juniusra 170.—, szeptember—októberre 154.25. Zab május—juniusra 145.75, junius—juliusra 145.—. Repczeolaj loco 54.20, május—juniusra 53.90, szept—októberre 56.10. Szesz loco 63.70, május—juniusra 63.50, aug.—szeptemberre 63.80, szept—októberre 58.30.

Élet és egészség visszanyerve.

19 Braila (Románia.)

Hoff János urnak, Bécs.

Kérek gyorsan 13 palaczk Hoff János-féle maláta-egészségi sört s három zacskó (kék papirosban) nyákoldó maláta-mellczukorkák, miután a hölgy, kinek ezen Hoff János-féle egészségi-sör rendeltetve van, valóban e nélkül már nem is élhet, vagy legalább e nélkül egyetlen egészséges napja sem volna.

Mély tisztelettel **Borgheti A.**

HOFF-féle

malátakivonat egészségi-sör.

Töményitett malátakivonat.

Legfelsöbb helyen 52-er kitüntetve.

Malátacsokoládé és malátaczukorkák.

A csaknem minden európai állam cs. kir. udvari szállitója

Hoff János

urnak csász. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának.

Bécs, Gyárhelyiség: Grabenhof 2. Gyári raktárhelyiség: Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8. Fiókraktár: Budapest, zsibárus-utcza 7. Raktárak: Török József, király-utcza és Weninger M. Buda, főutcza.

Korán érő székely tengeri

saját termelésem, nagyon alkalmas árteres helyeken is, mert május végeig elvetve, augusztus 15-ikére megérik, megrendelhető **Gaszner Károly** füszerkereskedőnél **Debreczenben**, ára métermázsánként 15 forint, **Buday József** földbirtokos.

Első budapesti butor-bazár.

I. CSOPORT.

Háló-szoba.
1 pár 1 ajt. siffon . . . 33 frt
1 pár nyoszolya . . . 22 frt
1 ajtó mosdószekrény . . . 12 frt
2 éjjeli szekrény . . . 12 frt

Ebédlő-szoba.
1 12 szem. ebédlő-asztal . . 16 frt
1 kredencz, pohárszék . . 25 frt
6 nádszék . . . 15 frt
1 diván . . . 30 frt
1 fakeretü tükör . . . 15 frt

Fogadó-szoba.
1 ripsz garnitura . . . 110 frt
1 diszasztal . . . 20 frt
1 aranykeretü tükör . . . 20 frt

II. CSOPORT.
1 pár 2 ajtaju siffon . . . 45 frt
1 pár nyoszolya . . . 30 frt
1 drb 2 ajtaju mosdó . . . 16 frt
2 drb éjjeli szekrény . . . 14 frt

Ebédlő-szoba.
1 18 szem. ebédlő-asztal . . 20 frt
1 kredencz álványnyal . . 35 frt
6 finom nádszék . . . 18 frt
1 diván gobelinből . . . 40 frt
1 fakeretü tükör . . . 20 frt

Fogadó-szoba.
1 gobelin garnitura . . . 130 frt
1 diszasztal . . . 25 frt
1 aranykeretü tükör . . . 25 frt
1 ezüstállvány . . . 12 frt

III. CSOPORT.
1 pár faragott 2 ajtaju siffon 50 frt
1 pár faragott nyoszolya . . 40 frt
1 pár márványalapu éjjeli . 18 frt
1 drb 1 ajtaju mosdószekrény 20 frt

Ebédlő-szoba.
1 24 szem. ebédlő-asztal . . 35 frt
6 gót nádszék . . . 36 frt
1 finom kredencz márványból 60 frt
1 fakeretü tükör . . . 30 frt
1 tükör, alá asztal márványnyal . . . 18 frt
1 gobelin ottomán . . . 60 frt

Fogadó-szoba.
1 finom selyemgarnitura . . 140 frt
1 faragott disz-asztal . . 30 frt
1 aranykeretü tükör . . 30 frt
1 conzol-asztal márványnyal 18 frt
1 ezüst-szekrény . . . 50 frt

IV. CSOPORT.
1 pár finom siffon . . . 60 frt
1 pár finom nyoszolya . . 60 frt
1 pár márványalapu éjjeli . 25 frt
1 pár márványalapu mosdó . 35 frt

Fogadó-szoba.
1 finom franczia garnitura . 200 frt
1 finom disz-asztal . . . 40 frt
1 aranykeretü tükör . . . 40 frt
1 arany-conzol márványnyal 30 frt
1 ezüst szekrény . . . 60 frt
1 öltöző tükör faragott . . 40 frt
1 női iró-asztal . . . 35 frt

Ebédlő-szoba.
1 finom kredencz . . . 75 frt
1 ebédlő-asztal . . . 50 frt
6 faragott gótszék . . . 42 frt
1 faragott keretü tükör . . 40 frt
1 faragott conzol márvány . 25 frt
1 finom ottomán . . . 70 frt

V. CSOPORT.
1 pár igen finom siffon . . 80 frt
1 pár igen finom nyoszolya . 75 frt
1 pár igen finom éjjeli . . 30 frt
1 drb mosdó márványnyal . 40 frt
1 jutte divàn . . . 40 frt
4 taborette . . . 40 frt
1 pipere-asztal tükörrel . . 20 frt

Ebédlő-szoba.
1 finom márványalap kred. . 100 frt
1 finom ebédlő-asztal . . 80 frt
6 finom faragott gótszék . . 50 frt
1 fin. faragott fakeretü tükör 50 frt
1 fin. márványalapu conzol . 85 frt
1 ottomán francz. Bourette . 80 frt
2 karszék hozzá . . . 45 frt
4 taborette . . . 50 frt
1 szervéttaprés . . . 15 frt

Fogadó-szoba.
1 finom egész behuzott garnitura . . . 250 frt
1 disz-asztal . . . 50 frt
1 arany keretü tükör . . 100 frt
1 arany conzol márványlap. 40 frt
2 drapperia felszerelve . . 50 frt
1 finom ezüst-szervante . . 75 frt

Vidéki megrendelések 20%-nyi előleg beküldése mellett utánvétellel is szállittatnak. Meg nem felelő áru 14 nap alatt az átvételtől, visszavétetik és az összeg visszaadatik.
Csomagolás 4%. Képes árjegyzékek ingyen.

Első budapesti butor-bazár

OPPODI és ELLENBERGER

Deák-utcza 7-ik szám I. emelet.

Fióküzlet: N.-Kanizsán Ellenberger és Társa czég alatt.

Schmid H. gépgyáros

Budapest, váczi-körut 72. sz.

ajánl

gőzmozdonyokat legujabb szerkezettel fa-, kőszén- és szalmafütésre,

cséplőgépeket legujabb szerkezettel, kettős tisztitó szerkezettel, szab. mozogható választó hengerrel, tüzelőkészülék szab. biztositó öntápláló készülékkel vagy anélkül

Marshall Sons & Co. Lmtd.

Gainsborough Angliában

gyárából. Továbbá

örlőmalmokat szij- és fogaskeret hajtásra, saját gyártmány angol rendszer szerint, és **minden a mezőgazdasági szakmába vágó gépeket.**

319 Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

A legdiszesebb és legjobb kész

férfi-öltönyök

a tavaszi idényre

egyedül csak nálam kaphatók. Kiváltképen:

Felöltő	frt 12.—	és feljebb.
Öltönyök (különleges) . . .	frt 16.—	
Papi felső kabátok . . .	frt 20.—	
Vadászkabát . . .	frt 8.	
Nadrágok (diszes) . . .	frt 6.—	
Mellények . . .	frt 3 —	

Továbbá legnagyobb választék bel- és külföldi szövetekben.

GROSSMANN S.

Budapest, Deák- és uj bécsi-utcza sarkán.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. — Minta lajstromok és árjegyzékek ingyen.

Értesités.

Ékszer csiszoló műhelyem és *drága kőkereskedés* az egyedüli *Magyarországon*, melyben *zafir, rubin, smaragd* és mindennemü fél drágakő, legszebben foglaltatnak, létezik Dorottya utcza 5. szám alatt.

Silberstein H.

gyárvezető kő- és fémvéső.

Ziltzer J.

310 Dorottya-utcza 5-ik szám.

Küfferle

csokoládé

á 90 kr (egy csésze kerül tehát 5½ krba) tiszta cacaóból és finomitott czukorból vanilliával (nem más füszer) az 1 frt 40 kros jó külföldihez teljesen hasonló.

Váczi-utcza 13.

Hatvani-utcza 15.

Steden Józsefnél Buda, fout 30. sz. és Takács Lajosnál magyar- és hatvani-utcza sarkán.

Hirdetések

e laprészére,

felvétetnek

a kiadó hivatalban

(himző-utcza 1. sz. a.)

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt hires magyar, német és franczia nyelvben megjelent könyv.

Az elgyengült férfierő. Ára 2 frt 50 kr

Titkos betegségeket

és a tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

továbbá *bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycső* szüküléseket, friss és idült *nyákfolyást*, nőknél az ugynevezett *fehérfolyást*, a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, *katonai és polgári* főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatak nyomán kiválóan tartós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan alaposan gyógyit (ujon keletkezetteket 48 óra alatt)

specialista **WEISS J.**

gyak. *orvos, sebész és szülész,* az itteni cs. k. katonai *főkórházban* volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes s tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa. 21

Rendelő intézet: Budapest, belváros, koronaherczeg-(uri)-utcza 8. szám, bemenet a lépcsőn

Naponkint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig. este 7—8-ig.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

400.000 márknyi

főnyereményt nyujt kedvező esetben a legujabb **nagy pénzsorsolás**, mely a magas kormány által jóváhagyva és biztositva van. Az uj terv előnyös berendezése abból áll, hogy néhány hó folyamában 7 sorshuzásokban **45.200 nyeremények** biztosan huzatnak, e közt van egy **400.000 márknyi** főnyeremény, különösen pedig

1 nyeremény á M.		**250.000**	1	nyerem.	M.	**12.000**
1	" "	**150.000**	24	"	"	**10.000**
1	" "	**100.000**	4	"	"	**8000**
1	" "	**60.000**	52	"	"	**5000**
1	" "	**50.000**	68	"	"	**3000**
2	" "	**40.000**	214	"	"	**2000**
2	" "	**30.000**	531	"	"	**1000**
2	" "	**25.000**	673	"	"	**500**
5	" "	**20.000**	950	"	"	**300**
12	" "	**15.000**	25.150	"	"	**138**

stb. stb.

A nyeremény-husás tervszerüleg hivatalosan megállapitatott.

Az állam által biztositott nagy pénzsorsolás legközelebbi első huzáshoz kerül:

1 egész eredeti sorsjegy csak **6** Márka vagy **3.50** frt o. é.
1 fél " " **3** " " **1.75** frt o. é.
1 negyed " " **1½** " " **90** kr o. é.

Minden megrendelés azonnal az összeg beküldése ellen póstai befizetés vagy utánvét mellett legnagyobb figyelemmel eszközöltetik és mindenki általunk az államczimerrel ellátott eredeti sorsjegyet kapja.

Megrendelésekhez a szükségelt hivatalos tervek ingyen mellékeltetnek, és minden huzás után megbizóinknak felszólitás nélkül is a hivatalos lajstromot megküldjük.

A nyeremények kifizetése azonnal **állami kezesség** mellett történik, és közvetlen beküldés vagy megbizóink megkeresésére összeköttetéseink által Osztrák-Magyarország nagyobb piaczain ezt kieszközöljük.

A szerencse házunkat mindig különösen kedvelte, és megbizóinknak már sok és nagy nyereményeket fizettünk ki, egyebek közt **250.000, 225.000, 150.000, 80.000, 60.000, 40.000** márknyi összegben is.

Előreláthatő, hogy egy oly **szilárd alapon** nyugvó vállalatnál élénk részvétre bizonyosan számithatő, és kérjük ezért a megrendelés pontos teljesithetése végett ezeket még **május 15-ike** előtt hozzánk beküldeni.

Kaufmann és Simon

Bank- és váltóüzlet **HAMBURGBAN.**

Mindenféle állami kötvény, vasuti részvények, kölcsönsorsjegyek vásárlása és eladása.

P. S. köszönjük ezennel az eddig tanusitott bizalmat, és a midőn a sorsolás kezdetén résztvevésre ezennel meghivjuk, továbbra is törekvésünk lesz pontos és gyors kiszolgáltatás által megbizóink teljes megelégedését kiérdemelni.

251 Fentiek.

Fontos, távol-, rövid- és gyengelátóknak.

A legjobb szemüveget szolgáltat jótállás mellett

Solomonson H. N. látszerész

Budapest, vaczi-utcza 12. szám.

Legnagyobb választéka a párisi világkiállitáson kitüntetett szinházi és tábori látcsöveknek (Operngucker-feldperspectiv.)

Levélbeli megrendelések a lát távolság jelzésével pontosan eszközöltetnek.

Für Männer

jeden Alters sehr wichtige Erfindung. — Aertzlich begutachtet und empfohlen. — Broschüre und Prospect versendet franco verschlossen gegen Einsendung von 50 kr in Briefmarken: General-Agent *Bujatti R.* in *Nürnberg.* 22

Klinkerfues tanár által

(a göttingi csillagda igazgatója)

feltalált

szabad. Hygrometer

az időjárás előleges meghatározását lehetővé teszi.

Asztal Hygrometer........10 frt.
Ablak " ....15 frt.
Fali " ....18 frt.

technikai czélokra száraz helyiségek számára is alkalmas, valamint betegszobák, lakhelyiségekben az egészségre nézve ártalmas nagyon száraz vagy nagyon nedves levegő folytonos ellenőrizhetésére.

LAMBRECHT VILMOS GÖTTINGEN

metreol. szerek gyára

Klinkerfues tanár tudományos vezetése alatt.

Képes árjegyzékkel kivánatra szolgáltatik.

2000 valódi angol ezüst bronz készlet

majdnem elajándékoztatnak, és pedig

1 db czukorszelencze valódi angol anyag, négyszögletes zárral ezüst bronz és szép kerettel.

1 db thea doboz ezüst bronz 1 font theát foglalhat szép kerettel.

1 db tálcza nehéz négyszögü ezüst bronze 6 thea vagy kávécséknek szép kerettel

1 db tálcza nehéz kisebb kerek ezüst bronz müfestészettel a közepén szép kerettel.

1 db hamutartó nehéz kerekezüst bronz legujabb divatu szép kerettel,

1 db kenyértálcza nagy és nehéz finoman vésölt.

Mindezen 6 darab melyek ezelőtt 10 frtért Orusitattak, most csak **2 frt 50 krért**, de csak addig, mig a készlet tart eladatnak.

Vidéki megrendelések az összeg beküldése vagy utánvét mellett pontosan és lelkiismeretesen teljesittetnek a

Gyári raktár által Budapesten,

Haris-bazár 17-ik bolt a rondeauban. Láda- és fuvarlevélért 30 krt számittatik (vitelbér 5 kiloig 33 kr.) 315

Katonaság részére.

A legnagyobb egyenruha készitő-raktár Magyarország, Ausztria és a melléktartományok részére a hol cs. kir. tábornokok, törzs- és főtisztek, m. kir. honvédek valamint egyéves önkéntesek (minden szakmabeliek,) m. kir. posta hivatalnokok, távirda, vasuti és pénzügyőrök, ép ugy minden magán-egyletek u. m.: tüzoltók, tornászok, veteránok és lövészek, magukat szabály szerint olcsón és jól felruházhatják és felszerelhetik

Tiller Mór és testvére

a m. kir. hadsereg szállitóinál.

Budapest, országut, Károly-kaszárnya.

Bécs, Mariahilferstrasse, Stiftskaserne.

Árjegyzékek kivánatra ingyen. Megrendelések utánvét mellett leggyorsabban teljesittetnek. 56

Cs. kir. kizárólag szabad. legujabb javitott

ruganyos

sérvkötő,

A legujabb találmány az amerikai ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából müvésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legidültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt, egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alvásközben is használtathatik, anélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy ez még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol, s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legfőbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professzor Kovács a sebészeti kóreda elnöke, Dr. Gress Lajos magy. kir. egészségügyi tanácsos, Dr. Glück Ignácz kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiból, szövötteket, mint szinte szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.

Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák és mindennemű gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR,

cs. k. szab. sérvkötő-késziztő Budapesten, Deák-Ferencz-utcza.

Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak darabja 6—10 frt, a kettősnek darabja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb.

„Egyszerüsitett gyorsirás."

Megjelent a **Stolze-Fenyvessy-féle egyszerüsitett gyorsirás** tankönyve, különös tekintettel a magántanulásra. A „magyar gyorsirókör" biráló bizottságának legujabb megállapodásai szerint. Kiadja a „magyar gyorsiró-kör." **Második kiadás Budapest 1880. Aigner Lajos bizománya.**

A **Stolze-Fenyvessy-féle gyorsirás** elismert tanférfiak itélete szerint a legrendszeresebb és nyelvünknek legmegfelelőbb valamennyi fennálló gyorsirás közt. Gyakorlati próbáját évek óta a magyar országgyülésen kiállotta, a melynek gyorsirodája tulnyomó részében ezen irás követőiből áll; e rendszer megalapitója egyszersmind az országgyülési gyorsiroda főnöke.

A **Stolze-Fenyvessy-féle gyorsirás** ujabb időben lényeges egyszerüsitésen ment keresztül. Ezen egyszerüsités eredménye az 60

„Egyszerüsitett gyorsirás"

tankönyve, mely 1⅓ autografált iven, beleértve a nagyszámu példákat és gyakorlatokat, az egész gyorsirási müvészetet **kimeritően** előadja, egyszersmind utmutatást tartalmaz a tankönyv használatára a **magántanuló számára** a tankönyvben foglalt gyorsirt gyakorlatok forditásával együtt. Ilykép a magántanuló **minden tanitó segélye nélkül** a legrövidebb idő alatt elsajátithatja a gyorsirást, melynek ismerete mai nap már minden müvelt egyéntől követelhető.

Az egyszerüsitett gyorsirás tankönyvének első kiadása **néhány hónap alatt tökéletesen elfogyott,** mi hasznavehetőségének és kitünőségének legszólóbb bizonyitványa.

Az egyszerüsitett tankönyv kapható **dr. Peregriny János** urnál (Budapest, IV. zöldfa-utcza 39. sz.) a magyar gyorsiró-kör pénztárnokánál 40 kron; ha postán kivántatik megküldetni 42 kron, mely összeg legkényelmesebben **posta-utalványnyal** vagy közönséges levélbe csatolt bélyegekben megküldendő. Minden egyszerre megrendelt tiz példány után egy tiszteletpéldány jár. — Könyvkereskedésekben a tankönyv 55 kron kapható.

„Egyszerüsitett gyorsirás."

„Egyszerüsitett gyorsirás."

„Egyszerüsitett gyorsirás."

A csász. kir. szabadalm.

Tonequin-szappan

az ujkor legkitünőbbnek bizonyult

bőrszépitő szere

s unikum a piperészet körletén; feltalálva

Gornois vegyész által **Lyonban.**

Az a tonequin-gyantából készittetik, mely a felső-bőrre oly hatást gyakorol, hogy a bört fris s élénk szinnel lepi el, továbbá a bőrfaggyumirigyeiben hatol, szétoszlatja és semlegesiti minden az abban létező tisztátlanságokat, mely által a pattanások, pörsenések, szeplők, bőr-atkák az arczban stb. a legrövidebb idő alatt elenyésznek; a tonequin-szappant folytonosan használva, már nehány nap után a bört megifjitja, s az szép, fehér, gyengéd s finom leend.

Egy üvegcse folyadék-tonequin **ára 1 frt 50 kr.** Kemény szappan 30% tonequinnel egy db **ára 50 kr.** postai küldéssel 10 krral több.

Raktár Pesten: **Török József** gyógysz. király-utcza 7. sz. 55

Az összes

GLEICHENBERGI

ásványvizek

friss töltésben kaphatók

ÉDESKUTY L.

m. kir. udvari szállitó főraktárában Budapesten.

Az idény kezdete Gleichenbergben

(vasuti állomás FELDBACH)

Május 1-je.

Lakásra megrendeléseket a fürdő-igazgatóság **ingyen** eszközöl.

A szölő-gyógyhasználat Gleichenbergben szeptember 1-jén kezdődik. 248

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) május 10.

Termény		Irányz.	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frttól	frtig	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frttól	frtig
Buza								
bánsági	uj	lanyha	74	—.—	—.—	75	11.25	11 40
"	"		76	11 45	11 55	77	11.65	11 75
"	"		78	11 83	11 90	79	—.—	—.—
"	"	"	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
tiszavidéki	"		74	—.—	—.—	75	11 30	11 45
"	"		76	11 55	11 65	77	11 75	11 85
"	"		78	11.90	12 —	79	—.—	—.—
"	"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
pestvidéki	"	"	74	—.—	—.—	75	11 25	11.85
"	"		76	11 40	11 45	77	11 55	11 65
"	"		78	11·75	11 80	79	—.—	—.—
"	"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
fehérmegyei	"	"	74	—.—	—.—	75	11 25	11.40
"	"		76	11 50	11 60	77	11 70	11 80
"	"		78	11 85	11 95	79	—.—	—.—
"	"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
bácskai	"	"	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"	"		76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
"	"		78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
"	"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
északmagyarországi	"	"	74	—.—	—.—	75	10 90	11 05
"	"		76	11 10	11 20	77	11 30	11 40
"	"		78	11.50	11 60	79	—.—	—.—

Termény	Irányzat	Faj	Minőség hectoliterenk.	100 kilogrammként frttól	frtig
Rozs	lanyha	—	70—72	9.40	9.55
Árpa	"	takarmány	60—62	7.40	7 65
"	"	égetnivaló	62—64	8 —	8.90
"	"	sörfőzdei	64—66	—.—	—.—
Zab	"	—	37—40	7 20	7 50
Tengeri	"	bánsági	75	—	—
"	"	másnemü	73	—	—
Repcze	"	káposzta		7 30	7 40
"	szilárd	bánsági		7 60	7 8?
Köles	szilárd	—		—	—
Kendermag	szilárd	—		—	—

Szokványgabona, határidőre	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénzben	100 kilogramm ára áruban
buza	lanyha	tavaszra	—.—	—.—
"		őszre	10 40	10 50
tengeri	szilárd	szept.—október	—.—	—.—
"		május—jun. 1880	7 65	7 75
zab	"	tavaszra	—.—	—.—
"		őszre	6 10	6 20
repcze	"	aug.—szept.	—.—	—.—
bánáti			—	—

Szilva lanyha bosn. hord. p. 23.75 á. 24.— zsák p. 23.25 á. —.— szerb. 21.50 a. p. 22.—
Szesz szilárd régi módu élesztő, h. n. p. 33 50 áru 34.50
Szesz szilárd és uj módu, burgonya p. 35 50 á. 36.—

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Államadósság.			
Magyar vasuti kölcsön	befizet. 170 frt	125 50	125 75
Gömöri államvasuti záloglev.	" 100 frt	— —	— —
Magy. keleti vasut I. kib.	" 300 frt	83 —	83 25
" " " II. "	" 700 frt	98 —	98 50
Magy. kel. vasuti államkötv. ar.		86	87 —
Magy. nyeremény-kölcsön 100 frt		112.—	113.25
" sorsjegy-kölcsön 50 frt		111.—	112.50
1871-iki magy. államk.-kölcsön v. strl. f. ez. 5%		—.—	—.—
1872-iki " " v. strl. f. ez. 5%		—.—	—.—
1873-iki magy. kir. kincstári utalv. f. ez. 6%		—.—	—.—
1874-iki " " f. ez. 6%		—.—	—.—
Magy. aranyjáradék 6% adómentes		105.70	105.90
" földtehermentesitési kötvények		94 25	94.50
" "		94.	94 50

Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. földtehermentesitési kötvények temesi	93.75	94 50
" " 1867. záradékkal	93	93 50
" " erdélyi	93 25	93 75
Magy. orsz. jel. urbéri válts. kötv. (100 frt) 5%	90	90 50
Szőlődézsma váltsági kötvény (100 frt)	92 75	93.—
Magy. kir. pénztárjegyek 6 hóra	—	—
Osztrák államadósság papirban 5%	72 65	72.80
" " ezüst kamat jan.—jul. 5%	73 40	73 80
" " apr.—okt. 5%	73 40	73 80
Osztrák aranyjáradék	89 —	89 25
" kisorsolással 1860-ból á 500 frt	130.—	131 —
" " 1860-ból á 100 frt	132 50	133.50
" " 1864-ből á 100 frt	174 50	175 —
" " 1864-ből á 50 frt	174 —	174 50
Pest város kölcsöne 1870-ből 6%	102 75	103 25
" " 1871-ből 5. 6%	102.75	103 25

Osztal. 1879-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	Biztositó társulatok.			
200	Első magy. bizt. társ.	befiz. 800 frt	3800	3850 —
90	Pannonia viszb. társ.	" 300 "	1265	1270
—.—	Pesti bizt. intézet	" 100 "	—.—	—.—
—.—	Unio viszbiz. társ.	" 300 "	190	193
	Vasutak.			
—.—	Alföld-fiumei	" 200 "	155 50	156.50
—.—	Arad-körösvölgyi	" 100 "	—	—
—.—	Báttaszék-dombóvári	" 200 "	141.—	142.—
—.—	Déli vasut	" 200 "	83	84.—
—.—	Éjszakkeleti vasut	" 200 "	145	146 —
—.—	Erdélyi vasut	" 200 "	138 50	139 —
—.—	Kassa-oderbergi vasut	" 200 "	126 75	127
—.—	Osztrák államvasut	" 200 "	279 —	280 —
—.—	Pécs-barcsi vasut	" 200 "	192	194
—.—	Tiszavidéki	" 400 "	246 25	247 —
—.—	Vágvölgyi vasut	" 200 "	—	—
—.—	Osztr. dunagőzhaj. társ.	" 500 "	—	—
6	Budai hegypálya	" 100 "	91 —	92
—	Pesti közuti vaspálya	" 200 "	374 —	378 —
	Bankok.			
—	Ált. m. municip. hitelb.	" 200 "	—	—
25 —	" " hitelbank	" 200 "	—	—
—	Anglo-osztrák bank	" 120 "	137 —	138 —
—.—	Bihari keresk. bank	" 140 "	—	—
—	Dettai tak és hitel-egylet	" 100 "	—	—
—	Horvát leszámitoló-bank	" 200 "	—	—
4	Iparbank, budapesti	" 100 "	52 —	53
—	Kisbirt. földh intézete	" 80 "	—.—	—.—
2	Lipótv. bank rész.-társ.	" 100 "	62.—	63 —
—	Magy. ált. földh. részv. ts.	" 140 "	150	151
—	Magy. jelzálog hitelb.	" 60 "	50 50	51 —
18	Osztrák hitelintézet	" 160 "	275 20	275.—
—	Osztrák-magyar bank	" 600 "	838	842
—	I. magy. iparbank	" 200 "	152	154
42	Pesti keresked. bank	" 500 "	630	635
7	Pest-budai kézm. bank	" 100 "	87 —	87 50
—	Szizseki hitelbank	" 100 "	—	—
—	„Union" bank	" 100 "	106 —	107 —
	Takarékpénztárak.			
9.—	Országos központi	" 100 "	150 —	151 —
225.—	Pesti első hazai	" 1000 "	3850 —	3900 —

Osztal. 1879-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
30	Pest-budai fővárosi	befiz. 200 frt	428 —	430 —
4	Pesti külvárosi	" 100 "	63 —	65 —
—	Pakrac-daruvár-kutinjai	" 50 "	—	—
—	Vas-zalamegyei első	" 100 "	—	—
	Gőzmalmok.			
—	Concordia malom	befiz. 500 frt	500.—	510 —
200	Első budapesti	" 500 "	1490	1510 —
40	Erzsébet	" 200 "	290 —	295 —
—	Hengermalom	" 500 "	690	700
40	Lujza	" 160 "	253	256
50	Molnárok és sütők	" 200 "	325	328 —
—	" " III. kib.	" 120 "	—	—
200	Pannonia	" 1000 "	1275	1285 —
50	Viktoria	" 300 "	425	430 —
	Különféle vállalatok.			
30 —	Alagut	befiz. 105 frt	106	108 —
24 —	Ganz és társa vasöntöde	" 400 "	458	460 —
12 —	Gschwindt-féle szeszgyár	" 200 "	303	305 —
26 —	Gyapjum. és oiz.t. első m.	" 200 "	—	—
40 —	Keresked. testület épülete	" 210 "	—	—
50 —	Könyvnyom. „Athenaeum"	" 200 "	570 —	580 —
—	" Pesti részv. t.	" 500 "	620	—
—	" Franklin	" 150 "	149	150.—
—	Kőszén és téglagyár	" 200 "	107 —	109
—	Rima-murányi vasmű	—	3100.	—
—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	" 100 "	107 —	109 —
—	Salgó-tarjáni vasöntöde	" 100 "	140	142 —
—	Schlick-féle vasöntöde	" 200 "	143 —	144 —
20 —	Serfőzde első magyar	" 500 "	560 —	570 —
—	Sertéshizlaló	" 200 "	189 —	190 —
—	Sóskuti kőbánya	" 200 "	25.—	28 —
—	Spodium és csontlisztgyár	" 200 "	252	254 —
—	Szálloda-részvénytársaság	" 200 "	—	—
—	Tégla és mészégető ujlaki	" 200 "	65 —	66 —
—	Téglagyár, kőbányai	" 200 "	135 —	137 —
	Záloglevelek.			
	Magy. földhit. int. papir érték	5½%	101 50	101 75
	" " " "	5%	95 ⅞	99.25
	" " " arany v. ezüst	5%	117 25	117 50
	" jelzálogbank	5½%	96 25	97.—
	" ált. földh. részv. társ.	6%	102 —	102.50
	" " " "	5½%	95 75	96.—

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Osztr.-magyar bank o. é.	5%	102 25	102.75
Pesti keresked lmi bank	6%	102 75	103.—
Kisbirtokosok földhitelintézete	7%	— —	—.—
" "	6%	—.	—.—
Elsőbbségek.			
Báttaszék-dombovár-zákányi vasut	befiz. 200 frt 5%	82 50	83 —
Dunagőzhaj. társaság	" 200 " 5%	—	—
" "	" 300 " 5%	—	—
Észak-keleti vaspálya	5% befiz. 300 frt	85 50	86 —
" " ar.	5% " 300 "	—.—	—.—
Magy. galicz. vaspálya	5% " 300 "	—	—
I. erdélyi vaspálya	5% " 200 "	84 25	84 75
Győr-soproni-ebenf. vas	6% " 200 "	—	—
Kassa-oderbergi vasut	5% " 200 "	89 75	90 —
Vágvölgyi vasut	5% " 200 "	—	—.—
" " részk.	7% " 200 "	—	—
Budapesti lánczhid	6% " 100 "	102 50	102 75
Kőszén és téglagy. kötv.	6% " 100 "	95	97
Lloyd és tőzsdeépület	5% " 100 "	91 50	92 —
Stiriai-Hor át fényszén bányászati társulat	6% " 200 "	—	—
Magánsorsjegyek.			
Osztrák hitelintézet		177 —	178.—
Pénznemek.			
Cs. k. arany		5.57	5.60
Osztrák-magyar 8 frt-s arany		9.48	9.50
20 frankos arany		9.48	9.50
Török aranylira		—	—
Osztrák és magyar ezüst		—	—.—
Római birod. imi bankjegyek		58 70	58 80
Váltók árfolyama.			
Német bankpiaczok 100 márk	4%	58 15	58 30
Amsterdam 100 holland frtért	3%	98 60	98 80
Brüssel 100 frankért	3½%	—	—
Paris 100 frankért	3%	47 20	47 40
Zürich 100 frankért	3½%	—.—	—.—
Svájczi bankpiaczok	3½%	—.—	—
London 10 font sterlingért	3%	119 15	119 25
Szentpétervári 100 rubelért	6%	—	—

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Károly-kasárnya (rostély-utcza) 3. szám.

Az „Egyetértés” melléklete.

— 130-ik számához. —

Egyletek, társulatok.

A veres kereszt nő-egylet közgyülése.

A főváros ünnepi diszt öltött, hogy megünnepelje ama ritka eseményt, hogy a királynő személyes jelenlétével és elnöklésével tisztelte meg a magyar országos segély nő-egylet mai közgyülését.

A Ferencz-József térre nyiló utczák zászlókkal voltak feldiszitve s különösen érdekes képet nyujtott maga a Ferencz-József tér, melynek házai gyönyörüen voltak feldiszitve. A rossz idő daczára nagy embertömeg hullámzott már 10 órakor az akadémia épülete előtt, hol a közgyülés tartatott s a fogatok egymás után robogtak a nagy kapu elé, mely fölött a vörös kereszttel diszitett fehér zászló lengett. A lovas és gyalog rendőrök csapata csak bajjal tudott rendet tartani a kocsi torlódások közepette. Az akademia fő- és mellék kapuját zsufolva állta körül a nép. A szomszéd paloták ablakai és erkélyei telve voltak kiváncsiakkal, a kik az udvar megérkezésére vártak — sokkal kényelmesebb helyeiken.

Az akadémia diszterme már 10 órakor megtelt a legválogatottabb közönséggel. Az oszlopok felett apró fehér zászlócskák voltak kitüzve a vörös kereszt jelvényével.

Azon ajtó felett, melyen az akadémia ünnepélyes közülései alkalmával az elnökség szokott belépni, egy fehér zászló, nemzeti szinü szegélyzettel és szalaggal csüggött, közepén a magyar koronával s az összes országok czimereivel. Mellette jobbról a magyar, balról a horvát zászló volt kitüzve. E zászlók alatt piros-fehér-piros és kék-fehér zászlók voltak láthatók, amazon a császári korona, ezen a bajor czimer.

A teremnek az elnökség számára fentartatni szokott részében, a középen némi magaslaton állott egy egyszerü zöld posztóval leteritett asztal, mögötte piros selyem támlásszékkel, melynek fája fehér alapon aranynyal volt diszitve.

Az emelvénytől jobbra a Lloyd-épület felé félkörben kisebb támlásszékek voltak felállitva. Balra hosszabb zöld asztal, az elnökség számára, közepén piros selyem támlányszékkel, mely Klotild főherczegasszony számára volt fentartva.

A teremnek az elnökség számára fentartott részében a miniszterek, a királyné kisérete, a főrendek és képviselők, a konzulok, a főváros küldöttsége, a főpapság részére voltak székek elhelyezve.

A nőegylet választmánya részére az elnöki emelvény előtt két oldalt négy-négy sor volt felállitva a terem hosszában. A közönség részére a teremben keresztben voltak a székek elrendezve.

A karzatok tömve voltak s a női közönség diszesnél diszesebb toilette-ben jelent meg.

A miniszterek teljes számban megjelentek. Andrássy Gyula gr. egyszerü fekete öltözetben vett részt a közgyülésben. Azon képviselők, kik mint pálczás urak szerepeltek, a legfényesebb diszruhában jöttek. Haymerle b. közös külügyminiszter nejével együtt volt jelen.

Az elnökséget a terem többi részétől elválasztó korlátok mögött, a következők részére voltak helyek az egyleti választmány tagjain kivül fenntartva:

Az udvar részére 18 hely volt fenntartva. És pedig a trónörökös, József főherczeg és neje, Koburg herczeg és neje, és legközvetlenebb kiseretükön kivül a következők voltak bejelentve: br. Nopcsa, b. Nyáry, gr. Bombelles, báró Mondel, b. Beck, gr. Festetich Mária és Ferenczy Ida alapitványi hölgy.

A kormány tagjai, mint emlitettük, teljes számban jelentek meg. Ott voltak továbbá: Majláth György, gr. Festetich György. gr. Cziráky János, b. Vay Miklós, gróf Szapáry Antal, gróf Zichy Edmund, gróf Zichy Ferenc, gr. Erdődy János, Szőgyény-Marich László. A képviselőház elnöksége és pedig: Péchy Tamás, Sontagh Pál, b. Kemény János. A horvát képviselőház elnöke Kresztics. A katonaság részéről b. Edelsheim-Gyulay Lipót, Becher, Kaes, Rheinländer, Graef altábornagyok és b. Fehérváry tábornok. — Az egyházi rend köréből jelen voltak: Simor János, dr. Haynald Lajos. Mihajlovits József bibornokok, Schlauch Lőrincz, Császka György, Dulánszky Nándor püspökök, Román Miron metropolita. Ivachkovich György patriarcha, Sztojkovits Arzén püspök.

Be voltak jelentve továbbá a többi felekezetek részéről gr. Lónyay Menyhért, Török Pál szuperintendens, b. Radvánszky Antal főfelügyelő és a pesti főrabbi.

Egyéb vendégek közül ott láttuk Haymerlén kivül b. Sennyey Pált, Bittó Istvánt, Széll Kálmánt, Horváth Boldizsárt, Kerkápoly Károlyt, b. Podmaniczky Frigyest, Szabó Imrét, gr. Károlyi Istvánt, herczeg Reuss-Greitz Henriket, gr. Zichy Nándort, gróf Zichy Jenőt, br. Edelsheim-Gyulainét, Lobkovitz herczegnőt, Dessewffy Aurél, Apponyi Albert, Csekonics János grófokat, Tisza Lajost, Jókai Mórt, Hertelendy torontáli főispánt, gróf Ráday Pált. stb. stb.

Külön helyek voltak fentartva az idegen államok konzulai számára.

A hölgyek közül az elnökség körül foglaltak helyet Tisza Kálmánné, Majláth Györgyné, gróf Cziráky Jánosné, gróf Fesztetics Györgyné, b. Sennyey Pálné, herczeg Reuss-Greitz Henrikné. A vidéki egyletek és fiókegyletek majdnem mindnyája képviseltette magát a gyülésen. A pozsonyi egylet küldöttségét gr. Esterházy főispánné, a temesvárit Hiller báróné és Gummel Ignácz kanonok, a horvátokét gr. Jellasich vezették. A torontálmegyei küldöttséget Hertelendy István főispánné, a világosi küldöttséget Bóhus-Szőgyén urhölgy vezette, stb. stb.

Ő felsége személye mellé a közgyülés tartamára, országgyülési képviselőkből a következő, fényes magyar ruhába öltözött diszkiséret alakult: Andrássy Mihály, Mikó Bálint, Desewffy Kálmán, Tischler Vincze, Hollósy Károly, Nagy Ferencz, Suhányi Ödön, Péchy Jenő, Abonyi Emil, Nagy György, Kazi János, Rohonczy Gedeon.

10 óra után megjelentek József főherczeg és neje Klotild főherczegnő, továbbá Koburg herczeg nejével s a számukra fenntartott támlányokat foglalták el. A közönség zajos éljenzéssel üdvözlé őket.

Klotild főherczegnő világos-kék selyemruhát viselt szürkésfehér betétekkel; fején fehér kalap volt virágokkal diszitve. Koburg herczegnő sok szinü apró rajzu világos selyemruhában és sárgával diszitett kalapban jelent meg.

A király és a trónörökös megérkezése.

Ivánka Imre, az egylet gazdája, 11 órakor felkérte a teremben levő közönséget, hogy foglaljon helyet. Ekkor a palota és a terem, valamint a karzatok ajtói becsukattak.

11 óra 20 perczkor gr. Lónyay Menyhért az akademia elnöke (diszmagyarban, rendjeleivel) gr. Zichy Nándorné, és gr. Teleky Sándorné a jegyzővel, a miniszterelnökkel, a főpolgármesterrel és a pálczás urakkal lementek az Akademia palotájának főajtajához, azt megnyitották és itt várták be ő felségét.

Az udvari fogat 11 óra 40 perczkor robogott a Ferencz József terén egybegyült néptömeg éljenzése által fogadtatva a főkapu elé. Ő Felsége fogadván az üdvözlést, miután az időközben is beérkezett főherczegi párral váltott nehány szót, folytonos éljenzés között felhaladt a lépcsőkön.

Utána Rudolf trónörökös jött, ki Klotild főherczegnővel társalgott. Kiséretében az előbb emlitett szárnysegédek voltak. A királyné Rudolf trónörökössel egy kocsiban érkezett. Megérkezésükkor Lónyay gr. fogadta rövid beszéddel a királynét. Ő Felségétől felöltőjét Nopcsa b. vette át s azt karjára véve követte a királynét, ki szorosan a testhez simuló fekete ruhában jelent meg, mely gyöngyökkel és nyakán fekete csipke fodrokkal gazdagon volt diszitve; fején fekete és setét vörös bársonynyal diszitett kalapot viselt.

Ő felsége és kisérete az akadémia diszterme mellett levő kis terembe vonult s itt nehány szót váltott egyesekkel, kik körülötte állottak.

A közgyülés termében ezalatt a közönség nagy csendben várta a főajtó megnyilását, mely előtt két sorban a pálczás urak állottak fel. Mindegyiknek kezében fekete ébenfa pálcza volt, fehér egyenes csontnyéllel s ezen fehér szalaggal. A csontnyél gombján a vörös-kereszt jelvénye volt látható.

Csakhamar elhangzott a botok kopogása és ő felsége, utána Nopcsa b. s ezután a trónörökös és kiséretük léptek a terembe.

A közönség tiszteletteljesen felállt és éljenzésbe tört ki, meglátván a királyné felséges alakját, ki egyeneaen a számára készitett zöld asztalkához lépett és mély meghajtással köszönte meg az üdvözlést.

Midőn az éljenzés lecsillapult az egylet elnökei és válaszmány helyeikre mentek, a királyné leült. Jobbról tőle a félkörben a felállitott támlákon Rudolf trónörökös, József főherczeg, Klotild főherczegnő, Koburg herczeg és neje ezek háta megett a miniszterek, ezek nejei és a főméltóságok ültek. A királyné asztalától balra volt felállitva az egylet hivatalos zöld asztalos középen az elnöki székkel, a melyet később Klotild főherczegné foglalt el. Ez asztal megett ültek az udvari főméltóságok, ezek után a főpapok. A diszruhás gárda, Lónyay gróf, Ráth főpolgármester és Kamermayer polgármester a terem bejáratának álltak. Az udvarhölgyet a királyné asztala mögött félkörben foglaltak el.

A királyné megnyitó beszéde.

A királyné nehány pillanatig végig jártatta szemét a diszes gyülekezeten s azután kezébe véve a Nopcsa b. által kezébe nyujtott ivet, halkan a következőleg szólott:

Szivélyesen üdvözlöm az emberbaráti és hazafias müködés terén az országos segélyző-nőegylet választmányát, a vidéki és fiók-egyletek küldötteit. A közgyülést ezennel megnyitottnak nyilvánitom:

Élénk éljenzés fogadta e szavakat. Erre az egylet elnöke, gr. **Zichy Nándorné** állott fel s ezeket mondá:

Felséges császárné és királyné! Legkegyelmesebb védasszonyunk!

Ezen első közgyülés ejső teendője kifejezni jobbágyi hódolatunkat azon kegyes indulatáért, melylyel egyletünket, melynek feladata az emberiség legborzasztóbb kiszenvedéseinek és fájdalmainak enyhitése — hatalmas védszárnyai alá fogadta.

Ki volna hivatottabb, mint mi, felkarolni a veres-kereszt egylet magasztos eszméjét, mi, kik mint anyák, nők és leányok édes gyermekeinket, férjeinket, testvéreinket és szeretteinket küldjük oda a harczmezőre, hogy győzelmet aratassanak a haza javára, a trón és nemzet dicsőségére; ki értené jobban mint mi. az ellenséges nemzet hölgyeinek ugyanazon gyötrelmeit, és ki volna hivatottabb gyöngéded kezekkel segélyt nyujtani a háboru szerencsétlen áldozatainak válogatas nélkül egyenlő szeretettel, mint mi, kik érezzük, hogy a szeretetnek ugyanazon szent tüze melegiti világszerte minden nemes hölgy kebelét.

És ime! Felséged mint ragyogó csillag emelkedik fölünk érez, velünk müködik.

Isten áldja meg érette!

Éljen! Éljen! Éljen!

A közönség háromszorosan visszhangoztatta az éljenzést.

A királyné az üdvözlést főhajtással megköszönve következőleg válaszolt:

Az imént hallott lelkes szavak mélyen meghatottak.

Zálogát látom azokban nemes és komoly elhatározásuknak felebarátaink szenvedéseinek lehető enyhitésére, miért fogadják meleg köszönetemet.

A veres kereszt jelképe alatt az egész mivelt világon jótékony társulatok szövetkeztek a csatatéren megsérült harczfiak megmentésére.

Magyarországban e magasztos feladat az országos segélyző nőegyletnek, a vidéki és fiókegyleteknek jutott.

De a feladat sikeres megoldása feltétlenül attól függ, hogy az egyletek már béke idején országszerte ugy legyenek megalakulva, miszerint áldásos müködésüket, adott alkalommal rögtön megkezdhessék, mert az időszerü szervezés legkisebb hiánya, váratlan háboru esetén, ezer meg ezer honfitárs életét koczkáztathatná.

Azért egész bizalommal számitok seha nem lankadó erélyük és tevékenységükre.

E bizalom s a kitüzött emberbaráti szent czél inditottak az országos nőegylet védnökségének elvállalására, valamint arra is, hogy a mai gyülésen az elnöki széket elfoglaljam

Változhatlan rokonszenvemtől s készséges támogatasomról jövőre is biztositom önöket

Itt ő felsége néhány pillanatra megállott s azután igy folytatta:

A helybeli teendők ellátása czéljából személyem képviseletével kedves hugomat Klotild főherczegasszonyt bizom meg, felkérem őt a mai tanácskozások vezetésére is.

Klotild főherczegnő az elnöki széken.

Ő Felsége a királyné elmondván a fenntebb közölt szavakat, Klotild főherczegasszonyhoz fordult, ki mint emlitettük, tőle jobbról József főherczeg és a trónörös előtt ült.

Klotild főherczegnő felállott helyéről és mély meghajtással ő felsége előtt elhaladván, az ő felsége balján felállitott zöld asztalhoz ment s ott elfoglalta a piros selyem elnöki támlányt. Jobbról tőle gr. Zichy Nándorné és gr. Telky Sándorné, balról Ivánka Imre, Ribáry József miniszteri tanácsos és Lindner Imre ültek.

Messze csengő, erőteljes hangon a legtisztább hangsulyozással a következőket mondá:

A reám ruházott legmagasb megbizás folytán az ülés napirendjének tárgyalásához térünk át. A jegyzőt illeti a szó.

Az ülés tárgyai.

E felhivás következtében **Ribáry József** jegyző szólalt fel s ezeket mondá:

Tisztelt kozgyülés! Mielőtt a napirendre áttérnénk, van szerencsém a t. közgyülésnek bejelenteni, hogy az egyletünkkel ugyanazonos czélokra már korábban megalakult „horvát hazafias segélyző-egylet“ közgyülésünkre képviselőket küldött, kik körünkben meg is jelentek.

A horvát testvér nemzet hazafias segély egyletének igen tisztelt képviselőit van szerencsém a közgyülés nevében üdvözölni, s kijelenteni, hogy ugy hazafiui valamint emberbaráti érzelmeinknek felette jól esik annak tudata, hogy egyletünk magasztos czéljai fele való törekvéseinkben is nemes horvát testvéreinket oldalunk mellett szemlélhetjük, s hogy azok velünk szeretetben és kapcsolatban közremüködendnek.

Második üdvözletem a pozsonyi segélyegylet tisztelt képviselőit Illeti.

Ezen már régebben áldásosan müködő hazai egyletek elhatározták, hogy az országos veres-kereszt egyletbe belépvén, annak vidéki fiókját képezendik.

Örömmel fogadjuk e nagy horderejü elhatározást, s az egylet képviselőit a legmelegebben üdvözöljük!

A **pozsonyi küldöttség** egyik nő tagja erre a következőleg szólott:

Mi csak hazafiui kötelességet teljesitettünk, midőn két év óta fennálló egyletünkkel ezen országos segélyző-nőegylethez csatlakoztunk. (Éljenzés.)

Ivánka Imre: olvassa a következő inditványt:

„A központi választmány bizassék meg, hogy egyetértve a „horvát hazafias egylet“ küldöttségével és a pozsonyi hazafias segélyző-, továbbá a pozsonyi nő-, valamint a pozsonymegyei segélyző-egylet küldöttségével állapitsa meg alapszabályaink értelmében az egyesülés módozatait, ezt létesitse és a legközelebbi közgyülésen ez iránt tegyen jelentést.“

***Klotild főherczegasszony*:**

A kik az inditványt elfogadják, sziveskedjenek felállani. (Az egész közgyülés feláll.) El van fogadva.

„A titkár adja elő az évi jelentést“

Lintner Imre titkári jelentése:

1878. év augusztus havában Tisza Kálmánné született gróf Degenfeld-Schomburg Ilona asszony ő nagyméltóságának kezdeményezéséből a fővárosi nőegyletek, mint „központi segélyző nőegylet“ megalakultak oly czélból, hogy Bosznia és Herczegovinában küzdő harczosaink és azok hátrahagyott családjai. özvegyei és árvái segélyezésére adományok gyüjtessenek. A kibocsátott felhivás nem hangzott el eredmény nélkül, mert habár a hadjárat rövid időn véget ért, mégis befolyt készpénzben 3504 frt 13 kr. és 5 arany, továbbá nagymennyiségü különböző élelmi czikkek, sebkötőszerek, tépés és fehérnemü. Ő császári és királyi felsége Erzsébet királyné oly kegyes volt már ezen rögtönzött egyesületet is hatalmas védszárnyai alá fogadni, s a kormány, tekintve a müködés szellemét, mely a genfi konvenczió határozmányaival összhangzásban áll, hallgatag megengedte a konvenczió jelvényének — a „veres kereszt“-nek ideiglenes használatát.

Az ideiglenes egyletben csakhamar feltámadt az óhaj a női tevékenység körében müködését a jelzett nemzetközi alapon szervezni, állandósitani és az egész magyar birodalom területére kiterjeszteni.

1878-ik év november havában szükebb bizottság küldetett ki özvegy gróf Teleki Sándorné elnöklete alatt a megfelelő alapszabályok kidolgozására; e bizottság, mely Bónis Sámuelné, Pirnitzer Alajosné asszonyokból, Ivánka Imre, Várady Gábor országos képviselők, Ribáry József belügyi miniszteri tanácsos urakból állott, tisztjében eljárván a központi segélyző nőegyesület az alapszabályokat, 1879. márczius 2-án tartott ülésében elfogadta és 1879. márczius 16-án jóváhagyás végett a nagyméltóságu magy. kir. belügyminiszteriumnak beterjesztette, de egyszersmind azon kérelmet intézte felséges királynénkhoz, hogy az egyesület védnökségét végleg elfogadni kegyeskedjék. 1879. márczius 25-én az alapszabályok a nagym. m. kir. belügyminiszteriumtól jóváhagyva visszaérkeztek és a márczius 27-én tartott közgyülésen kibirdettettek, s ezek alapján márczius 30-án megválasztatott a központi választmány, a mely ismét az alapszabályok VI. 31. §-a és az átmeneti intézkedések a) pontja értelmében megválasztotta az egyesület tiszti karát, végrehajtó bizottságát és az egészségügyi tanácsosokat. A választást legkegyelmesebb védasszonyunk is jóváhagyni méltóztatott.

Mielőtt azonban az uj választmány megalakulhatott volna, már is minden tevékenységét igénybe vette egy megdöbbentő gyászos esemény; bekövetkezett ugyanis a szegedi vész, s az ideiglenes választmány nem habozott uj, habár még jová sem hagyott alapszabályai 3. §. c) pontjának értelmében kötelességét teljesiteni, s a szerencsétlen szegediek érdekében gyüjtéseket rendezni és egyáltalában azon intézkedéseket létesiteni, a melyek által a Szegeden mutatkozó roppant szerencsétlenség lehető enyhitésére ő is erejéhez mérten járulhasson. Hogy mikép és mily eredménynyel müködött itt az egylet, alább lesz szerencsénk kimutatni.

Az uj központi választmány megalakulása után rögton hozzáfogott a szervezés nagy munkájához, kinyomatta az alapszabályokat, gondoskodott azok német, tót, horvát és román nyelvre való leforditásáról, és még ápril hó folyamában 1200 aláirási ivet küldött szét az ország különböző vidékeire, részint közvetlen, részint a honvédelmi és horvát miniszteriumok és az országos főhadparancsnokság utján, és május utolsó hetében és junius első felében felkérte az ivtartókat, hogy az alapszabályok értelmében a fiók-egyleteket és a városi s megyei választmányokat megalakitsák.

A mult év végeig több ok miatt csak 2103 tag volt, köztük 108 alapitó, 1843 rendes s 152 rendkivüli. Városi, illetőleg megyei választmány létezett 4 és pedig Szegeden, Maros-Vásárhelyen Versecen és Csikszeredán; fiókegylet 10 alakult u. m. Moórott, Adonyban, Balassa-Gyarmaton, Püspök-Ladányban, Karczagon, Szilágy-Somlyón, Monoron, Hajdu-Szoboszlón, Kassán, Ér-Mihályfalván.

A midőn a választmány a siker csekély voltat észlelé, iparkodott az azt előidéző okokat, a mennyiben tehetségében állott elháritani, e czélból röpiratot készittetett, melynek rendeltetése egyrészt a genfi konvenczió eredetét, ebből kifolyólag egyletünk hivatását, s az eddig történteket megismertetni, másrészt pedig a nőegyleteket meggyőzni arról, hogy ugy hivatásunk, mint szervezetünk kizárja azt, hogy müködésük alapját korlátozzuk vagy velük ellentétes versenyre keljünk.

Miután továbbá az egylet müködését hódolatteljesen előadó legalázatosabb jelentésünkre 1880. január 27-dik napján ő cs. kir. felsége Erzsébet királyné legkegyelmesebb kézirata érkezett a választmányhoz, melyben az eddigi müködés elismerése mellett az egylet lehető terjesztése és mielőbbi végleges szervezése sürgettetik, a választmány elhatározta a legmagasabb kézirat alkalmából hozott határozatait tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatot sokszorosittatni s a napilapok utján közhirré tenni, a már megalakult fiókegyleteknek további buzditásul megküldeni, ismét számos aláirási ivet az ország minden részébe szétküldeni és ezen uj aláirási ivekhez ugy a legyelmesebb kéziratra vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot, mint pedig az emlitett röpiratot terjesztés végett mellékelni. Ezen ujabb intézkedéseket sokkal nagyobb siker követte. A pénztár átlaga ápril 20-án 21955 frt 42 krt mutat fel.

Már 1879. márcz. 10-én felhivtuk a közönséget ugy a lapok mint falragaszok utján készpénz, élelmi szerek és ruhanemük adományozására. Az adományok oly gyorsan érkeztek, hogy már márczius 14-én képesek voltunk az első szállitmány élelmi szert és ruhanemüt utnak inditani.

Az első időben minden 48 órában tettünk ujabb küldeményt, később nagyobb időközökben. A Szeged, Dorozsma, Makó, Temesvár, Hódmező-Vásárhely, Szőreg, Tápé és O-Bébára küldött ruhanemük és élelmiszerek sulya 150 tonnát tett. Ezekről a lapokban részletes tudósitás van.

Berendeztünk továbbá varróműhelyt, bölcsődét, gyermekkertet és kosárfonó intézetet; a varróműhelyt május 15-én, a bölcsödét május 31-én, a gyermekkertet junius 8-án, a kosárfonó-intézetet junius 9-én nyitottuk meg. A bölcsöde számára a budapesti kocsigyárban egy vasbordás házat rendeltünk, melyet szintén Uj-Szegeden állitottunk fel s 80 gyermekre felszereltünk.

A központi választmány a szegediek javára mult év junius 12-én népünnepet rendezett a Margitszigeten, továbbá kiállitást a Makart-féle jubilaeumi kartonokkal, melyeket a müvész ezen jótékony czélra dijtalanul engedett át.

Hálás köszönettel tartozunk ő cs. és kir. fensége József főherczegnek, ki a népünnepély megtartását a Margit-szigeten megengedni kegyeskedett; ifju herczeg Schwarzenberg Adolfnak, a ki a szegediek javára Becsben rendezett kerti ünnepély bevételeiből 12,015 forintot bocsátott egyletünk rendelkezésére; az osztrák gyapju-fonódának, mely gr. Apponyi Albert utján 2000 forintot juttatott hozzánk hason czélra; továbbá a „Pester Lloyd“ szerkesztőségének, „Pesti Napló“-nak, mely 1000—1000 forintot, „Magyarország“ szerkesztőségének, mely 330 frtot, Thaisz Elek főkapitány urnak, ki az általa rendezett hangversenyből 867 frt 80 krt küldött a szegediek javára, ugy szintén Budapest fővárosának, mely az uj-szegedi népkonyha első berendezéséhez 329 frt 23 krral járult; végre a magyar tudományos akadémiának a kiállitási helyiség szives átengedéseért.

Szegeden összes müködésünket f. évi ápril hó utolsó napjával beszüntettük s a megmaradt pénzösszeget a szegedi jótékony nőegylet közvetitésével jótékony emberbaráti alapra forditani szándékozunk, mire nézve a közgyülés beleegyezését kikérjük. Nem mellőzhetjük még hallgatással, hogy a magas kormány a központi választmányt a török kormány által a szegediek javára gyüjtött 40,000 piasterra becsült különféle czikkek elárusitásával is megbizta. A központi választmány ezen török holmikat eleinte bérelt boltban, később saját irodai helyiségeiben árulta, s pedig oly eredménynyel, hogy az egész készlet már eladatott és a befolyt összeg a nagyméltóságu belügyminiszteriumnak beszolgáltatott.

Ivánka Imre inditványozza: „Az évi jelentés felolvasottnak tekintetvén, tudomásul veendő“.

Klotild főherczegasszony: „A kik az inditványt elfogadják, sziveskedjenek felállani.“ (megtörténik) „El van fogadva“.

Klotild főherczegasszony: „Következik az évi számadás feletti határozat.“

Lintner Imre: 1879. decz. 31-ik napjáig tagdijakban befolyt 16.082 frt 44 kr. Az első szervezésre kiadatott 3277 frt 81 kr. maradt 12.804 frt 63 kr. A bosznia sebesültek részére befolyt 3623 frt 17 kr, kiadatott 3144 frt 94 kr, rendelkezésre állott 478 frt 23 kr.

A szegedi vizkárosultak számára befolyt 33.022 frt 44 kr., kiadatott 22.880 frt 81 kr., rendelkezésre állott 10.141 frt 53 kr; a török holmikért a költségek levonása után befolyt 1560 frt 46 kr, deczember 31-dikén volt pénztárkészlet 24.984 frt 85 kr.

Iványa Imre inditványozza: „A megvizsgált számadások és vagyonkimutatás feletti jelentés tudomásul vétetik és a felmentés megadatik.“

Klotild főherczegasszony: „A kik az inditditványt elfogadják, sziveskedjenek fölállani“. (Megtörténik). „El van fogadva.“

„Következik a torontálmegyei választmány két inditványa fölötti határozathozatal.“

Ivánka Imre: „Inditvány: A torontálmegyei fiókegyesület és több más fiókegyesület kérdést in-

---

A nábob.

(Szinmü 5 felvonásban, 7 képben. Irta Daudet Alfonz. Forditotta Fáy J. Béla. Először adták a nemzeti szinpadon május 9-én 1880.)

Mikor még a „Notre Dame de Paris“, meg a „bolygó zsidó“ járta s az emberek képzelmét csak ugy tömték a borzasztóan romantikus és romantikusan borzasztó történetekkel: akkor divatozott először javában az az istenverte szabómunka, hogy a regény bő köpenyegéből drámai szük zekét szabtak ki. A regény fejezeteiből lettek azután „képek,“ az egészből monstrum; a drámai muzsát görcs fogta el, csak a szerző zsebe telt meg, mint Hemerlingue báró potroha.

Ez a szép tradiczió ma ujra lábra kap: az Assomoir-t két kiadásban lehet élvezni, Delobelle is visszaszerződött a szinházhoz s igazán sajnáljuk, hogy a „l'homme de tenue“, Luis-Marie-Agénor Monpavon, a második császárság boulevardi Bayardja is annyira megteledkezik méltóságáról s a közönségnek pénzért mutogatja magát.

Igen, pénzért! mert, hogy is mondjuk csak — „hier liegt der Hund begraben“.

Zola, a naturalismus nagy tehetségü hóbortosa kiszámitotta, mennyivel jövedelmezőbb a szinház, mint a regényirás. Assomoirja, mint könyv csak 40,000 frankot jövedelmezett; a drámában pere Colomba nem tudom, hányszor tizezer frankért árult pálinkát. Igaz, hogy ez Kemény Zsigmonddal szólva annyi, mint egy compositióról két bőrt huzni le, — de hát ezt a természetellenes csodát még Zola „naturalismusa“ is elismeri.

És Daudet is hódol e jövedelmező rut szokásnak! Ez az igazi költő a regényirók között, ki nem oly dogmatikus, mint Flaubert, nem oly petroleur, mint Zola, kiben Balzac élessége néha Musset lágyságával egyesül! Igazán, legközelebb ujra elolvasom regényét, hogy szindarabját elfeledjem. Ujra gyönyörködöm az eredetiben, mert ez a drámai másolat nem is „litographirozott olajfestmény“, hanem nyári vendéglők falára való mázolás!

Ráolvashatjuk Daudetre regénye egyik fejezetét. A Nábob Place Vendome-i aranyos palotájában épen most kelnek fel a reggelitől. Ott hemzseg körüle a sok szunyog, a sok szerencse-vadász, bank-igazgatók, szinház tulajdonosai, keritő marquis-k, kik mind a Nábob vérén akarnak élősködni. Jön az egyik. Természetesen pénzt akar.

Bompain! kiáltja a Nábob. S Bompain, az intendáns, megjelenik, tollal, kis könyvecskével kezében, hogy a Nábob megirhassa az utalványt. S jön a másik. — Utánna Bompain ujra s mindig ujra!

Mily rosszul esik ott látnom a költőt is, azzal a leomló hajával, finom metszetü arczával; azt az aristokratikus szellemet a csunya legyek közt. Pedig ott van s most közeledik a Nábob felé.

— Bompain! kiált fel ez.

Daudet tagadólag int kezével, rázza szép fejét, mélyen tekintő szemét a Nábobra szegzi:

— Nekem nem kell Bompain!

— Mivel szolgálhatok?

— Nekem tantiéme kell!

— Ah! Ön is szinházat alapit talán, mint Cardailhac?

— Nem, de önt akarom szinpadra hozni.

— De mikor a regényben oly jól érzem magamat!

— Annál inkább lekötelezettem. A többinek szórhatja a pénzét, én a maga egész vaskos valóját akarom. Addig szabdalom, zuzom, töröm, mig drámámba bele fér., Majd meglátja, mily szépen fog gestikulálni a szinpadon! Milyen pompás hülye embert készitek önből. Gyapjas sörénye lesz, mint akár Alexandre Dumasnak! Azután semmi baja sem történik, a darab végén haza kocsikázhatik. Szórhatja a pénzt, ha még van miből s ha fordul kedve, akár még egyszer követjelöltnek is felléphet!

— Istenem, istenem; hagyjon nyugodtan meghalnom regényemben.

— Maga nagy gyermek! Sohasem tudja, mi válik javára. — Elvonszolom biz én a szinpadra. Jutalmul azután nem fogja megölni az apoplexis, mint a regényben; Ön a darab végén haza mehet aludni! — Nem fog baja esni — a drámai három egységre esküszöm!

— Tant pis pour moi — végzé a Nábob — akkor bizonyosan — kétszer fogok meghalni.

Megtörtént. A páratlan regényből lett egy chablonszerü regénydráma, melyben Daudet geniusához hütelen lesz; a nézőt pedig, ki Daudet-t ismeri, szereti — elfogja a méreg, hogy a költőnek még mindig nincsen 200,000 franc évi jövedelme. Dehogy rontotta volna el akkor regényét!

De mi közünk van Daudet-vel? A közönség csak azt kérdi, lehet-e rajta mulatni? Jó istenem, mi mindenen nem lehet mulatni! A mi kedvünket azonban elvették a fönnebbi reflexiók. De mindenki olyan pedans, aesthetikai aprópénz kuporgató, érzékeny-e, mint mi? Nemcsak kenyérrel él az ember s a szinházba sem mindig azért jár, hogy Shakespeare darabjaiban az előadó hőssel együtt — versenyt ásitson, hanem hogy legyen, mivel egy estét — a mint mondják — agyonüthessen.

S ezt a szolgálatot meg fogja tenni a „Nábob“ többször is. Illik rá, mit Goethe szinházigazgatója mond:

Die Masse könnt ihr nur durch Masse zwingen....
Wer vieles bringt, wird manchem etwas bringen.
Gebt ihr ein Stück, so gebt es gleich in — Stücken.

Van benne hét kép, melyből különben a regény dialogjának néhány csattanós fordulata, néhány tendenczia virága ugy kiri, mint tarolt mezőn néhány meghagyott pipacs. A regényben csupa élő hajtás eleven törzsön, a drámában a „corpus vile“ cziczomája. Mikor például a regényban a Nábob a kamara előtt szónokol s fölkiált: „Nábobnak neveznek Párisban, de a nábobot hazudják; pária vagyok, a társadalom páriája, ki kezet messze kinyujtva emeli a társaság felé, mely számba venni sem akarja“ . . akkor mi hiszünk a Nábobnak; a regény hatása alatt a szavakban a sziv szavát, a szenvedés és szenvedély hangját érezzük meg. A drámában csak azt a megjegyzést teszszük, hogy nem annyira társadalmi, mint aesthetikai pária, kivel legrosszabbul saját atyja bánt. C'est un homme malmené. Nevetséges gyapjas állat arany kaliczkában, sohasem pedig az a Bou-Said, a „boldogság atyja“, a minek Tunisban nevezték.

Szinte nem is szeretem a regényt és a drámát egymás mellé állitani. Amaz a valóban megrázó, kitünően tagolt dráma, ez annak csak Tatár Péter kiadása: „A nábob. Vagyis a hires Jansoulet Bernát élete és viszontagságai. Hogyan nem kapja meg a becsületrend keresztjét, hogyan lesz szerelmes, hogyan mordul rá haragosan a tunisi bey, hogyan lesz corsicai követ stb. stb. Hét képpel. Ára szinházi vászonba kötve zártszék s egy kis boszszuság.“

De nem csak a Nábob, a többi alak is chablon niveaujára sülyedt. Szinházi legyek, alig hogy a költészet egy sugara éri s „bon maman“-t és Joyeuse papa hajlékát. A regényben elszigetelt, szüzies hajlék itt különben tárva-nyitva áll. Szentélyébe tör Jenkins, a Jenkins-pillulák feltalálója, a divatos orvos, az öreg Montpavon (méltóságos marquis ur! maga ebben a drámában a közönség előtt még öt emeletet is megmászik!), Hemerlinque báróné. Joyeuse köre és ezek egymásról a regényben nem sokat tudnak; de hát a drámai szorosabb kompositió az alakok közeledését kivánja! Ezen összeszoritásnak másutt is a regény egyik finom, költői vonása a másik után áldozatul esik. Feliczia Ruys alakja pl. egészen elhalványul; nincs illata, olyan, mint a százszor leszürt thea. Azután a regényben fékét eraszthetjük képzelmünknek, a mesteri leirásokból elénk varázsolhatjuk hajlékát, müttermét, amint a költői hatás kivánja; nem kell félnünk, hogy szinházi dekoráczió elkergeti illusiónkat. Az a villámos alak különben is elveszti a szinpadon kiszámithatatlan egyéniségét, müvésznő idegei helyett, zsinór mozgatja.

De miért untatni az olvasót a különségek felhalmozásával? A regény ösmerője ugyis azonnal észreveszi és fölösleges bölcseségnek fogja mondani munkámat. Arra meg, ki még el nem olvasta, jobb, ha meg se tudja. A drámai szerkezet szempontjából sem akarom a darabot birálni, azt üres óráiban Passajon barátunk is megteheti ki pedellus korában bizonyosan nem egyszer nyitott ajtót az aestheticae professor előtt. Tartalmát meg épen nem mondom el: a „Nábob“-ot mindenkinek olvasni kell,

Nem marad egyéb hátra, mint a darab jó oldalairól is emlitést tenni. Rendes körülmények közt rosz darabnál épen a „jó oldalakat“ állhatom ki legkevésbbé. Itt kivételt tehetünk. Csak örülnünk lehet, hogy a drámához sem nyolczkor, még tizkor sem érkezünk későn. Olyan, mint a galandféreg; a hol elvágjuk, ott nő meg. Csupa darab a darabban. Az is érdeme, hogy közönségünk elé uj alakokat hoz. Mint gyermek a Paprika Jancsi csodálatos mysteriumát, oly élvezettel nézi az ember, és pedig a karzat felé növekedő arányban azt a hires „párisi állatot“ a Nábobot, ki barátjainak többet elajándékozhat, — mint a mennyi országunk évi deficzitje (különben nem akarom kicsinyiteni.) Azután nálunk a Goessardok, tunisi generálisok is az exotikus növények közé tartoznak!

Végül még a gondos előadást kell kiemelnünk. A czimszerepet Kovács Gyula adta. Minden jelenetén meglátszott, hogy szorgalmasan olvasta a regényt. De azért a Nábob mintáját még sem látta. El kellene utaznia Marseille-be, s megnéznie, hogy milyen tulajdonképen az olyan déli ember izgómozgó volta. Kezét hányta, nyugtalankodott — de hát azért mégis el kell mennie Marseille-be. Különben amaz agyát vesztett alakkal megtett minden tehetőt.

Az ideges, az „ennui“-ben elvesző müvésznő szerepét Helvey Laura, adta, s az egyik jelenetben oly szépen, hogy beillett volna játéka a regénybe: értjük játéka azon részét, midőn megtudja, hogy Géry Pál Aline-nak jegyese. Monpavon marquisban Ujhazinak van hálás szerepe. Csak azt szeretnők, ha a müvész jobban feltüntetné, hogy feledékenysége, a beszélgetést foltozó szavai, az a sok „izé“, „hogy is hivják“ nála nagy részben affektatio. Ebben is mesterét, Mora herczeget utánozza plebejus dolgok számára mind csupa „izé“ meg „hogy is hivják“. Annál hatásosabbá válik azután, midőn a marquis a herczeg halálakor a nagy felindulásban csakugyen elfelejti ennek nevét. „Meghalt . . . az az „izé“ . . .“ Ily módon az alak a darab chablonjából kissé jobban kiemelkednék. Nem kevésbbé mulattatóon játszotta Vizvári „Passajon“ alakját, jelenleg bankszolgát, az előtt a dijoni akademia pedellusát. Ezen alak is szörnyü áldozata a drámai vörös plajbásznak. A regényben kedves emléket költ föl; a régi „klassikus izlés“, az akademikus czopf hive, mint a mi felejthetetlen Graindorge barátunk tyukszeme vágója és kabátja porolója. Csakhogy ez valódi professor volt, a szónoklat tanára, mig a derék Passajon csak pedellus. Kedves pár volt Márkus Emilia „Aline“-ja s Náday „Géry Pálja.“ A többi csak nagyon elmosódik s érdektelen; még „papa Joyeuse“ is, kit pedig maga Szigeti József adott. Milyen darab is az, a melyben most játszik? — kérdezték a müvésztől. Azzal nem szolgálhatok; annyit tudok, hogy az első, huszadik, vagy huszonötödik felvonásban van jelenésem. S ennél többet a darab „Joyeuse“-éről csakugyan nem lehet elmondani.

P. J.

tézett az alapszabályok 14. §-nak magyarázata iránt.

Miután a 10 frtos tagdijak, tekintettel azon körülményre, hogy szintén tőkesitendők s igy az alapitványok jellegével birnak s a kitüzött czél csakis egyesült erővel érhető el, — a 10 frtos tagdijak az alapitványokkal együtt a központi pénztárba beküldendők".

Klotild föherczegasszony: „A kik az inditványt elfogadják, sziveskedjenek felállani". (megtörténik) „El van fogadva".

„Következik a torontálmegyei választmány inditványa a portomentesség iránt".

Ivánka Imre: „A nagyméltóságu magyar királyi belügyminiszterium 1879. julius 15-én 32.406. szám alatt kelt rendeletének harmadik bekezdése szerint a portomentesség: tépés, sebkötő, fehérnemü és más adományok gyüjtésével foglalkozó egyesületek részére megadatott ugyan, miután azonban a rendes és különösen a szervezés körüli levelezések és nyomtatványok szétküldése igen nagy összeget vesznek igénybe, a melyekre a miniszteri rendelet ki nem terjed, inditványozza ennélfogva, hogy: „Folyamodás intéztessék a nagyméltóságu miniszteriumhoz, mikép az országos segélyző nőegyesület központi választmányának hivatalos levelezése és küldeményei a postabér fizetése alól felmentessenek."

Klotild föherczegasszony: „A kik az inditványt elfogadják, sziveskedjenek felállani." (megtörténik) „El van fogadva."

„Következik a j ö v ő é v i t e a n d ő k m e g á l l a p i t á s a."

Lintner Imre. A jövő évi teendők első sorban: a fiókegyletek, vidéki, megyei és városi választmányok további alakitása és egyáltalában az egylet további terjesztése; másod sorban: betegápoló nők felkeresése és kitanittatása.

Ivánka Imre „Inditványozza, hogy a jövő évi teendők a választmánynak végrehajtás végett kiadassanak."

Klotild föherczegasszony: „A kik az inditványt elfogadják, sziveskedjenek felállani." (megtörténik) „El van fogadva."

„K ö v e t k e z i k a b e g y ü l t p é n z ö s s z e g e k h o v a f o r d i t á s a v a g y t ő k é s i t é s e i r á n t i h a t á r o z a t h o z a t a l."

Ivánka Imre: „Az egylet pénztárába begyült pénzek háromfélék: az első az alapitványok, ezek az állam által biztositott papirokban tőkésitendők. A folyó bevételek s a tőkék kamatai képezik a második csoportot, s a folyó költségek fedezésére és betegápolónők kitanitására s azoknak szükséges felszerelések beszerzésére forditandók. A harmadik csoportot a boszniai sebesültek s a szegediek javára begyült összegek maradványai képezik; az elsőbbek előforduló esetekben a kijelölt czélra forditandók. A szegediek javára gyüjtött pénzadományok maradványának egy része a szeged-városi választmány inditványa szerint: a szegedi jótékony nőegyesület által fentartott, de a viz által romba dőlt szeged-rókusi óvoda és gyermekkertnek ujbóli fölépitésére fog forditatni oly kikötéssel, hogy az egyesület működésének emlékeül a veres kereszt látszatos helyen alkalmaztassék; — másrésze pedig tőkésittessék és ezen tőke jövedelme az emlitett óvó- és gyermekkertbe járó szegény gyermekek ruházására forditassék minden év november 19-én Erzsébet napján."

Klotild föherczegasszony: „A kik az inditványt elfogadják, sziveskedjenek felállani. (Megtörténik.) „El van fogadva."

„K ö v e t k e z i k a m i n i s z t e r i l e i r a t, a g e n f i k o n v e n c z i ó tárgyában."

Ribáry miniszteri tanácsos felolvassa a miniszteri leiratot.

Klotild föherczegasszony. „Tudomásul vétetik."

A választmány leköszönéséről, és az uj választmány megválasztása.

Gróf Zichy Nándorné. „Az ideiglenes központi választmány, mely az egylet ügyeit az átmeneti intézkedések d) pontja értelmében mai napig legjobb tehetsége szerint vitte, s mely a mennyiben netalán nem volt képes mindenben feladatának eleget tenni, tekintettel arra, hogy uttörő volt, s a kezdet nehézségeivel küzdött, szives elnézésért esedezik, az átmeneti intézkedések f) pontja értelmében ezennel tisztelettel leköszön."

Hertelendy József torontálmegyei főispán szólásra jelentkezvén, a közgyülést felkéri, hogy az ideiglenes központi választmánynak buzgó és sikeres működéseért jegyzőkönyvileg köszönetet mondjon.

Klotild föherczegasszony: „Egyhangulag elfogadtatik."

„Az ideiglenes központi választmány leköszönvén, felhivom a közgyülést, hogy az átmeneti intézkedések, f) pontja és az alapszabályok harmincz és harmincznegyedik szakaszainak értelmében a választások megejtése végett az előértekezletből kiküldött bizottság javaslatát meghallgassa."

Ivánka Imre a névsort, minden egyes név után szünetet tartva, olvassa:

Választmány: A d l e r Antalné, gr. A n d r á s s y Aladárné, gr. A n d r á s s y Gyuláné, B i s c h i t z Dávidné, B o h u s Jánosné. gr. D e s s e w f f y Aurelné, báró E d e l s h e i m-G y u l a i Lipótné, gróf H u n y a d y Lászlóné, I v á n k a Imréné, gr. K á r o l y i Istvánné, b. K e m é n y Kálmánné, K r a l o v á n s z k y Istvánné, M a j l á t h Györgyné, N é m e t Miklósné, N e u h o f f e r Jánosné, gr. P e j a c s e v i c h Lászlóné, F i r n i t z e r Alajosné, R á t h Károlyné, S c h n i e r e r Aladárné, gr. T e l e k y Sándorné, T a t a y Adolfné, V e r e s s Pálné, gr. Z i c h y Nándorné, gr. Z i c h y Pál Ferenczné, gr. A p p o n y i Albert, báró E d e l s h e i m-Gyulai Lipót, dr. H a y n a l d Lajos, I v á n k a Imre, gróf R á d a y Gedeon ifjabb, R i b á r y József, S z e n d e Béla, T i s z a Lajos.

S z á m v i z s g á l ó k: H e r t e l e n d y József, M á d a y Izidor, S z é k y Antal.

E g é s z s é g ü g y i t a n á c s o s o k: dr. F l e i c h h a c k e r Győző. dr. F a n n y Gyula, dr. K o r á n y i Frigyes, dr. L u m n i c z e r Sándor, dr. M i c h a e l i s z Győző, dr. P u k y Ákos.

T a n á c s o s o k: J e k e l f a l u s s y Lajos, R á t h Károly, V á r a d y Mihály, gr. Z i c h y Nándor.

Általános éljenzaj és helyeslés.

Klotild föherczegasszony: Az ajánlottak tehát egyhangulag megválasztattak."

A közgyülés befejezése.

Klotild föherczegasszony felállván, ő felsége felé fordul s a következőket mondja:

„Hódolatteljesen jelentem fölségednek, hogy a napirend le van tárgyalva."

A királyné a következő szavakkal zárja be a közgyülést.

„A n a p i r e n d k i l é v é n m e r i t v e l e l k e m m é l y é b ő l k é r e m a z I s t e n á l d á s á t ü d v ö s m ü k ö d é s ü k r e s a k ö z g y ü l é s t e z e n n e l b e z á r o m."

A király és az udvar távozása.

Miután a királyné elmondá a fentebbi szavakat, fölállt helyéről, s fejhajtással vett bucsut a közgyüléstől. A közönség éljenzéssel kisérte a távozó királynét, a kit az egylet elnöksége, miniszterėk. gr. Lónyay Menyhért, a főpolgármester és polgármester és a diszruhás képviselők kisértek ki a mellékterembe.

A királyné itt hosszasabban beszélt gróf L ó n y a y Menyhért akadémiai elnökkel. Azután R u d o l f trónörökös, J ó z s e f főherczeg is csatlakoztak a kisérethez, a kik néhány perczig időztek még a nagy teremben, mielőtt eltávoztak volna. Mialatt az udvar a fölépcsőn távozott, a nagy terem ajtói zárva maradtak a közönség előtt.

A királynét R u d o l f főherczeg segitette a kocsiba, maga pedig egy másik kocsiba ült. A királyné és a trónörökös kocsijai után a főherczegnők, József főherczeg és Koburg herczeg hajtattak tova a közönség sorfala között. A királyné és kisérete eltávozása után felnyitották az ajtókat, s a közönség is elhagyta az akadémia palotáját, a mely régóta élt át ily mozgalmas napot, s látott ennyi diszes közönséget falai között, mint ma.

— A l l i a n c e I s r a e l i t e U n i v e r s e l l e A pesti zsidó hitközség üléstermében tegnap d. e. volt első rendes közgyülése az Alliance Isr. universelle budapesti fiókjának. Hatvani D e u t s c h Bernát elnök magyar beszéddel nyitotta meg a gyülést. A F a r k a s Emil titkár által felolvasott évi jelentésből kiemeljük, hogy az egyletnek már 500 tagjánál több van s Párisba már tekintélyes összeget küldött. Az egylet legközelebb Cremieux-alapitványt fog létesiteni, melyből kitünő jogászokat segélyeznek. A jelentés felolvasta után dr. K a u f m a n hosszabb beszédben vázolta az alliance törekvését és müködését, mely teljesen méltó a zsidóság pártolására. A gyülés ezután az elnöknek müködéseért köszönetet szavazott s végül a választmányt alakitotta meg a következő tagokból: Bloch Mózes, Brüll Miksa, hatvani Deutsch Bernát, Ellenberger Henrik, dr. Farkas Emil, Friedman Mór, budai Goldberger Károly, dr. Kohn Samuel rabbi, Kraus Mayer. dr. Kaufman Dávid, Müller Vilmos, Schweiger Márton, dr. Simon József, Spitzer D. H., Wolfner Gyula.

— T e r m é s z e t t u d o m á n y i e s t é l y. A természettudományi társulat legközelebbi estélye május 14-én, pénteken esti 6 órakor fog megtartartatni a vegytani intézetben. Ez alkalommal L ó c z y Lajos fog előadást tartani gróf S z é c h e n y i Béla á z s i a i e x p e d i c z i ó j á r ó l, melyben az előadó is részt vett. Belépti jegyek a társulat titkári hivatalában adatnak ki tagoknak csütörtök d. u. 4-től 6 óráig és a közönségnek péntek d. e. 10-től 12 óráig.

— A t e r é z v á r o s i VI. k e r. k l u b választmánya kedden, május hó 11-én este 7 órakor a klub helyiségeiben rendkivüli ülést tart, melynek főtárgya lesz Weisz D. választmányi tag inditványa a tervezett miniszteri palotáknak a sugáruton leendő épitése tárgyában.

— A z a r a d v i d é k i t a n i t ó - e g y l e t ez évben ünnepli meg fennállásának 10-dik évfordulóját s ez alkalommal május 18. és 19-én ünnepet rendez Aradon a városház nagy termében.

— T i s z a - L ö k ö n május hó 6-án „Olvasó kör" alakult, melynek ideiglenes tisztviselői karát képezik: elnök B o r u s Lajos, pénztárnok S z i l á g y i Ödön, jegyző D z u r á n y i Kálmán.

— A P e t ő f i t á r s a s á g ü l é s e. A rosz idő miatt kevés számu hallgatóság előtt folyt le a havi felolvasó ülés. Az ülésen É s z a k y Károly elnökölt. Tagok szép számmal jelentek meg az Akadémia Kisfaludy-termében. Elnök az ülést megnyitván, bejelenti P e t ő f i István tagtárs halálát. A gyülés jegyzőkönyvileg fejezi ki részétét a veszteség felett. A felolvasások sorát R e v i c z k y Gyula kezdé meg „Jézus és a boldogság" czimü elmefuttatásával. A boldogságnak különböző népeknél különbözőképen való felfogását fejtegette, összehasonlitva a nevezetesebb ó-kori és ujabb bölcselő moralisták és vallásalapitók tanait a boldogságról, a kik mindanynyian a lelek nyugodtságában, s a szenvedésnélküliségben vélik feltalálni az igaz boldogságot. Jézus tana nem ilyennek festi a boldogságot. Az ujszövetség a fájdalommal kevert örömet előbbre teszi a zavartalan örömnél. Hisz — a mint A r a n y János igen szépen mondja —

„Kél és száll a sziv viharja,
Mint a tenger vésze
Fájdalom a boldogságnak
Egyik alkatrésze.
Az örömnek levegőjét
Tisztitja a bánat,
S a kizajlott bufelhőkön
Szép szivárvány támad."

És ez igaz, a ki nem szenvedett soha, az nem is volt boldog soha. A tetszéssel fogadott felolvasás után A b r á n y i Emil szép költeményét „A pillangó halálá"-t olvasta föl V á r a d y Antal. B ó d o n Józsefnek „Dr. Kilis Péter házassága" czimü novelláját, a melyben egy bánatos szivü élményeit irja le, Szana Tamás olvasta fel. Dr. Kilis Péter ur szerencsétlen ember volt. Annak született, s már gyermekkorában kijutott neki az ütlegekből. Utóbb diák lett, persze csak olyan szegény diák, de fenntartotta azért magát. Liferált mindent, gseftelt mindennel és lett valóságos tőkepénzes a kollegiumban. Onnan Pestre került, medikus lett, s muzeum kertbe járt ebédelni négy krajczár ára sajtot tegnapi kiflivel. Egy ily ebéd alkalmával kéz érinté vállát. Hátra néz, s özvegy háziasszonyát látta maga előtt. A menyecske Kilis Péter urral akarta levétetni özvegyi fátylát, s csak ugy járta azután a sok ingyen ebéd meg a vizsga pénz. Kilis doktor lett, falura ment, a hol csak ugy bódult utána a sok leány. Ő már-már elfeledé a menyecskét, midőn az véletlenül rajta üt, s vége minden szép tervnek. A nyakán maradt . . . Általános tetszés fogadta a felolvasást, a melynek végeztével zárt ülés következett.

A társaság augusztus hóban két vidéki felolvasó gyülést rendez; az egyiket N a g y - B á n y á n, a másikat T e t é t l e n e n, gr. Z i c h y A. birtokán. Elhatározta továbbá, hogy Petőfi Sándor szüleinek sirját szépen feldiszitteti a társaság költségén.

Magyar tudományos akadémia.

Május 10.

A magyar tudományos akadémiában a II-dik osztály tartott ülést. S z i l á g y i S á n d o r az „E r d é l y i o r s z á g g y ü l é s i e m l é k e k" 6-dik kötetének egy töredéke alapján a D a r ó c z y és L a s s o t a követségeinek történetét igyekezett megvilágitani, mely az 1614. évre, B e t h l e n G á b o r fejedelemségének legelejére esik. B e t h l e n, mivel a török politika hive volt, még kevésbbé volt rokonszenves egyéniség M á t y á s előtt, mint a meggyilkolt B á t h o r i G á b o r. Nyiltan nem támadhatták meg, tartottak a töröк erőtől; de alku és csel utján szerették volna visszafoglalni a partiumot. B e t h l e n követsége, melylyel fejedelemségét akarta a bécsi udvarral elismertetni, semmi positiv eredményre nem vezetett; mert az államtanács minden képzelhető kifogást mohón ragadott meg, hogy a pozsonyi tracta megerősitése elé akadályokat görditsen. Sőt kész lett volna még határozottabb ellenséges állást is foglalni, ha a német fejedelmektől több biztositást nyert volna. — Igy az ügy huzása halogatása után, S a r m a s á g h i t, az egyik követet visszatartván, a többit haza küldték, hogy szélesebbkörü meghatalmazással ruháztassanak fel. Több sikerrel biztatta a bécsi udvart az, ha maga küld követeket Erdélybe. E tisztтel D a r ó c z y t és L a s s o t á t ruházták föl, ellátva egy titkos utasitással is, meghagyván, hogy azt csak szóval közöljék a fejedelemmel, de kezébe ne adják. Az alkudozás, mi különben előre volt látható, nem vezetett eredményre; mert a követek utasitásaikhoz ragaszkodva, leginkább sérelmeket emlegettek. E sérelmeket — melyekről az erdélyiek panaszkodhattak volna méltán

— P é c h y Simon higgadtan és erélyesen czáfolta meg. A követek ezután csak a tikos egyezkedés utját kisérlék még meg, közlék a fejedelemmel a titkos utasitás pontjait. A bécsi udvar a következő feltételek alatt mutatkozott hajlandónak Bethlen fejedelemségét elismerni: állitsa helyre és régi jogaiba a k a t h o l i c z i z m u s t; f o g a d j a b e E r d é l y b e a j e z s u i t á k a t, e s k ü d j é k h ü s é g e t a c s á s z á r n a k m é g E r d é l y e l l e n i s. A fejedelem rövid gondolkodás után nyugodtan azt válaszolta, hogy e pontokat látta már bujdosó korában a budai pasánál, midőn az udvar Báthori Gáborral akarta elfogadtatni, s igy bizhatik-e az udvar titoktartásában? Ily titoktartás mellett csak veszélynek tenné ki magát, csak a török nagyon is méltó haragját vonná magára. — E meghiusult egyezkedés után az alkudozás még három évig folyt s a bécsi udvar csak azután ismerte el Bethlent fejedelemnek. — Dr. A l e x a n d e r Bernát „A XVIII. s z á z a d s z e l l e m i m o z g a l m a i t" vázolta. Vázlata egy nagyobb munka első fejezete, mely K a n t életét és munkáit magyarázza, s mely nem csupán a philosophusok, de a nagy közönség érdeklődésére is számit. A XVIII. század szellemi mozgalmait rajzolva, visszament a XVI. századig, melyet g o n d o l a t a l k o t ó n a k nevezett; mert ekkor vetették meg a tudomány alapját, ujitottak meg a vallást. Ezzel szemben a XVIII. századot g o n d o l a t k i f e j t ő n e k nevezte el. Ama fejlődés, mely a XVI. és XVIII. század közé esik, egyik jellemző vonása az e l l e n z é k i s z e l l e m, ez állitja vissza a gondolkozás szabadságát, mely a középkor századai alatt egészen el volt nyomva. Másik jellemző vonása az, hogy az e l m é l e t i s z e l l e m p r a k t i k u s s á lesz, kezdetben Angliában, hol Európa számára megmenti a szabadságot, majd Francziaországban, hol megteremti az E n c y k l o p é d i á t és létrehosza a f o r r a d a l m a t. Németországot e mozgalom csak később érintette és akkor is leginkább a Wolf-féle r a t i o n a l i s m u s b a n nyilatkozott. — Henszlmann Imre bemutatta az archaeologiai bizottság kiadvanyait: az „Archaeologiai értesitőt" és „közleményeket", a „Monumentá"-k egy kötetét, mely Bártfa emlékeit ismerteti s jelenté, hogy a müemlékek kiállitása a zeneakadémiában legközelebb megtörténik.

A képviselőház igazságügyi bizottságából.

A k é p v i s e l ő h á z i g a z s á g ü g y i b i z o t t s á g a ma d. u. 4 órakor **Horváth** Lajos elnöklete alatt tartott ülésében mindeneklőtt hitelesitette a gőzmalmokról szóló törvényjavaslatnak és az e tárgyban a ház elé terjesztendő jelentésnek azután pedig a telekkönyvi rendelet pótlásáról és módositásáról szóló tjavaslat elfogadott §§-ainak szövegét.

Következett tárgyalása azon három inditványnak, melyet **Emmer Kornél** előadó a telekkönyvi javaslat tárgyalása alkalmából a bizottság elé terjesztett. Ezek: 1. a telekkönyvön kivüli átruházások utján a telekkönyvezett ingatlan tulajdonába jött félnek könnyebb bekebelezhetése, 2. a birói árverés utján eladott s terheitől megtisztult ingatlan telekkönyvének uj szerkesztése; 3. a telekkönyvi beadványok közjegyzői vagy ügyvédi ellenjegyzése.

Chorin, **Bokross**, **Teleszky** mindhárom inditvány mellett helyeslőleg szólalnak fel, B o k r o s s különösen kiemeli, hogy az inditványok elseje és másodika ezen tvjavaslat keretébe tartozik. T e l e s z k y az első inditványra nézve megjegyzi, hogy az inkább a telekkönyvi rendelet nagyobb szabásu reviziójának, a 3-dik pedig az ügyvédi rendtartás novellájának tartandó fenn. A 2-ik inditványt nem csak magáévá teszi, de ki is terjeszti oly telekjegyzőkönyvekre, melyek bejegyzett tételeinek nagyobb része már megszünt s e tárgyban szöveget is terjeszt elő, mely mindkét esetről összevonva intézkedik.

Pauler miniszter helyesli Emmer, 2-ik inditványát az elsőt a telekkönyvi törvénynek, a 3-dikat az ügyvédi rendtartás reviziójának tartja fen.

A bizottság ez utóbbi nézetet magáévá teszi s Emmert utasitja, hogy második inditványának ezen tvényjavaslat keretébe leendő beillesztése iránt javaslatot tegyen s a kérdést Teleszky módositásával kombinálva tanulmányozza.

Következik az e r d é l y i b i r t o k r e n d e z é s r e vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása, mely tárgyban szakértőként meghivott S z e n t g y ö r g y i Imre legfőbb itélőszéki biró is jelen van.

Bokross előadó kimeritő előadásban ismertette az erdélyi urbéri és birtokviszonyok történeti fejlődését, valamint a birtokrendezés gyors előhaladását gátló eljárási szabályok főbb hiányait. Különösen kiemelte, hogy az 1871. évi LIII. t.-cz. 80. §-a nyilt igéretetet tartalmaz arra nézve, hogy az erdelyi birtokrendezési eljárás törvényutján fog szabályoztatni s a miniszteri rendelet kibocsátását csak az ideiglenes állapot tartamára engedte meg. Ennélfogva jelen javaslat feladata az, hogy a törvényhozásnak emlitett igérete teljesedésbe vétessék. Ez volt oka, hogy a kormány javaslatában kimondott nyomozó birói eljárás elvét egyszerü enuncziaczió helyett részletesen kidolgozni s az egész eljárás rendszerét a törvénybe bevenni kivánta. Ezek alapján kéri az előadó, hogy a javaslat általánosságban fogadtassék el.

Pauler igazságügyminiszter kijelenti, hogy az előadó által a javaslatba belefoglaltatni kivánt eljárási részletes szabályok a kormány javaslatának elvi álláspontjával megegyeznek, ennélfogva nincs ellenvetése, hogy a javaslat az eljárás rendszerének főbb vonalait az előadó tervezete szerint felölelje s habár a részletekre nézve vannak is némely megjegyzései, belegyezik, hogy a kormány javaslata és ezzel párhuzamosan az előadó szövegezése együttlegesen tárgyalás alá vétessék.

Horváth Lajos elnök felszólalása következtében tüzetes eszmecsere fejlett ki az iránt, hogy a javaslat a visszakapcsolt részekre is kiterjesztessék. Végül elnök bejelenti, hogy az erdélyrészi román jogászok Nagyszebenben tartott értekezlete a szőnyegen levő javaslatra vonatkozólag az országgyüléshez kérvényt adtak be, mely a ház által a jogügyi bizottsághoz utasittatott; mielőtt tehát a javaslat részletes tárgyalása megkezdetnék, e kérvénynek a bizottságban felolvasása szükséges. E felolvasást a tanácskozás további folytatása a holnap tartandó ülésre halasztatott.

Májusi előléptetés.

A király kinevezte továbbá:

A t ü z é r s é g n é l e l s ő o s z t á l y u s z á z a d o s o k k á: a következő 2. oszt. századosokat: Gersowan Józsefet, Jüstel Frigyest, Rosenauer Józsefet, Rutzky Ödönt, Hampl Adolfot, Laule Ferenczet, Maxner Venczelt, Biedermann Jánost, Prohaska Károlyt, Skalla Jánost, Fritsche Józsefet, Wankel Károlyt, Hünel Antalt.

2. o s z t. s z á z a d o s o k k á: a következő főhadnagyokat: Hitzelberger Adolfot, Tereba Ágostot, Höger Raimundot, Bechert Simont, Watterich Vinczét, Kmoch Jánost, Porias Károlyt, Profitsch Lajost, Auer Károlyt, Pelikán Manót, Maresch Rudolfot, Ranciglio Vilmost, Comensoli Ármint, Wyskocsil Jánost, Hauk Raimundot, Dolliak Oszkárt, Indra Alajost.

F ő h a d n a g y o k k á: Gattermeier Józsefet, Obergmeiner Sándort, Puchta Gyulát, Gaiswinkler Vinczét, Frank Ferenczet, Formanek Venczelt, gróf Castelnau Alfonzot, Patzolt Miksát, Merkel Henriket, Stanek Józsefet, Eghart Villibaldot, Stindl Károlyt, Schatra Józsefet, Widerwitz Józsefet, Graf Frigyest, lovag Van der Venne Arnoldot, Göhl Vinczét.

Irodalom.

— „G a z d a s á g i M é r n ö k", Az e czim alatt G o n d a Béla müegyetemi tanár szerkesztésében megjelenő kitünő szaklapra ismételten felhivjuk a közönség figyelmét. A lap rendesen és rendszeresen foglalkozik a felmerülő gazdasági s ezzel kapcsolatos technikai és ipari kérdésekkel, különös sulyt fektetvén a gazdasági tevékenység azon ágaira, melyek a növénytermelés és talajjavitás, a gazdasági gépészet és épitészet, a mezőgazdasági és házi ipar, főként pedig a már égető szükséggé vált vizhasznositás (földöntözés, hajózás, vizi erőmüvek létesitése) ügyének előmozditására irányulnak. A Gazdasági Mérnök minden héten megjelenik, előfizetési ára egész évre 8 frt, mely üllői ut 48 sz. alá küldendő.

Tanügy.

— A z i z r a e l i t a s i k e t n é m á k i n t é z e t é b e n tegnap d. e. volt az évi vizsga, melyen számos vendég volt jelen. Ott voltak: Békey tanfelügyelő, több fővárosi képviselő, mint Falk Miksa, Ballagi Mór, Weisz B. F., Tenczer Pál stb. A vizsga kitünően sikerült; a növendékek gondolataik kifejezésében nagy előmenetelt tettek; mindnyájan magyarul tanittatnak.

— A r e f o r m a t u s o k d e b r e c z e n i f ő g y m n á z i u m á b a n az irásbeli érettségi vizsgálatok f. év május 31. és jun. 1 2-ik napján, a szóbeli érettségi vizsgálatok pedig jun. 27-30. napjain fognak megtartatni. A vizsgálat a jelentkezés határideje május 27—29-ike, mely idő alatt a vizsgálati dijak is befizetendők. Debreczen 1880 máj. 8. Az igazgatóság.

—

A tanárok szabadsága érdekében.

A középtanodai oktatásról szóló törvényjavaslatnak, mely már az országgyülési közoktatási bizottság által is elfogadtatott s legközelebb tárgyalás alá kerül az országgyülésen, van egy §-a, mely általános resensust keltett. E §, (a 25-dik) meghatározza az óraszámot, mely szerint az igazgató teljes intézeteknél 10 — nem teljeseknél legföljebb 15, a szaktanárok 18, a rajztanár 20 óránál többre hetenként nem kötelezhetők, heti 25, a a rajztanár 28 óránál pedig többet semmi esetre sem tanithatnak. Ez után pedig igy szól: „Ha 10, illetőleg 15, 18 illetőleg 20 óránál többet tanitanak, ezért méltányos külön dijban részesitendők. Az igazgatók és tanárok más intézetben vagy magán órákon csak az iskola felsőbbségének engedélyével tanithatnak, de oly módon, hogy ez által a saját tanintézetükben adott óráikkal együtt ne haladja tul összes tanitási óraszámuk, a fölebb megállapitott maximalis óraszámot. Az igazgatók és tanárok vármegyei, városi, községi és egyházi képviselők (bizottsági tagok) lehetnek, de fizetéssel járó hivatalt, vagy rendes alkalmazást el nem vállalhatnak. Hogy mennyiben vállalhatnak akár polgári jogaik gyakorlatából, akár pedig szellemi tevékenységökből eredő tisztséget vagy megbizást, azt esetről-esetre az illető főhatóság határozza meg.

E §-nak, mely a tanárok személyes szabadságát oly nagy mértékben korlátolja megváltoztatása végett erős mozgalom indult meg a tanárok közt, s a középtanodai tanáregylet elnöke B e r e c z Antal tegnap d. e. 10 órára értekezletre hivta meg a tanárokat, kik szép számmal jelentek meg az akadémia Kisfaludy-termében.

Berecz a gyülés elnökévé megválasztatván, előadja, hogy a tanáregyleti választmány határozati javaslatot dolgozott ki a törvény tervezett intézkedése ellen, s azt most beterjeszti az értekezlet elé azon szándékkal, hogy az itt határozottá emeltetvén, az országgyülés elé beterjesztessék. A határozati javaslat kiemelvén már a törvény tervezett intézkedése ugy a tanárok személyes szabadságát korlátozza, mint ellenkezik a közoktatás általános érdekeivel is, kéri ez intézkedésnek megváltoztatását. Hangsulyozza, hogy a tervezett intézkedés kivitele lehetetlen, s oly kémrendszert és árulkodást fog meghonositani, a mi ugy a tanügyi érdekekkel, mint a tanári kar méltóságával ellenkezik.

Bodnár Zsigmond helyesli a határozati javaslatban felhozott indokokat. Azonkivül azonban szükségesnek tartja magán uton is oda hatni, hogy a képviselők az abban foglalt elveket elfogadják. Magának a törvényjavaslatnak intentiója nem rossz, mivel azt akarja meggátolni, hogy. mint volt rá eset, a tanárok hivatásukkal meg nem egyező foglalkozást (mint pénzintézetnél való hivatalokat stb.) ne folytassanak. Ezt akadályozzák meg törvényes intézkedéssel, de ezért nem szükséges az egész osztályt sujtani.

Say Móricz azt hiszi, hogy a tervezett intézkedés tévedésből kerülhetett a törvényjavaslatba. A közokt. bizottságnak nem volt szándéka a tanárok szabadságát korlátolni, s a kérdéses pont fölvétele csak abból eredhetett, hogy az illető törvényhozók nem tanulmányozták kellőleg a tanári életmód lényegét. Inditványozza, hogy a hozandó határozat ne csak az országgyülés, de a közoktatásügyi miniszter elé is terjesztessék fel.

Berecz elnök hangsulyozza, hogy bizonyos incompatibilitás megállapitását magok a tanárok sem ellenzik. Igy szükséges kimondani azt, hogy a tanár ne üzhessen oly foglalkozást, mely hivatásában akadályozná, pl. valami ipart, vagy kereskedést, de hogy szellemi munkálkodást se folytathasson, ily megszoritásra gondolni is bün, mert az a közmüvelődést is gátolná.

Névy László: Szükségesnek tartotta volna az egész törvényjavaslat ügyében memorandumot intézni az országgyüléshez, de erre már késő az idő, mivel a javaslat kedden már tárgyalás alá kerül. Ez egy pont ellen azonban okvetetlen fel kell szólalni. És pedig a feliratban nem grácziát kell kérni, hanem a tanárok személyes és polgári jogaikat tiszteletben tartását követelni. A mellett a képviselőket szükséges volna a javaslat egyéb hiányaira is figyelmeztetni magán uton. Inditványozza, hogy a felirat szerkesztésére bizottságot küldjön ki az értekezlet.

Babics ez alkalommal a törvényjavaslat egyéb hiányait is akarja tárgyalni, igy főleg a latin nyelvnek a reáliskolákban való tanitását; ez azonban egyhangulag mellőztetett.

Felszólaltak még többen, igy **Kármán**, ki a feliratban azt is kiemelendőnek tartja, hogy az óramaximum megállapitása magára ez illető intézetre is, melyben a tanár tanit, káros lehet. **Névy** bővebben kifejtendőknek tartja benne a kulturalis érdekeket, melyek megkövetelik azt, hogy a tanár máshol is tanithasson, ne csak a saját intézetében. Mert pl., a hol felsőbb leányiskolák állittatnak fel, mindenütt igénybe veszik a középtanodai tanárok közremüködését. Azt is ki kell emelni, hogy sehol a világ egy müvelt államában sincs ehhez hasonló intézkedés, s épen nem kivánatos, hogy mi e tekintetben a többi népeket megelőzzük.

György Aladár inditványozza, hogy a felirat szerkesztésére bizottság küldessék ki, mely azt azután az országgyülés elé terjeszsze.

Ez elfogadtatott; s a felirat elkészitésére Berecz Antal, Névy László, György Aladár Br tagokból bizottság küldetett ki. A felirat szövege a tanáregylet keddi választmányi ülésében fog megszerkesztetni, s Berecz azt minden iskolába elküldi szerdán d. e. 8—12 óra közt aláirása végett. A felirat ekkép elkészülvén haladék nélkül felterjesztetik a képviselőházhoz. A miniszterhez ezuttal feliratot nem fognak intézni.

Fővárosi ügyek.

— A k ö z p o n t i v á l a s z t m á n y ma K a m m e r m a y e r polgármester elnöklete alatt összeült hogy az 1881. évi képviselő választási névsor összeállitása iránt az intézkedéseket a törvény értelmeben megtegye. A névjegyzék összeállitása az idén annál nagyobb fontossággal bir, mivel ennek alapján fognak a jövő évi általános képviselőválasztások a fővárosban megejtetni. — Az összeiró küldöttségek a következőleg alakittattak meg; I. k e r ü l e t: Szuper László, Peregrinyi Elek, Lindenbach János, 2-ik küld. Magyarevics Jeremiás, Mauksz János, Magyar Gyula. II. k e r. 1 küld. Szelestey János, Bognár Antal, Eberling József, 2-ik küld. Nasztl Rezső, Mandel Ferencz, Reischl Károly. III. ker. Sitz K., Varga András, Richter Ignácz. IV. k e r. Kléh Istv., Frey Jzsef, Horváth Mihály. 2-ik küld.: Morlin Imre, Kralovánszki István, Nádosy György, V. ker. 1 küld.: Vogel Péter, Mészáros Miklós, Unger Alajos, 2-ik küld.: Baintner Imre, Gold Zsidm., Wahrman Sándor, VI. ker. Hulitius Károly, Piatrik Ferencz, Bubala György, 2-dik küld.; Dobos Ferencz, Kompay Agost, Gardos Károly, VII. ker. 1-ső küld.: Popper Armin, Hirsch Sebestyén, Steinitz Adolf, 2-dik küld.: Zachár Antal, Kaschnitz Gyula, Tarcsay János, VIII. ker. I. küld. Ladányi István, Burghardt István, Auspitz Róbert; 2. küld. Kiss Péter, Nagy István, Radoczay Lajos; végre IX. ker. 1 küld. Röck István, Hock Márton, Horváth Lajos; 2. küld. Schmidlechner Károly, Brückler László, Kalenda Nándor. — A választásról az érdeklettek azzal fognak értesittetni, hogy az eskü letétele czéljából szerdán, e hó 12-én d. u. 5 órakor a régi városház tanácstermében jelenjenek meg. Ekkor felhivatnak, hogy az egyes küldöttségek a maguk kebeléből választott elnököt bejelentsék, müködésüket haladék nélkül megkezdjék, — hogy az elkészitett névjegyzékeket junius 11-ig okvetlenül terjesszék be. — Felhivatnak a küldöttségek, hogy a névsort belügyminiszteri rendelet folytán — mint tavaly is — betüsoros rendben állitsák össze, s az oly választókat, kik két jogczim alatt birnak választói joggal, csak egyik jogczim alatt igtassák a jegyzékbe. A miniszteriumok feliratilag fognak hivatalnokaik jegyzékeik beküldésére felhivatni. A magánintézetek pedig nyilvánosan szóllittatnak fel, hogy alkalmazottak neve, állása, életkora s fizetés mennyiségével kitöltött kimutatásaikat a választói jegyzék megállapitására szintén beküldjék.

— A k ö z é p i t é s i h e t e s a l b i z o t t s á g mai ülésén megengedendőnek mondá, hogy a Krauszmayertől megvett soroksár-utczai malom (volt kártolyfonoda) mellékéрületére a tulajdonos Hedrich és Strausz czég emeletet huzhasson. Ezenkivül Kerkápolyi Károlynek adtak ki engedélyt a Gellérthegyen villára.

— A d u n a s z a b á l y o z á s i b i z o t t s á g müszaki bizottságának küldöttsége, elnök: B o r o s Frigyes, F ö l d v á r y Mihály pestmegye alispánja, Z s i g m o n d y Vilmos és H u n f a l v y János, a főváros részéről mőködő tagok ma délután nyujtották át Ordódy Pál közlekedési miniszternek a müszaki bizottság jelentését, melyben a szabályozási javaslatok foglalvák. A küldöttség tagjai a javaslat átnyujtása után szóval is tolmácsolta a müszaki bizottság összes tagjainak azon kérelmét, hogy ugy a főváros, mint Pestmegye alsó videke érdekében a promontori Dunaág mielőbb kibocsáttassék s a Promontor irányában levő sziklák eltávolittassanak, ezek levén különben is az óvszerek, melyek a fővárost az árviz veszélytől megmentik. A miniszter a küldöttséget szivesen fogadta s előtte azon nézetének adott kifejezést, hogy valamint a kormány, ugy az országgyülés sem fogja megvonni a költségeket e fontos müveletekkel; a miniszter kijelenté egyszersmind azon komoly elhatározását, hogy hatáskörében az ügyre mindenkor kiváló gondot fog forditani s igérte, hogy a beterjesztett javaslat tárgyalására a nagy bizottságot még e hét folytán összehivja.

— A z a d ó. A föv. tanács felhivja mindazokat, kik a f. évre esedékes II. adórészletet még le nem fizették, hogy a tartozásnak eleget tegyenek, mert junius első felében lesz a zálogolás második felében pedig már megkezdik az ingóságok elárverezését!

— A z é l e l m e z é s i ü g y rendezése tárgyában müködő enquete második albizottsága (eln. Busbach P. tagok: Wahrmann, Légrády, Fuchs, Neuman, Rálik s Kőrösi J.) már m e g á l l a p i t o t t a a z ö s s z e s k é r d ő p o n t o k a t, a mik a szakértőkhöz intéztetnek. A husra és vele kapcsolatos dolgokra vonatkozó kérdéssorozat már régebben meg van állapitva! most a többi összes élelmi czikkek pontozatai is elkészültek. Van pedig a gabonaára 12, hüvelyes veteményekre 7, lisztre 4, kenyér és zsemlyére 31, főzelék, és zöldségre 20, gyümölcsre 16, tejre 18, zsiradék és vajra 15, tejfel, sajt és turóra 6, tojásra 9, tüzifára 22, kőés pirszinre 40. Ennyi ágas-bogás kérdés aránylag igen rövid idő alatt összefoglalható csak Matuska Alajos jegyző rendkivüli szorgalma mellett volt lehetséges.

KÖZGAZDASÁG.

Borászat.

A borászati kongresszus.

—n—. Hazánk azon kiváló kedvezményekben részesült, midőn az egyes nemzetek részére a klima kiosztatott, hogy a legjobb éghajlatok egyikét nyerte osztályrészül, oly klimát, mely alatt a szőlőtő, ezen a bibliai monda szerint Noe becses ültetvénye nemesak jól tenyészik; hanem a legfelségesebb s a legkülönfélébb izlésnek megfelelő isteni nektárt szolgáltatja.

Tekintsünk szét Európa bortermelő országain figyelemmel, vajjon van-e még egy oly föld, hol a legédesebb aszu és essencziától kezdve a legsavanyubb s legkellemesebb magyarádi vagy szerednyei asztali borig, hol a füzöld szinü vaálitól a legsötétebb vörös villányi és harsányi borok oly kitünő minőségben s oly utánozhatlan eredetiségben és jellegben minden különös mesterkélés nélkül megteremnek? Valóban nincs.

Legyen büszke a spanyol Malagájára, Pedro Ximenesére, a franczia Chateau d'Iquemjére, bordeauxjára, a svájczi Corbaillodjára, a rehnusi, Rieslingjére és Liebfrauenmilchjére — nem irigyeljük. Nekik nem sok oly boruk van, mindössze is, melylyel büszkén léphetnek elő; de mi, kik csak premier borok közül hatvan—nyolczvan promontoriumrol állhatunk ki a sikra, csakugyan irigylésre méltó gazdag és szabad nemzet lehetnénk, ha azon élte-

kozhatlan és salakjában heverő kincset, mely bortermelésünkben rejlik, már évek óta német szorgalom és kitartással és franczia ész- és spekuláczióval kiaknáztuk volna.

Lehetnénk, ismétlem; de nem vagyunk azok! Nem vagyunk pedig azért, mert nem ismerjük, mink van; mert nem tudjuk méltányolni borászatunk fontosságát.

Tizenkét évi önkormányzatunk alatt mitsem tettünk vagy alig valamit borászati ügyeink fejlesztése és emelésére.

A magas politika azon nagyjainkat, kiknek apostolokként kellett volna borászatunk emelésére közremüködni, a magasba ragadta, a sok diplomatikus szórakozás mellett megfeledkeztek államférfiaink a hamupipőkéről s csak ebédek s toasztok közt lett néha a magyar bor dicsőitve. Sőt tovább megyek, sok főuri asztalról a magyar bor ki is lett küszöbölve, szüzies tisztasága és szerény öltözete miatt.

A röghöz hazaszeretettel ragaszkodó magyar nép kitartással, jobb és hálásabb jövő reményével müvelte a „domb arany bogyóit.“ Igyekezett még az okszerü haladásban is részt venni akkor, midőn látta, hogy müködésének eredménye majdnem a zerusig szállott alá, midőn szőlője folyton csak ujabb áldozatokat, beruházásokat követelt; de a költségekből nem restituált semmit.

Igy két apostola hirdette ugyan még e lethargikus állapotban a bortermelő közönségnek, hogy megvirad még valaha; — türelemre, kitartásra és emellett az okszerü haladásra nem szünt meg őket a mai napig buzditani. Kimutatta, miszerint a sokkal kisebb bortermelő államok mily óriási jövedelmet, mily boldog anyagi jólétet mutatnak fel a szőlőtő kultiválása után, megmagyarázta tüzetes adatokkal, honnét vette elő a franczia nép a milliárdokra menő hadisarczet a porosz- franczia háboru után. Népünk hitt, hiszen nem áltatták hazugságokkal; remélt mert természeti viszonyainkat oldala mellett és érdekeinek megfelelőnek találta; hallotta távolból az aeoli zenét; de követni nem tudta, nem volt ereje, — s nem volt ki kezdő lépéseinek megtételénél támogatta volna.

Az ember szinte hajlandó volt hinni, hogy ez iparágnak nincs is hivatalos mozgatója, irányadója. A külföld oly dolgokat hallott és olvasott a legutóbbi két évben bortermésünk bősége felett, hogy kénytelen volt ezen hirek után a napkeleti bölcsek példájára utra kelni s hazánk borászatával a helyszinén megismerkedni. A megismerkedést egy kis kivitel egy kis idegen pénz beszivárgása követte s a már-már desperálni kezdő bortermelő kezdett ujra hinni a borászat jövedelmezőségében.

Azon nemzet, mely minden vezetés, támogatás nélkül oda tudott jutni, hogy a világkiállitásokon annyi elismerést tudott borainak kivivni, — mely minden saját maguktól eredt mozgalom nélkül magára vonta a nyugati borfogyasztó államok figyelmét, azon nemzetre, ha kitartása megmarad, s képviselőháza kormánya ezentul érdekeit figyelemmel kiséri s törekvéseiben támogatni fogja: minden bizonnyal szép jövő s anyagi jólét várhat.

A taval meginditott közgazdasági mozgalom felkarolta a borászat érdekeinek előmozditását is, br. Kemény földmivelési miniszter első, ki hat elődje közül a borászat fontosságát beismerte és méltányolta, kormánybiztost küldött ki az egyes borvidékekre s a localis hiányok felismerésére s miután a kormánybiztos az országot beutazta, küldetését befejezte; felhivatott a miniszter által minden vidék, hogy bajaink felismerésére, panaszaink felsorolására és teendőink s egy nagyobb egyöntetü akezió megbeszélésére képviselőket küldjenek fel.

Ezen képviselők már Budapesten megjelentek s ma meg is kezdik tanácskozásaikat, melynek, hogy minél üdvösebb s tartósabb eredménye legyen, ugy hisszük, minden hazafi szivéből óhajtja.

Üdvözöljük tehát mi is fővárosunkban a magyar borászat buzgó képviselőit s kivánjuk: hogy valamint az 1868. évben tartott első értekezlet után szép lendületnek indult borászatunk; induljon virágzásnak ezen értekezlet után is, hogy igaza legyen reánk vonatkozólag is Odartnak következő jóslatában:

„Hol a bor megterem, ott a nép a legbarátságosabb, legvagyonosabb és legszabadabb.“

Az országos borászati kongresszusnak

ma több tagja ismerkedésre gyült össze a „Hungaria szálloda 3. számu földszinti termében. Jelen voltak a következők: Miklós Gyula, orszgy. képviselő Alacskáról, Jankó Mihály Tatából, Puteani Géza b. a zalai gazdasági egyesület képviselője. Boross Béni országyülési képviselő az aradi gazdasági egyesület részéről Szalay Imre országgyülési képviselő, a somogyi gazdasági egyesület, Szilvássy Márton a soproni gazdasági egyesület megbizásából. Harray Kálmán Kakasdról, Kékessy Kálmán a hevesmegyei gazdasági egyesület részéről, Zanner Richárd és Vozány Tamás Gyöngyösről, Tagányi István Arad-hegyaljáról, Nedeczky Jenő Fekete-Kastély, Dr. Szabó Géza Miskolcz, — Maszák Hugó Budapest, Szilágyi Gáspár Győr, Weninger Mátyás Neszmélyről, Molnár István tanár Budapestről, Flandorfer Ignácz Sopronból és Jálics Géza Budapestről.

Ehéd végeztével a jelenlevők értekezletté alakultak Janko Mihály elnöklete alatt. Az értekezlet tárgyalás alá vévén az összehivó miniszter által kitüzött kérdéseket ezekre nézve hosszu, tüzetes tárgyalás után a következőkben állapodott meg.

1. Különböző faju szőlőknek egy táblában való termelése mi hatással van a borra?

E kérdésre nézve az értekezlet kimondja, hogy a hatás kedvezőtlen a borra és a lehetőségig előmozditandó az egyfaju szőlőknek ugyanazon táblában való ültetése, minthogy azonban ily munkálat nagy költekezéssel jár a termelőknek e tekintetben egy időre adómentesség volna engedélyezendő.

2. Helyes-e uj szőlőknél a rigolirozás és ha igen, mily mélyen?

A rigolirozás helyes és szükséges, a viszonyok szerint, mert pl. homokos talajon az nem czélszerü. A mélység 2—3 lábban eszközlendő. Ily munkálat esetén azonban az értekezlet nézete szerint a termelőnek 15 évi adómentesség lenne engedélyezendő, sőt ezenfelül ösztöndijakkal való buzditás is czélszerü lenne.

3. A hegyrendőri rendszabályok kérdése mi fontossággal bir a szőlőszetre?

Országos hegyrendőri törvény alkotását kivánja az értekezlet, mely törvény az alkusz intézmény szabályozására is tekintettel legyen.

4. Helyes-e az okszerü szőlőmüvelés és borkezelés ismereteinek terjesztésére vándortanárokat alkalmazni?

Helyes és szükséges a gyakorlati előadás utján

5. A szüretelés körül nálunk általában minő téves eljárások tapasztaltatnak?

Kora szüretelés, tisztátalan edények alkalmazása s még számtalan más ok.

6. Honnan van az: a) hogy boraink annyira egyenetlenek? hogy mindamellett, hogy oly kitünő az anyag, gyakran találkozunk zavaros, romlott borokkal és hogy az érett, kereskedésképes jó borok összege a termés minőségéhez és mennyiségéhez viszonyitva nem elégséges.

A két első pontra a válasz következő: Helytelen szüretelés, rosz pinczézés, a fajok tarkasága, az érési idő egyenetlensége, hiányos terjesztés, az okszerü kezelés ismeretének hiánya és a borok házasitásának nem alkalmazása okai boraink egyenetlen s könnyen romló és viszonylag elégtelen voltának, és hogy viszonyosan oly keveset jövedelmez a bortermelés a termelőnek, és

7. Menyiben hathatni egyleti uton a borkezelés emelésére?

A kevés jövedelemnek főoka: az adó hibás megállapitása, annak terhes volta, a munkabér drágasága, külföldi piacz hiánya, melyek miatt nem jő be a ráforditott költség. Hogy e bajon segitve legyen, mindenekfelett szükséges a helyesebb adókulcs megállapitása s állami, erkölcsi s pénzbeli támogatás továbbá szüretelési szövetkezetek alapitása.

8. A borkereskedés emelésére czélszerü-e oly központ létesitése, mely az ország különböző részeiben létező kivitelre képes borok mennyisége és minősége felől állandó és biztos áttekintést nyujtson.

Az értekezlet szükségesnek látja mindenekelőtt a miniszteriumban egy külön borászati szakosztály felállitását, mely tüzetesen ezzel foglalkozzék, mely törzskönyvezést vezessen, adatokat nyujthasson a kivitelre és a hazai borokra nézve felvilágositást adhasson. Ezenkivül szükséges országos borügynökség létesitése összeköttetésben kisérleti állomással, hol szakemberek képeztessenek. Egyszersmind több oldalról szükségesnek nyilvánittatott a vidéki kisérleti állomások megszaporitása.

9. Szükséges-e törvényhozási intézkedés a borgyártás megakadályozására, avagy elegendő-e intézkedni arra nézve, hogy a borüzlet terén lábra kapott visszaélések, hamisitások lehetőleg megakadályoztassanak?

Az értekezlet egyhangulag és határozottan a mellett nyilatkozott, hogy a borgyártás törvény által eltiltandó.

A cement-hordókra vonatkozó 10-dik és a cognac gyártásra vonatkozó 11-dik kérdések megvitatásásába nem bocsátjkozott, azt a congressusra hagyván.

Borászati tudósitások.

A lefolyt héten a borüzlet 2—3 vidéken igen élénk volt, a többiekben s itt a központban is megtartotta mult heti egyhanguságát. Leginkább a korcsmárosok és vendéglősök szerzik könnyebb nyári borszükségletüket; kisebb mennyiség a zöldbe is vitetik ki, maga a kiviteli üzlet nagyobb lendületet nem vehetett. Oka ezen lanyhaságnak részben a termelők makacssága is, a mennyiben boraik árát emelték s alább szállitani nem akarják; de oka azon körülmény is, hogy a tőkék, daczára a téli fagynak itt-ott mutatnak némi termést. Ámbár nem ringatjuk magunkat illuzióban, bor áraink még nagyobb emelkedéséről; mégis annyit mondhatunk, miszerint a termésről csak a virágzás után lehet bes élni, mert kétséget sem szenved, hogy a megsanyart rügy aligha fog a virágzáson rendesen átesni. A borárak majdnem mindenütt változatlanul maradtak; csak Somogyban, Esztergom és Visontavidékén estek 50 krral, Pestmegye alsó részében 1 frt 1 frt 50 krral.

* **California borkivitele** 1879-ben oly fokot ért el, mely méltán gondolkozóba ejtheti a bortermelő Európát t. i. exportált 2 millió galion bort, mely mennyiség 90.000 hektoliternek felel meg.

* **Svájcz borbevitele** 1879-ben meglehetős nagy volt. Nevezetesen Francziaországból bevitetett 630,782 mm. Németországból 63,104 mm. Ausztria-Magyarországból, 238,612 mm,, Olaszországból 112,104 mm. Az összes import e szerint 1,044,602 m.-m-ra rug.

Iparügyek.

— **Vidéki kiállitás.** A jászberényvárosi legközelebbi közgyülésnek egyik tárgyát a gazdasági és iparkiállitás tervezete fogja képezni, a melyet szeptemberben akarnak rendezni.

— **A kosárfonó-ipar Segeden** mind jelentékenyebb iparág kezd lenni, és az u. n. zöld-kasok, melyek kisebb-nagyobb alakban nagy számban készülnek, ugy a szegedi kosárfonó-iutézetben, mint a tanyai és szegényebb sorsu szegedi családok körében is, olcsóságuk miatt (egy kétfülü zöld kas ára 15—20 krajczár) nagy kelendőségnek örvendenek, ugyannyira, hogy gyakran hiányzik a kész áru. Minthogy — mint a Szeg. Hir. irja — ujabban vidékről, sőt a fővárosból is kérdezősködnek ez uj iparczikk iránt, talán helyes lenne ezt a czikket, ugy mint péld. a gyékényt, kereskedelmi czikké tenni, mi által a gyakran megszorult eladók mindig vevőre, a vásárlók pedig folyton nagyobb készletekre tehetnének szert. Némileg kárositja ez uj iparágat a nyers anyag aránylagos drágasága; a jövőre nézve tehát igen helyes intézkedése a kormánynak, melynélfogva a marostói földekből körülbelül 40 holdnyi terület lőn a tavaszon nemes füzzel beültetve; Szeged város is ez iparág támogatása érdekében roppant terjedelmü ártéri és réti földjein nagyobb területeket ültethetne be nemes füzdugványokkal, mi által egyrészt a város ezen eddig nem hasznositott földek után tetemes jövedelmet huzhatna, másrészt az uj ipar a szükséges nyers anyagot jutányosan beszerezhetné.

— **A h.-m.-vásárhelyi iparegylet** iparszakosztálya legutóbb tartott ülésén elhatároztatott, hogy a) a kir. tanfelügyelőség és közig. bizottság megkerestessenek, miszerint az iparos tanonczok az ismétlő iskolákba kényszerittessenek. b) A köztörvényhatósági bizottm. közgyülés folyamodvány utján felkéressék, hogy miután H.-M.-Vásárhely az iparügyek fejlesztése érdekében mindezideig alig tett valamit: egy általános iparos-szállót felállitani s illetve annak részére a bekövetkezendő épitkezés alkalmával pár alkalmas szobát berendeztetni szíveskedjék.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabnatőzsde.

— máj. 10.

Buzában ma daczára a kevés raktári készlet s a tartós esőzés következtében a kinálat igen gyéren mutatkozott, s tulajdonosok a csekély vételkedv ellenében is lényegesen magasabb árakat követeltek, mely követelésekre mérsékelt forgalom mellett kénytelenek voltak vevők 40—45 krral többet fizetni, mint a megelőző héten, s igy szilárdabb irányzat mellett mintegy 5—6000 mm. adatott el.

Hivatalosan a következő kötések jegyeztettek: **Buza.** Tiszavidéki 1400 m. m. 76 k. 12 frt. 1000 mm. 75·2 k. 11.75 frt. Oláhországi 1000 m. m. 76 k. 10.60 frt. 800 m. m. 74 k. 10.75 frt. Mind három havi időre adatott el.

Rozs és más gabonanemekből csak tengeri lett szilárdabb valamivel, a többi azonban lanyha irányzat mellett változatlanul és forgalom nélkül zárult.

Eladatott: **Ó-Tengeri** 500 m. m. 7.85 frt. készpénz fizetés mellett.

Határidőüzlet. Ma reggel teljesen sikerült spekulánsainknak egy kis hausse-hecz előidézése, mely azonban csak pillanatnyi tartamu volt, mivel az eső megszüntével a viszonyoknak józanabb felfogása kezdett érvényre jutni.

Tegnapi jegyzésünkhöz képest őszi buza 15—20, tengeri 5—10 krral magasabban jegyeztetett, többi változatlan.

Hivatalosan jegyeztetett:

Szokványbuza őszre 10.40—10.50.
Szokvány-zab őszre 6.10—6.20.
B. tengeri máj.—jun. 7.65—7.75.

Következő kötésekről értesülünk;

Szokványbuza őszre 2500 mm. 10.60, 2500 mm. 10.50, 2500 mm. 10.45, 2500 mm. 10.40.

A déli tőzsdén

köttetett: 2500 mm. **őszi buza** 10.32½, 2500 mm. **b. tengeri** jul.—aug. 7.85.

Délután

eladók hajlandok voltak olcsóbb árak mellett kötni, ellenben vevők tartózkodók.

Köttetett:

Szokványbuza 2500 m.-m. őszre 10.25, 2500 m.-m. 10.30.

Bánáti tengeri május—juniusra 2500 métermázsa 7.70.

Este

a hangulat lanyha maradt. Reggeli kötéshez képest őszi buza lényeges árcsökkenést szenvedett és 40 krral olcsóbban megszerezhető, Berlinben tavaszi és őszi határidők 1 márkával emelkedtek tonnánként, mi megfelel körülbelül 6 krajczárnak mmázsánként.

Az esőzés megszünvén, az időjárás kedvező, az árak fejlődése határidőüzletre nézve teljesen az időjárástól függ, kész áruban pedig malmaink liszt-kelendőségétől és a kiviteli üzlet mérvétől. Azonban a mai napon bekövetkezett indokolatlan és erőszakolt hausse ujjolag megneheziti a kivitel lehetőségét.

Jegyeztetett:

Szokványbuza őszre 10.20—10.30.
Szokványzab őszre 6.10—15.
Bánáti tengeri máj.—jun. 7.60—7.65.
Káposztarepcze 13⅝—13¾.

Terménytőzsde.

A forgalom ma is igen vontatott volt, változás nem történt.

Értéktőzsde.

Külföldről ma ismét lanyha hirek érkeztek, melyek lehangoltak a tőzsdét. A lanyha iránytól legtöbbet szenvedtek üzérkedési papirok, melyeknek árfolyamai jelentékenyen hanyatlottak. Ezek mellett állampapirok és vasutak is gyengébbek. Helyi papirokban nagy volt a kedvtelenség. A forgalom majdnem kizárólag aranyjáradék és hitelrészvényekre szoritkozott. Az

előtőzsdén

osztrák hitel 275.50—276.70-en köttetett, maradt 276 pénz, aranyjáradék 105—105.85—105.80-on köttetett.

A déli tőzsdén

osztrák hitel 276—276.30—275, magyar hitel 264.50—264.25-ön köttetett. Aranyjáradék 105.70 szállitásra 105.80—105.55—105.65-ön köttetett. Vasuti kölcsön 125.50, magyar földteherm. kötv. 94⅜—94.25-ön vásároltatott. Szőlődézsmaváltság 92.75 pénz, erdélyi vasut 138.75, magy. nyugati vasut 147-en köttetett. Ganz és társa 460, Pannonia viszbiztositó 12.65-ön köttetett. Malmok közül Pannonia 12.80. Váltók és valuták szilárdak.

A délutani tőzsdén.

A mai délutáni börze meglehetős barátságosan volt hangolva. Különösen kerestetett magyar aranyjáradék, de kötés egy se jött létre, mert csupán pénz volt a piaczon áru nélkül. Osztrák hitelrészvény 274.80-ig jött forgalomba és igy is maradt, magyar aranyjáradék 105.65 pénz, eladó nélkül.

Esti tőzsde.

Bécsi kedvezőbb jelentések folytán az esti tőzsdén szilárd volt az irány. Hitelrészvények és magyar aranyjáradékban élénk forgalom volt emelkedő árfolyamok mellett.

Osztrák hitelrészvény 275-ön indult, emelkedett 276-ig, 276.40-ig és zárul 276—276.10. Magyar aranyjáradék 105.65—105.92½-en köttetett és maradt zárlatig 105.80—105.85.

Leszámitolási árfolyamok:

Magy. aranyjáradék	105.70
Magy. hitelbank	264.—
Magy. leszámitoló bank	122.—
Osztr. hitelrészvény	275.—
Angol osztrák bank	138.—
Unio bank	107.—

Vetések állása.

Gálszécs, május 6. (Csongrády Fülöp tudósitása az „Egyetértés“ részére.) A várva várt eső és hüvösebb időjárás végre bekövetkezett ápril hó 29-ki estéjével. Azóta — május 1-jét kivéve — kevés szüneteléssel majd cseppekben, majd szaporábban esik, majd megint lassan permetezik. Hogy a lecsapódások (plus 7—8 R°) mennyire segitették elő a vegetácziót, azt már a mai nappal is lehet konstatálnunk. Mi reméljük, hogy a már félig megcsigázott vetések állásában jelentékeny változások állanak be, melyek eddigi aggályunkat a vetésekre vonatkozólag teljesen eloszlatják és ujabb reményekre jogositanak. Most meleg napokat óhajtanánk. Az őszíek egyébként kivánni valót nem hagynak fen, szépek, egészségesek mindenütt, a tavasziak is kielégitők. Tengerit, burgonyát, babot már ültetgettek, több helyt a bekövetkező esőzések üdvös hatása folytán már ki is keltek. A hőmérő plus 12 R° mutat, időjárás: esős, borus.

Arad, május 8. (Az „Egyetértés“ tudósitása). Habár e hó elseje óta mindennap esőnk van, nem mondhatjuk, hogy az a vetésekre káros hatással bir, sőt ellenkeőleg a növényzet mindenütt a legszebben halad.

Veszprém, május 7. (Az „Egyetértés“ tudósitása). A mult havi szárazság és tartós, szokatlan melegséget végre e hó elején jó eső követte; volt ugyan kis jég is, de az még kárt nem tett. — Vetéseink megyeszerte igen szépek minek folytán a gabnanemüek ára nagyba csökkent. — Gyümölcsfáink most még szép termés reményére jogositanak, különösen baraczk, szilva, mandula. Kukoricza, krumpli szépen kikelt; a rétek gyönyörü szépek és sok takarmány remélhető. Szőlő minden várakozáson felül javult és mint a Balaton-vidéki szőlőbirtokosok állitják — de személyesen is meggyőződtem, — még jobb termés remélhető — hacsak valami szerencsétlenség közbe nem jön, mint az 1879-iki. Tehát egyelőre panaszunk nincs, időjárásunk a pár napi esőzés után a lehető és kivánható legjobb; reggelenként egy kis köd is van, mely azonban eddig még semminek sem ártott.

Ujvidék, május 7. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) A várva-várt eső urunk menybemenetele ünnepén végre megjött s két órán át szakadt a zápor s megfrisitette növényeinket. Az eső után az idő hüvös, északkeleti szél mellett. Nemcsak itt Ujvidéken, de az egész környéken volt eső, ugyszinte a szeremi hegyekben is, hol ugy a gyümölcs mint a szőllőre nézve a legszebb reményekre van kilátás. A növényzet gyönyörüen fejlődik a vetések állása az eső után szintén javult, de részben is középszerü termést remélhetnek gazdáink.

VETÉSEK ÁLLÁSA A SÁRKÖZBEN.

Kalocsa, május 9. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Azon reményben ringattuk magunkat, hogy a rendkivüli zordon tél által okozott fagykárokat az időjárás majd csak helyre hozza, azonban ma már határozottan elmondhatjuk, hogy csalódtunk, mert a rendkivüli forró és száraz áprilisban nem bokrosodhattak, hanem csak kissé felnyultak a növények, május elejétől pedig ámbár naponkint esik, tulhaladván a bokrosodási időt, alig vehetni észre némi javulást a tenyészetben. Nagy, mértföldeket összevéve ezen vidéken az őszi vetéseket illetőleg igy állapithatjuk meg az átlagot; buzának egy negyede jó, egynegyede kielégitő, egy negyede rosz és egy negyede igen silány, szalmára e szerint alig fog közép termést hozni, a rozsnak fele jó, fele pedig határozottan rosz.

Ami a tavasziakat illeti, ebből a kalászosak, árpa és zab kielégitő termést igérnek, de nem igy van a kapás növényekkel, a burgonya hiányosan kelt, a kukoriczának pedig e legkedvezőbb időjárás mellett is fele, néhol egy harmada a földben maradt, ennek oka nem lehet más, mint az, hogy az őszön hamarább kellett leszedni a kukoriczát, mielőtt a szárán megszáradhatott volna annak csutkája, azután nedves ősz levén, a rákövetkezett igen szigoru tél nedvesen érte és a csirát igy a fagy megrontotta, ezen csapás amint a lapokból látni, megvan az egész országban, még kérdés, hogy a ki kelt növények is nem pusztulnak-e el később, mert látjuk az akácz, eper és többféle élőfákról, melyek a télen kifagytak ugyan, de egyrészök, mielőtt kiszáradt volna, előbb kissé kizöldült és a kifagyott luczernabokrok is kezdtek előbb hajtani, azután száradtak el.

Legszebben állnak általában a rétek, valahára már egy igen jó szénatermésre ma igen alapos kilátások vannak, a mesterséges takarmány közül azok melyek a tél által nem szenvedtek, kitünően állanak, de a luczernásokban is, különösen a régi vetés, és általában a laposabb részeken a fagy igen sok kárt okozott.

A gyümölcsfák virágzáskor kitünőknek mutatkoztak, de vagy az áprilisi nagy szárazság, vagy talán még a téli fagy miatt a fáján száradtak a virágok ugy hogy most le lehet rázni és csak itt-ott maradt egy-egy ép gyümölcs kostolónak.

Gabona.

Odessa, május 4. Londoni lanyha jelentések következtében az összes buzanemek árai lementek. Az exporteurek valami keveset vásároltak a helyi üzérkedéstől mely a kedvező aratási kilátások után azt hiszi, hogy az árak még tovább is hanyatlani fognak A kivitel csak bolgár piaczokra és Konstantinápolyba fizeti ki magát. Jegyzünk:

	Suly		Ár pudonként:		
Buza, ghirkav. dunai	9	pud	1 rubel	30—42	kopek
„ nikolajefi	9	„	1 „	35—40	„
„ nikápolyi	9	„	1 „	35—45	„
Télibuza, piros	8	„	1 „	30—40	„
„ sárga	9	„	1 „	35—43	„
Rozs, odessai	8.20	„	— „	95—97	„
„ nikápolyi	8	„	1 „	——	„
Árpa			— „	81—84	„
Tengri, uj			— „	81—84	„
„ régi			— „	87—88	„
Cinquantin			— „	90——	„
Kása			— „	60—64	„
Kender			1 „	70—75	„

Liszt.

A lisztüzlet valamennyi vezérszerepet játszó piaczon, Berlin, Páris, Budapest és Bécsben nagyon lanyha irányt követ. A legtöbb malom redukált erővel dolgozik, kevés buzát vásárolnak, mert a készlet, különösen finomabb minőségüben, igen jelentékeny. Az egyes piaczokról következő tudósitások fekszenek előttünk:

A budapesti piaczról üzleti heti szemlénkben közöljük a tudósitást.

Baja, május 5.

0	1	2	3	4	5	6
22.50	22.–	21.—	20.50	19.50	18.50	18.—

7	8	8½	8¾	9 sz.
17.—	16.—	15.—	14.—	—.— frt.

Rozs liszt I	II	III
18.—	17.—	15.—

Köleskása 12.25

Gálszéss, május 6. A lisztüzlet a gabnaárak lejebb szállitásával élénk lendületet nyert, a kenyérliszt ára métermázsánként 40—45 krral csökkent, a fehérebb faju még többet engedett jellegéből.

Arad, május 8, (Az „Egyetértés“ tudósitása). Liszt még mindig kereslet nélküli, megrendelések hiányzanak és az árak ennek folytán további esésre hajlandók. A buzaárakhoz képest is különben azok még elég magasak

0	1	2	3	4	5	6	7
23.—	22.20	21.40	20.60	19.80	19.—	18.40	17.60

8	8½	8¾	9
16.80	15.80	15.—	14.—

brutto netto helyett zsákkal együtt.

Bécs, május 7.

Buzaliszt.

0	1	2	3	4	5	6	
23.50	22.25	21.20	19.—	18.25	16.—	13.50	fttól
24.50	23.25	22.20	20.—	19.25	17.—	14.50	frtig

Rozsliszt

1	2	3	4	sz.
18.50	16.50	12.50	—.—	frttól.
19.50	17.—	13.—	—.—	frtig.

Buzakorpa 5—5.50 frt, goromba 4.50—5.50 frt. rozskorpa 5.50—6 ftt, 100 kilonként zsákkal együtt.

Prága, május 7.

Buzaliszt

0	1	2	2½	3	4	5	6sz.
22.—	21.—	20.—	19.—	18.—	16.50	14.—	8 frt

Rozsliszt átörlött 15.50 frt, barna 12.50 frt. — Buzakorpa finom 5.50 frt, közép 5.25 frt, rozskorpa 6.50 frt, asztali dara goromba 22.50 frt, finom 22.50 frt.

Linz, május 4.

Buzaliszt

100 kiloként zsákkal együtt.
Különböző malmokból.

Szám	0	1	2	3	4	5	6
ár	24.—	23.—	21.—	19.	17.—	15.—	11.—

7	8	8½	8¾	9
8.50.	—.—	—.—	—.—	—.—

Gőzmalmok és nagyobb mümalmokból:

0	1	2	2½	3	4	5	6
25.—	24.—	23.50	—.—	22.50	21.50	20.50	19.—

7	8	9	sz.
16.50	15.50	12.50	frt.

Rozsliszt.

100 kilonként, zsákkal együtt.

1	2	3	4	sz,
16.—	13.—	11.—	4.50	

Mümalmokból:

1	2	3	4
18.50	16.50	—.—	5.50

Szesz.

Arad, május 8. (Az „Egyetértés“ tudósitása). Egész héten megtartotta lanyha jellegét. Kötések hiányzanak és az árak inkább névlegesek. Nagyban 33.50—75 frt hordó nélkül, részletben 34.25 frt hordó nélkül 36.50—75 frt hordóval per 100 liter %.

Marhavásár.

Bécs, május 10. (St.-Marxi marhavásár.) Bejelentetett 3538 db, eddig piaczon van 3525 és pedig 1755 hizott magyar ökör, 1102 lengyel és 668 német faju. A kis készlet folytán az üzlet meglehetősen élénk volt, nehéz áru keresett és 2 frttal magasabb. Az árak következők: Magyar hizott ökör 53-59.50 frt, lengyel 50—55 frt, német 52—58 forint. Mind 100 kilogramként.

Berlin, május 7. Eladásra felhajtatott 248 szarvasmarha, 498 sertés, 787 borju, 3255 birka. Szarvasmarha csak kevés vásároltatott és az ár 42—50 márka közt változott 100 fontonként. Ugyanez áll sertésről is, csak könnyü falusi és oroszországi volt eladható, előbbiek 48-52, utóbbiak 47—50 márkán keltek 100 fontonként. — Borju fontjának átlagos ára 40—50 fillér volt. Birka a nagy felhajtás daczára gyorsan vásároltatott, különösen Páris és London részére. Az ár 45—50.55 fillér fontonként.

Nürnberg, május 6. 4 és 5-én felhajtatott 453 szarvasmarha, 454 borju, 86 bárány. 1164 hizott sertés, 138 sovány. Az összes forgalom 208.876 márka, 91 fillér. Jó hizott ökörhus mázsája 33¾ márka, egy pár ökör legmagasabb ára 1165 márka 96 fillér, legalacsonyabb 365 márka 64 fillér, átlagár 787 márka 48 fillér. Egy borju legmagasabb ára 50 márka, legalacsonyabb 8 márka, átlagár 26 márka 65 fillér. Egy font sertéshus legmagasabb a 43 fillér, legalacsonyabb 32 fillér.

Gyapju.

Losonczi gyapjuvásár.

Losoncz, máj. 10 (Goldmann és Gugel táviraté az „Egyetértés“ részére.) A mai vásárra behozatott körülbelül 1200 mázsa. A mosás és szárítás nem egészen kielégitő. Az elért árak következők: parasztgyapju 88—85 frt, urasági gyapju 90—95 frt, prima urasági gyapju 100—112 frt. Az ár 56 klként értendő.

Port Elizabeth, ápril 9. (Flotho, Niebuhr és Welk havi gyapju-tudósitása.) A határozottan jobb hangulat és a magasabb árak a londoni február árverés vége felé, egyetemben a jó kilátással a jövő salesre, mi kabelen tudattatott velünk, az árakat itt 1 d.-val emelték és igy ma áraink az olcsó szállitási részlettel és alacsony leszámitolással, megfelelőleg egyenlő arányuak a Londonban február hó végével fizetettekkel. Nagyon sok rendelés van a piaczon és a vevők nagy része szorgosan iparkodik a mai jegyzések mellett operálni. A csekély érkezések folytán a forgalom limitáltatott, azonban mindaz, mi a piaczra érkezett, az alább következő árakon könnyen kelt el. Az ország belsejéből jelentik, hogy a nyirás már megkezdődött és egy mennyiség már változtatott gazdát. Tudósitások, minták ugy mint szomszédos kerületekből beérkezett apróbb részletek után itélve, a gyapju nemcsak jónak igérkezik növésben, hanem tekintettel az az egész országban oly gazdagon esett esőre, nagyon könnyünek is. A gyarmat összes fólyóinak vizállása magas, a mosók tehát kelleténél is jobban vannak ellátva vizzel, és képesek igy snow whites-t ugy mint scoureds-t jó minőségben és szinben szállitani. Snow Whites. Az utóbbi időben az uitenhageri mosódákból érkezettek nagyobb részt szárazak és tiszta kinézésüek voltak. Jelesnek nevezhető szállitmányok nem érkeztek, nehány nagyobb rész Extra Super Snow Whites 1 s. 9 d. egész 1 s. 1½ d-on adattak el, Super Snow Whites 1 s. 8 d. egész 1 s. 8½ d-on, hibás Snow Whites 1 s. 7 d. egész 1 s. 7½ d-on kelt. Country Scoureds. Jó reddersburgi (gép) Scoureds 1 s. 6 d. egész 1 s. 6¾ d., közép minőség Orange szabad államból 1 s. 5 d. egész 1 s. 5¾ d., sekélyebb 1 s. 4 d. egész 1 s. 4½ d. Fleecewashed. A Long Kloof kerületből érkezett nehány részlet, melyek azonban nagyobbrészt tulajdonosok számlájára rakattak hajóra; egy kis készlet jó minőségü Kaffrarian Native-gyapjut 12 d.-val fizettek. Geazez gyapju. Amerikából még mindig élénken kérdezősködnek jó hosszu gyapju után, nehány meglehetős könnyü részlet 8½—9 d.-on találtak vevőre, és Viktoria West gyapju 7½—8 d.-on adatott. Rövid kék gyapju nem jött piaczra. Mai jegyzéseink ezek:

Extra Super egész fehér (Extra Lots)	1 s. 10¼ d.—1 s. 10½ d.	pr. lb.
Entra Super egész fehér	1 s. 9 d.—1 s. 10 d.	„
Super egész fehér	1 s. 8 d.—1 s. 8½ d,	„
Super Country (gép) Scoured	1 s. 6 d.—1 s. 6¾ d.	„
Átlagos Country Scoured	1 s. 5 d.—1 s. 5¾ d.	„
Csekélyebb	1 s. 4 d.—1 s. 4½ d.	„
Super 12 havi Fleece	nem kerestetett.	
Átlagos egész jó minőség	0 s. 11½ d. – 0 s. 12 d.	„
Csekélyes minőség	0 s. 10½ d.—0 s. 11 d.	„
Hosszu 12 havi super Clip	0 s. 8½ d.—0 s. 9 d.	„
Rövid kékes gyapju	kereslet nélkül.	
Nehéz és csekélyes minőségü	0 s. 6 d—0 s. 7 d.	„

London, május 4. (Huth et Comp. tudósitása.) A jelenlegi gyapjuárverésekre bejelentett és tegnapig kinált mennyiségek:

	Bejelentetett	Kináltatott
Port-Philip	146.000 bál	53,080 bál
Sydney	86,000 „	25,351 „
Adelaide	44,000 „	15,014 „
Van-Diemens	8,100 „	2,558 „
Swan-Rirer	6,200 „	1,087 „
Uj-Seeland	72,700 „	21,559 „
Fokföld	17.000 „	8.977 „
Összesesen	380,000 bál	127,626 bál

A sorozat 1 d. 1½ d-val magasabban indult és több napon ugy látszott, hogy az emelkedés még növekedni fog. E helyett azonban az árak rendkivüli magassága reakczióra vezetett ugy, hogy amit az árak előbb nyertek, később ismét elvesztették. Merino-gyapju még most jobban áll, mint márcziusban. Fokföldi, habár pár nap óta gyengébb, Sconred még mindig 1 d. 1½ d-vel, hátgyapju 1 d., mosatlan ½ d-vel magasabb, mint márcziusban.

A kereslet általában főleg közép és jó gyapjura szoritkozik; legfinomabb nemü kevésbé keresett. Az árak általában még magasak és pedig ausztráliai Merino átlag 25 százalék, fokföldi 20 százalékkal magasabb, mint egy év előtt.

A gyarmatok termelése 50.000 bállal nagyobb lesz, de ennek csak fele fog Európába jönni, mivel körülbelül 25000 bál Amerika részére vásároltatott. Föltéve tehát, hogy a jelenleg rendelkezésre álló 380,000 bál ez árverési sorozatban teljesen eladatnék, akkor a beszállitások a mult évekkel szemben következőleg osrlanak fel:

	1879	1880
Régi készlet	35,000 bál	— bál
Beszállitás a négy árverési sorozatra	998,000 bál	1.023,000 bál
	1,033,000 bál	1.023,000 bál
Elhasználtatott az első negyed év alatt	576,000 bál	621,000 bál
A második negyed év alatt	457,000 bál	402,000 bál
	1.033,000 bál	1.023,000 bál

Antwerpen, május elején. (Fuhrmann Dan. János jelentése.) Az utolsó három hónap alatt gyapju a legélénkebb keresletnek örvendett és az árak a londoni árverés kedvező megindulásának befolyása alatt, folytonosan szilárdultak, ugy, hogy april közepén Buenos-Ayres 35—40 és Montevideo 40—45 centimes-mal emelkedett januáriusi árverésünk zárlatáraihoz képest Szabad kézből eladatott februárban 11.224 bál La Plata-gyapju, márcziusban 13.528 bál, áprilisban 10.259 bál, összesen 35.011 bál. Oly forgalom tehát, mely majdnem páratlan. Egyidejüleg számos eladás történt szállitásra, főleg az Egyesült-Államok részére. Az észak-amerikai kereslet megszünésével Montevideo gyapju kevesebb figyelemben részesült. Direct importból körülbelül 3600 bál ausztráliai, fokföldi és chilii gyapju adatott el rögtön a megérkezés után. Az április 26-tól május 1-ig tartott árverésen:

kináltatott:		eladatott:
10.090 bál	Buenos-Ayres	6347 bál
1.965 „	Montevideo	1267 „
356 „	Entre-Rio	221 „
733 „	fokföldi, ausztráliai és különböző gyapju	191 „
13.144 bál		8026 bál

Vevő számos volt jelen és határozottan vásároltak Az előbb szabad kézből megadott árak teljesen elérettek és prima Buenos-Ayres 1.90—95 frankkal, jóbbminőségü megfelelőleg magasabban fizettetett. Montevideo csak másodnap került nagyobb választékban eladásra és I-ma fizettetett 2.75/80 frankon. A három utolsó napon az árverés gyengébben volt látogatva, hibás gyapju 5—10 centimesmal hanyatlott, jobbminőségü szilárdabban tartotta magát, de az utolsó napon szintén esett 5 centimesmal. — A czikk helyzete különben egészséges marad, az ipar eléggé van foglalkoztatva és az irány lanyhulása egyelőre nem várható.

Vidéki piaczok.

Arad, május 8. (Az „Egyetértés“ tudósitása). A mult hét vége felé magának utat tört lanyhaság a gabnaüzletben nagyobb mérveket öltött, mi abban nyilvánult, hogy a kereskedők egy része nemcsak hogy nem vásárolt, hanem magtári készletét eladás végett a piaczra szállittatá. Az árak ily körülmények közt egész 10 frtig estek vissza, bár a kinálat Uj-Aradon nem haladta felül az 50—60 mm., Aradon a 100—110 mmázsát. Buzán kivül egyéb czikkekből misem hozatott.

Gálszécs, május 6. (Csongrády Fülöp tudósitása az „Egyetértés“ részére.) A beállott esőzések — a mennyiben a vetések ujabb reményekre jogositanak bennünket — és a budapesti gabnatőzsdén történt gabnaárak csökkenésének következtében heti piaczunkra hozott gabnák áraiban jelentékeny pangás volt észrevehető. A mult heti árakhoz képest 50—60 krral szállottak alább, csak a tengeri veszitett kevesebbet szilárd jellegéből. A bükköny köbölként 9 frt 50 krral kelt. A tüzelőfa I. r. 8.50, II. 3.80 frt.

Ujvidék, május 7. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Gabona kereskedésünk pang. Erős kinálat mellett a vételkedv tartózkodó s csak molnárok mindennapi szükségletre vásárolnak buzát 10.50—11.20 krig, zab és kukoriczában a kereslet gyenge. Árpa nincs. Élelmi piaczunkon a disznóhus ára feljebb ment egy kiló 50—54 kr, zsir kilója 70 kr. Marhahus 48—50 kr, borjuhus 50 kr, báránybus 55—60 kr per kiló.

Vegyes közlemények.

⁂ **A magyar kormány képviselői** és a hitelintézeti csoport közt a B. C. szerint tárgyalások indultak meg a budapest-zimonyi vasutvonal engedélyezése és kiépitése iránt. Miután kimeritő eszmecsere mutatkozik szükségesnek, a jelzett tárgyalások valószinüleg még több napot fognak igénybe venni. Eddigelé még semminemü irányban sem hozatott határozatok.

⁂ **Tisza-szegedi nyereménykölcsön.** Alább közüljük prospektusát a Tisza és mellékfolyói szabályozására alakult társulatok részére és Szeged város ujjáépitése czéljából kibocsátandó negyvennégy millió osztrák értékü forint névértékü nyeremény kölcsönnek. A sorsjegyek nem aláirás utján fognak kibocsátatni, hanem egyszerüen a tőzsdére vitetnek, a szerint is oly mennyiségben, a mint azt, az összes sorsjegyeket átvett consortiumjónak tartja. A consortium az aláirást azért nem tartotta czélszerünek, mivel az egyrészről hosszas előkészületeket igényel, másrészről pedig a folytonosan változó helyzet sem olyan most, hogy az aláirásra kedvező napot meg lehetne állapitani.

Azt hiszik, hogy az uj sorsjegy, mely a magyar állam jótállása mellett bocsáttatik ki, rövid idő alatt közkedveltségü papir lesz, mint a magyar aranyjáradék. És méltán, mert mint az alabbi sors-

pektusból láthato, a sorsjegy azon kevés papirjaink közé tartozik, mely a tulajdonosnak a nyeremény mellett még évi járadékot is biztosit. Legjobban bizonyit a sorsjegy értékessége mellett az, hogy ugy a bécsi mint a budapesti tőzsdén hetek óta már lázas türelmetlenséggel várják a papir kibocsátását. Alább közöljük magát a prospectust is, mely elég világosan tünteti fel a sorsjegy előnyeit.

* **A budapesti magy. kir. távirda-igazgatóságnak** folyó május hó 8-áról 2985. szám alatt kelt értesitése következtében ezennel közhirré tétetik: hogy, — miután Bécsben az esti tőzsde folyó hó 15-étől, a vasár és ünnepnapi tőzsde pedig f. hó 9-ikétől fogva nem tartatik meg, az emlitett napokon és időszakokban a helybeli és a bécsi tőzsdei távirdaállomások között a közvetlen levelezés, nemkülönben a „sürgős" magántáviratok elfogadása is beszüntettetett. Ehez képest a nevezett két távirdai állomás közötti közvetlen levelezés folyó hó 10-étől kezdve csak hétköznapokon, s jelesen folyó hó 15-éig délelőtti 9 órától délutáni 3 óráig, és délutáni 1/2 5 órától 1/2 6 óráig, folyó hó 15-től fogva pedig csak délelőtti 9 órától délután 3 óráig lesz eszközölhető.

* **A monarchiánk és Spanyolország közötti** kereskedelmi és hajózási szerződés már a legközelebbi napokban befejezését fogja érni, minthogy Ausztria-Magyarország képviselője Ludolf gróf között egy részről, és a madridi kabinet között mas részről a legfontosabb pontokra vonatkozólag megállapodás jött létre. Mint alapos forrás után hirlik, ezen kereskedelmi és hajózási szerződésen kivül még „átmeneti és különleges czikkelyek" is fognak aláiratni, melyek a Spanyolország részéről számunkra teendő vámkedvezményeket fogják tartalmazni. Az idevonatkozó czikkelyek hat évi érvénnyel fognak birni és azután hatályukat vesztik minden különös felmondás nélkül, söt az esetben is, ha a kereskedelmi szerződés hallgatólag megujittatnék. Ludolf grófnak már a legközelebbi napokban meg fog küldetni a meghatalmazás, hogy Ő Felsége nevében a kereskedelmi szerződést és a különlegességi czikkelyeket aláirja.

* **Kaposvári lottójáték**. A m. pénzügyministeriumnak 45455/79. sz. a. engedélyezett lottójáték folytán, a Kaposvár városi hatóság ellenőrzése mellett Borovitz Manó üzleti helyiségében 1880. május hó 4-én megejtett sorshuzás eredménye következő: Kihuzattak a következő számok: **Főnyeremény** 812 2-ik nyeremény 823 3-ik 1137 4-ik 2630 5-ik 388 6-ik 720 7-ik 1106 8-ik 113 9-ik 224 10-ik 139 11-ik 1105 12-ik 1845 13-ik 2729 14-ik 2531 15-ik 1766 16-ik 2515 17-ik 2449 18-ik 752 19-ik 340 20-ik 1304 21-ik 1654 22-ik 430 23-ik 1395 24-ik 2412 25-ik 1891 26-ik 1405 27-ik 503 28-ik 543 29-ik 41 30-ik 2170 31-ik 1851 32-ik 2526 33-ik 537 34-ik 2753 35-ik 904 36-ik 199 37-ik 1069 38-ik 858 39-ik 1174 40-ik 954 41-ik 351 42-ik 478 43-ik 2877 44-ik 1994 45-ik 2704 46-ik 453 47-ik 2790 48-ik 815 49-ik 2993 50-ik 2145.

* **Bukás**. Ujvidékről irják nekünk: Häfner Károly és fia gőzmalomtulajdonosok s elsőrendü gabonakereskedők csődöt jelentettek be. A gabonatőzsdén vesztettek buzában; május hóban kellett volna a budapesti Kohn és Comp. nevü czégnek 65 ezer métermázsa buzát szállitani 14 frt 50 krjával, s ma a buza ára 10 frt 50 kr., tehát 4 frt veszteség minden métermázsán a mi kétszázhatvanezer forint veszteséget tesz ki. Összes passzivái 400,000 frtra mennek; az aktivák azonban hihetőleg ki fogják elégiteni a hitelezőket. Nemcsak városszerte de országszerte is nagy szenzácziót fog okozni a bukás; mert Häfner Károly és fia derék és becsületes kereskedők és polgárok, kik ugy a jótékonyság mint a felebaráti szeretetben kitüntek. A Dunán levő két csavargőzös és három uszályhajó ugyszintén minden ingó és ingatlan vagyonuk biróilag lefoglaltattak.

* **A keleti marhavész állása** április hó 30-tól május hó 7-ig. 1. Magyarország. 2. Horvát-Szlavonország és a horvát-szlavon katonai határőrvidék területe vészmentes. 3. A fiumei tengerészeti hatóságnak távirati jelentése szerint Fiuméban és vidékén az allategészségi állapot teljesen kielégitő. 4. Az osztrák tartományok közül Dalmácziában uralg a marhavész a zárai kerületben Diklo nevü községben, a sinji kerület Baban nevü községében.

—

* **Jegyzék**. Magyar vasuti kötelék. F. é. május 15-én a magyar vasuti kötelék számára 1879. 15/5-én kelt II. dijtáblázathoz egy II. pótlek fog életbe lépni, mely a m. kir. államvasutak vágvölgyi vonalainak állomásai közti egyrészt és másrészt az arad-temesvári vasut, a tiszavidéki vasut állomásai közti forgalom számára mérsékelt dijtételeket tartalmaz. — Példányok az illető igazgatóságok és állomásoknál fekszenek.

* **Jegyzék**. Hannover-Magdeburg és hannover-magdeburg-magyar vasuti kötelék.

F. é. május 15-ével a Berlin-Anhalt, Berlin-Potsdam-Magdeburg-braunschweigi-, Frankfurt, Bebraer, hannoveri altenbekeni vasut, a hannoveri államvasut a magdeburg-halberstädti- és thüringi-vasut állomásai közt egyrészt és másrészt az osztrák államvasut társulat (éjszaki vonal és pót hálózat), a szab. Ferdinand császár éjszaki vasut, az osztr. éjszaknyugati vasut, és Ferencz J. császár vasut állomásai közti közvetlen áruforgalom a dijtáblázat II. része, továbbá a fentnevezett német vasutak közt egyrészt, és másrészt Csehországban nehány vasut közti közvetlen áruforgalom számára III rész, végül Hannover-magdeburg-magyar áruforgalom számára egy II rész, mely — a fentnevezett német vasutak és a halle-sorau-gubeni vasut közt egyrészt, és másrészt az alföld-fiumei, arad-temesvári — I. erdélyi, kassa-oderbergi, osztrák államvasut (délkeleti vonal), tiszavidéki, magyar északkeleti és m. államvasutak állomásai közti közvetlen áruforgalom számára — dijtáblázatokat tartalmaz, fog életbe lépni Az 1880. február 15-én kelt Hannover-Magdeburg osztrák ideiglenes dijtáblázat, az uj dijtáblázat által hatályon kivül helyeztetik. — Példányok az illető igazgatóságok és állomásaiknál fekszenek, és nevezetesen az osztrák államvasut igazgatóságánál. Bécs Pestalozzi-gasse 8. megszerezhetők.

* **Jegyzék** a cs. k. szab. osztr. államvasuttársulat f. május 15-kével a gyors- és teherszállitmanyok közvetlen továbbitására Budapest, Diószeg, Fehértemplom, Kőbánya, Marchegg, Nyitra, Oravicza, Pozsony, Surány, Temesvár, Versecz és Bécs (állam- vagy északi pályaudvar) vasuti állomások közt egyrészt és másrészt Nándorfehérvár, Semendria és Dobrovicza — via Báziás — hajóállomások közti forgalom számára uj dijtáblázat lép életbe, mely igen mérsékelt dijtételeket tartalmaz. — Példányok a társulati állomásoknál, az osztrák államvasut-társaság forgalmi igazgatóságánál Bécs Pestalozzigasse 8, és a Ferdinánd császári északi vasut kereskedelmi irodájában Bécs éjszaki pályaudvar — fekszenek.

Tisza-szegedi nyereménykölcsön.

E kölcsönre nézve — mely legközebbről a tőzsdén áruba fog bocsátatni — a magyar általános hitelbanktól a következő prospektust veszszük:

Az 1880. évi XX-ik törvényczikk alapján a Tisza és mellékfolyói szabályozására alakult társulatok részére és Szeged város ujjáépitése czéljából a magyar állam jótállása mellett kibocsátandó **negyvennégy millió o. é. forint névértékü nyereménykölcsön** évi 4%-ot kamatoz, minden év **október hó 1-én és április hó 1-én lejáró félévi részletekben** és 440.000 darab részkötvényben bocsáttatik ki.

E 440.000 darab részkötvény a kisorsolás céljára egyenkint 100 számmal (1—100-ig) ellátott 4400 sorozatra van felosztva.

Minden részkötvény o. é. 100 forintra szól és október hó 1-én és április hó 1-én lejáró félévi kamatszelvényekkel és szelvényutalványnyal (talon) van ellátva.

Az egész kölcsön 50 év alatt 110 huzásban kisorsolás által törlesztetik.

A sorozatok és számok huzása egyidejüleg történik.

Az első huzás 1880 szeptember 15-én leend.

Miként az alább következő kisorsolási terv mutatja, 1880. évben két huzás, azontul 1890-ig évenként három huzás és innen kezdve 10 éven át évenként két huzás leend és e huzások mindegyike egy 100,000 forintot tevő főnyereménynyel és öt másodnyereménynyel van ellátva. Az utolsó harmincz évben évenként két huzás leend, melyek mindenike egy kilenczvenezer forintot tevő főnyereménynyel és öt másodnyereménynyel van ellátva. Azon részkötvények, melyek a kihuzott sorozatokban valamely nagyobb nyereménynyel nem sorsoltattak ki, az első évben 110 forinttal váltatnak be. Ezen legkisebb kisorsolási összeg két évenként 2 forintjával növekedik, mig a 120 forintot eléri; ugy, hogy tiz éven tul az összes kisorsolt részkötvények legalább 120 forinttal váltatnak be.

A kisorsolt részkötvények kamatozása a kisorsolás napjával megszünik. A kisorsolt részkötvények a reájok eső nyereménynyel és a kisorsolásukig járó kamatokkal együtt a részkötvényeknek és az azokhoz tartozó valamennyi le nem járt kamatszelvénynek visszaadása ellenében a sorsolás napjától számitandó három hónap mulva a magyar királyi központi állampénztárnál fizettetnek ki. Hiányzó szelvények értéke a kifizetésnél a tőkeösszegből levonatik.

A kisorsolt részkötvények érvényességük igazolásának megtörténte után, valamint az esedékes szelvények a magyar királyi központi állampénztár megbizásából és számlájára a Magyar Általános Hitelbanknál Budapesten, továbbá a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi- és ipar-hitelintézetnél, valamint Rothschild S. M. és Wodianer Móricz bankházaknál Bécsben ls kifizettetnek, illetőleg beváltatnak.

A kölcsön ugy a kamatok mint a visszafizetendő tőke és nyeremények tekintetében adó-, bélyeg- és illetékmentes és ezen teljes adó-, bélyeg és illeték-mentesség e kölcsön számára jövőre is törvény által biztosittatik.

Ezen kölcsön kamatoztatására és törlesztésére 50 éven át egyenlő évi 2,400.000 frtnyi járulék fordittatik 1,200.000 forintos félévi részletekben, mely járulék fedezésére a Tisza és mellékfolyói szabályozására alakult társulatok, illetőleg Szeged városa és az egyes ezen kölcsönben részesitett szegedi házbirtokosok által a nyert kölcsönösszegekhez képest fizetendő évi járulékok szolgálnak.

Az évi járulékok pontos fizetéseért a Tisza és mellékfolyói szabályozására alakult társaság tagjai, Szeged városa és a kölcsönben továbbá részesitett ottani házbirtokosok az 1880. évi XX-ik valamint az 1879. évi XXXV-ik törvényczikkek értelmében birtokukkal oly módon kezeskednek, mint az egyenes adókért.

A lejárt évi járulékrészletek az adóközegek által az egyenes adókkal együtt szedetnek be; netaláni hátralékok az egyenes adók módjára hajtatnak be, és ezen járulékrészletek birói árverések és birói vételárfelosztások esetében ugyanazon elsőbbségben részesülnek, melyet az 1876. évi XV-ik törvényczikk 67. §-a az egyenes adóknak biztosit. Ezen kölcsönnek azon része, mely Szeged városának és az ottani házbirtokosoknak kölcsönkép adatik, Szeged városának illetőleg az egyes ottani háztutajdonosoknak birtokára első helyen való telekkönyvi bekeblezés utján jelzálogilag biztosittatik.

A befolyó kölcsönpénzekből a tiszaszabályozási egyleteknek, illetőleg a szegedi házbirtokosoknak adott kölcsönösszeg 6 százalékával felérő tartalékalapok alakittatnak, melyek ép ugy, mint a befolyó évi járulékrészletek a magyar királyi pénzügyministerium által Tisza és mellékfolyóinak szabályozására alakult társulatoknak, illetőleg Szeged városának törvényesen szabályozott közremüködése mellett alapszerüen kezeltetnek és a részkötvények tulajdonosai javára zálogul szolgálnak. Ezen kivül a magyar királyi államkincstár a részjegyek birtokosainak a kamatok, a visszafizetésre kisorsolt részkötvények és az azokra eső nyeremények pontos kifizetéseért összes jövedelmeivel és vagyonával kezeskedik. A végleges kötvények kibocsátásáig a magyar kiralyi központi állampénztár által 100 forint és 5000 forint névértéknek megfelelő kötvényekről kiállitott ideiglenes elismervények adatnak ki, melyek legkésőbb folyó évi augusztus 1-től kezdve az illető kibocsátási helyeken végleges kötvényekkel fognak cseréltetni.

A sorsolási terv következő:

10 éven át évenkint 3 huzás 100,000 frtos főnyereménynyel. Legkisebb nyeremény 110 - 118 frt.

1880: Szept. 15. Nov. 15.	1882: Máj. 15. Szept. 15.
1881: Jan. 15. Máj. 15. Szeptember 15.	1883: Jan. 15. Máj. 15. Szeptember 15.
1882: Jan. 15. tartandó 6 huzásnál mindenkor 900 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:	1884: Jan. 15. tartandó 6 huzásnál mindenkor 1100 sorsj. sorsoltatik ki, és pedig:
1 sorsj. . . 100,000 frt,	1 sorsj. . . 100,000 frt,
1 „ . . 4.500 „	1 „ . . 4.500 „
4 sorsjegy egyenk. 1000 frttal o. é. 4.000 „	4 sorsjegy egyenk. 1000 frttal o. é. 4.000 „
894 sorsegy egyenk. 110 frttal o. é. 98.340 frt,	1094 sorsjegy egyenk. 112 frttal o. é. 122.528 frt,
900 sorsjegy 206.840 frt.	1100 sorsj. 231.028 frt.

1884: Máj. 15.	1886. Máj. 15. Szept. 15.
1885: Jan. 15. Máj. 15. Szept. 15.	1887: Jan. 15. Máj. 15. Szept. 15.
1886: Jan. 15. tartandó 6 huzásnál mindenkor 1100 sorjegy sorsoltatik ki, és pedig:	1888: Jan. 15, tartandó 6 huzásnál mindenkor 1200 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:
1 sorsj . . 100.000 frt	1 sorsj. . . 100.000 frt
1 „ . . 4.500 „	1 „ . . 4.500 „
4 „ egy. 1000 frttal o. é. 4.000 „	4 „ egy. 1000 frttal o. é. 4.000 „
1094 sorsj. egy. 114 frt o. é. 124.716 „	1194 sorsj. egy. 116 frt o. é. 138.504 „
1100 sorsj. 233.216 frt	1200 sorsj. 247.004 frt

1888; Máj. 15. Szept. 15.
1889: Január 15. Május 15. Szeptember 15.
1890; Január 15. tartandó 6 huzásnál mindenkor 1200 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:

1 sorsj.	100,000 frt
1 „	4,500 „
4 „ egyenk, 1000 forinttal o é. .	4,000 „
1194 sorsj. egyenk. 118 forinttal o. é.	140,892 „
1200 sorsjegy , ... , .	249,392 frt

10 éven át évenként 2 huzás 100,000 frtos főnyereménynyel. Legkisebb nyeremény 120 frt.

1890: Október 1.	1895: Október 1.
1891, 1892, 1893, 1894: April 1. Október 1.	1896, 1897, 1898, 1899: April 1. Október 1.
1895: April 1. tartandó 10 huzásnál mindenkor 2500 sorsjegy sorsoltatik ki és pedig:	1900: April 1. tartandó 10 huzásnál mindenkor 3100 sorsjegy sorsoltatik ki és pedig:
1 sorsj. . 100,000 frt,	1 sorsj. . 100,000 frt,
5 sorsjegy egyenk. 1000 forinttal o. értékben 5,000 „	5 sorsjegy egyenk. 1000 frttal osztr. értékben 5,000 „
2494 sorsjegy egyenk. 120 frttal o. é. 299,280 „	3094 sorsjegy egyenk. 120 frttal o. é. 371,280 „
2500 sorsj. . 404,280 frt.	3100 sorsj. . 476,280 frt.

30 éven át évenkint 2 huzás 90,000 frtos főnyereménynyel. Legkisebb nyeremény 120 frt.

1900. október 1	1905. október 1.
1901, 1902, 1903, 1904. april 1. október 1.	1906, 1907, 1908, 1909. april 1. október 1.
1905. april 1. tartandó 10 huzásnál mindenkor 3600 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:	1910. april 1. tartandó 10 huzásnál mindenkor 4400 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:
1 sorsj. 90.000 frt,	1 sorsj. . 90.000 frt,
5 „ egyen. 1000 forttal o. é. . . . 5.000 „	5 „ egy. 1000 forinttal oé. 5.000 frt,
3594 sors. egy. 120 forttal o. é. . . 431.280 „	4394 sorsjegy egyenk. 120 frttal o. é. 527.280 „
3600 sorsj. 526.280 frt.	4400 sorsjegy 622.280 frt.

1910: Oktober 1.	1915. Október 1.
1911, 1912, 1913, 1914: April 1. Október 1.	1918, 1917, 1918, 1919. April 1. Október 1.
1915: April 1. tartandó 10 huzásnál mindenkor 5100 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:	1920: April 1. tartandó 10 huzásnál mindenkor 6100 sorsj. sorsoltatik ki, és pedig:
1 sorsj. . . 90.000 frt.	1 sorsj. . . 90.000 frt.
5 „ egyenként 1000 frttal o. é. 5.000 „	5 „ egyenkint 1000 frttal o. é. 5.000 „
5094 sorsjegy egyenkint 120 frttal o. é. . . . 611.280 „	6094 sorsjegy egyenkint 120 frttal o. é. . . . 731.280 „
5100 sorsj. . . 706.280 ft.	6100 sorsj. . . 826.280 ft.

1920: október 1.	1925: Október 1.
1921, 1922, 1923, 1924: April 1. Október 1.	1926, 1927, 1928: April 1. Október 1.
1925: April 1. tartandó 10 huzásnál mindenkor 7 ezer 200 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:	1920: April 1, tartandó 8 huzásnál mindenkor 8 ezer 600 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:
1 sorsj. . . 90.000 frt	1 sorsj. . . . 90.000 ft
5 „ egyenk. 1000 fttal o.é. 5.000 „	5 „ egyenk. 1000 fttal o.é. 5.000 „
7194 sorsj. egyenk. 120 fttal o.é. 863.280 „	8594 sorsj. egyenk. 120 fttal o.é. 1,031.280 „
7200 sorsj. . . 958.280 frt	8600 sorsj. . 1,126.280 ft

1928: október 1.
1930: april 1. tartandó 2 huzásnál mindenkor 9100 sorsjegy sorsoltatik ki, és pedig:

1	sorsj.	90.000 frt.
5	„ egyenk. 1000 frttal o. é. .	5.000 „
9094	„ egyenk. 120 „ o. é.	1,091.280 „
9100	„	1,186.280 „

Összesités.

6 huzás	900	sorsjegygyel	=	5.400 drb,
12 „	1.100	„	=	13.200 „
12 „	1.200	„	=	14.400 „
10 „	2.500	„	=	25.000 „
10 „	3.100	„	=	31.000 „
10 „	3.600	„	=	36.000 „
10 „	4.400	„	=	44.000 „
10 „	5.100	„	=	51.000 „
10 „	6.100	„	=	61.000 „
10 „	7.200	„	=	72.000 „
8 „	8.600	„	=	58.800 „
2 „	9.100	„	=	18.200 „
			Összesen	440.000 drb.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a „Központi Értesitő" majus 9-iki számából. —

I.

Czégbejegyzések.

a) **Egyéni czégek**. Loschitz Alajos (Alois Loschitz) vegyeskedő Kernyaján, bej. a zombori kir. tvszéknél 1879. aug. 8-án és 1880. márcz. 27-én. — Wássa Pekovits szatócs Ezeresen bej. a lugosi kir. tvszéknél april 15. — Jakob Gerstl terménykereskedő Lugos, bej. az ottani kir. tvszéknél april 21-én. — Fisch Lipót Csikszereda, bej. az ottani tvszéknél april 3. — Gutmann Hermann (Hermann Gutman) liszt- és terménykereskedő Nagy-Várad. Frank Ninának 2000 frt készpénz és 1705 frt 40 kr értékü ingóságból álló hozománya bej. az ottani kir. tvszéknél april 15. — Geiger E. K., Geiger Bernátné, Egri Katalin vegyeskereskedő Nagy-Léva; czégvezető Geiger Bernát, bej a n.-váradi kir. tvszéknél ápr. 15. — Gálfy György gyógyszerész Szabadkán, bej. az ottani tvszéknél ápr. 12 — Pollák J. Simon (Simon J. Pollák) gabonakereskedő Baján, bej. a szabadkai kir. tvszéknél ápr. 15. — Eibisch R. (R. Eibisch), ifj. Eibisch Zsigmondné szül. Deutsch Róza rőfös- és vászonkereskedő Székesfehérváron, bej. az ottani kir tvszéknél április 26. — Lichtner Ignácz kiskereskedő Budapesten, bej. a budapesti k és v. tvszéknél április 16-án. — Frankfurter Sándor kézmü- és rövidáru-kereskedő Budapesten, bej. u. o. április 16. — I. L. Neumann, Neumann Leonora Ilona épületfakereskedő Budapesten. Neumann Ignácz czégvezetői aláirása azon megjegyzéssel, hogy ő a czéget csak egyedül jegyzi, bej. u. o. április 16-án. — David Kriegler (Kriegler Dávid) arany és ékszerárukereskedő Budapesten, bej. u. o. április 16. — Paul Schwimmer, bizományi üzlettulajdonos Budapesten, bej. u. o. ápr. 16. — Steiner Goldstein Roza, Steiner Adolfné, szül. Goldstein Róza füszerkeresk. Budapesten bej. u. o. ap il 19-én. — J. Zwillinger, Zwillinger Jakab, bizományi, kereskedelmi közvetitő- és értesitő-üzlettulajdonos Budapesten, bej. április 19. u. o. — A. Wilheim. Wilheim Salamon Sándor bizományi és kiviteli-ügynökségi üzlettulajdonos Budapesten. bej. u. o. április 19. — A. Mittler et Comp. Mittler Adolf termény és gabnakereskedő Budapesten, bejegyezt. ugyanoda április 19.

b) **Társas czégek**. Szarvasi takarékpénztár. Szarvas. Az 1880. évi február 16. tartott rendes közgyülés alkalmával czégjegyzéshez az ujabban igazgatósági tagul meg nem választott Réthy Vilmos helyébe a megválasztott igazg. tagok közül Mikolay Mihály jelöltetett ki, megjegyeztetvén, miként az emlitett közgyülésen a volt igazg. tagok Kocsis Pál, Lonovics Ferencz, Réthy Vilmos és Valkóvszky Mihály kivételével ujból megválasztatván, nevezettek helyett Hackenberger Jónás, Huszerl Lipót, Moravcsik Géza és Nyácsik Soma választatott meg. Bej. a b.-gyulai kir. tvszéknél április 19. — Zólyommegye felső vidéki segélyegylet Predajnán. Vjazomna pomocnica zlovenska hocno vidiecka v. Predajni. Kunerth József szüvetkezeti jegyzőnek czégjegyzési jogosultsága töröltetik s a helyébe megválasztott Pucsek András czimaláirási joga bejegyeztetett és hitelesittetett. Bej. a beszterczebányai kir. tvszéknél április 3. — Kaufman, Fogel, Nojovits, Vider és t. m.szigeti regale bérlő társaság. A tarsaság pecsétje mellé két tagnak együttes aláirása szükségeltetik. A társaság tagjai: Kaufmann Abrahám, **Fogel Náthán, Nojovits Salamon, Vider Nachmann és Kaufmann Henrik**, mindnyájan m-szigeti üzérek. A társaság 1879. évi november 1 én keletkezett. Bej. a m-szigeti kir. tvszéknél február 14. és április 20 — Halasi önsegélyző szövetkezet. Spühler Lajos helyett mint czégvezető Haszler Sándor jegyeztetik be a kalocsai kir. tvszéknél április 24,— Zentai takarékpénztár. Az elhunyt Kohn Imre helyett Kohn Sám. jegyeztetik be mint czégvezető. Bj a szabadkai kir. tvszéknél márcz. 18-án. — Wilhelm Schäffer et comp. Főtelep Bielitzben, fióktelep Budapesten. Közkereseti társaság; a vállalat 1880, évi márczius hó 1-ső napján vette kezdetét; beltagjai: Schäffer Vilmos, Schäffer Zsigmond és Schäffer Victor posztókereskedők. A társulat képviseletére a beltagok egyformán jogosultak. Bj. a budapesti k. és v. tvszéknél április 12-én. — Breznóbányai takarekpénztár. Az 1880. évi márczius hó 14-én tartott közgyülésen az elhalt Csépkay Náthán, a lekoszönt id. Polonyi János és az elköltözött Gombossy Ferencz igazgatósági tagok helyett megválasztott Szinovicz János, Baldovszky Dániel és Kachnics Janosnak czégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett a beszterczebányai kir. tvszéknél április 24. — Csákovári takarék és előlegezési szövetkezet. (Csakovárer Spar- und Vorschuss-Verein). Ezen korlátolt felelősségü szövetkezet az 1880. évi február hó 22-ik napján tartott alakuló közgyülés által elfogadott alapszabályok szerint keletkezett. Vállalat tárgya: a tagok hitelének, keresetének éz gazdálkodásának előmozditása. Tartama: 10 év. Az igazgatóság: egy vezénylő igazgató, ennek helyettese és tizenkét igazgatósági tagból áll. Az 1880. évi február 22-ik napján tartott alakuló közgyülésen megválasztattak a következő csákvári lakosok: Sandrovits Pál vezénylő igazgatónak. Vavrosch Ferencz vezénylő igazgatói helyettesnek, igazgatósági tagokul pedig: dr. Fuhrmann Mór, Oberding János, Schwartz József, Gyuris Péter, Giba Nestor A, Neubauer József, Kaufmann Antal, Hornyák István, Ouitter Mátyás, Vahrmann Jakab, Ivanovits Sándor és Mihajlovits Paja. Póttagok (Fabik József, Schnabel Dávid, Rieser József és Vojnovits Mita csakovári lakosok. A czég a czimbélyeg előnyomása és a két czégvezetőnek együttes aláirása által jegyeztetik. Minden a társaság nevében kiadandó hirdetmény a „Neue Temesvarer Zeitung" czimü lap utján közhirré tétetik. Bj. a temesvári kir. tvszéknél ápr. 19-én. — Is. L. Guttmann et Co. Budapesten. Közkereseti társaság. A vállalat 1879. évi deczember hó 11-ik napján vette kezdetét. Beltagjai: Guttmann Lajos és Preyer Jozsef ügynöki és bizományi üzlettulajdonosok Budapesten A társulat képviseletére a beltagok egyformán jogosultak. Bj. a budapesti k. és v. tvszéknél április 16 án.

II.

Czégtörlések.

a) **Egyéni czégek**. Horváth Antal (Anton Horváth) Budapesten. Kitöröltetett a budapesti k. és v. tvszéknél április 16.

b) **Társas czégek**. Hermann Weisz et Comp Pancsova. Weisz Hermann et társas czég Weisz Hermann czégtársnak folyó évi márczius hó 31-en bejelentett halála folytán megszünvén, ezen társas czég kitörlése bejegyeztetett a pancsova kir. tvszéknél április 17-én.

Napirend május 11-én.

Naptar. Kedd. Kath.: Mam. vt. Beatrix sz. Prot.: Mamert. Adolf. Görög-Orosz: április 29. 9 vértanu.
Képviselőház ülést tart d. e. 10 órakor.
Muzeumban nyitva van a régiségtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Borászati értekezlet d. e. 10 órakor.
Fővárosi tanács ülést tart d. e. 10 órakor.
Fővárosi egylet értekezletet tart d u. 4 órakor.
Eszterházy képtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Akadémiai könyvtár d. u. 4 óráig nyitva.
Magyar daltársulat este a Komlókertben előadást tart.
Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hivatalos lap május 9-ik számából.

Árverések a fővárosban. Heinrich Irma 195.000 frtra b ingatl. jun 22. (torony-u. 1.) Hubaffy Mihály 11914 frtra b. ingatl. jun. 1 (I III)

Árverések a vidéken. Wittwindisch István 2882 frtra b. ingatl. jun. 2. Herczegfalván (Székesfehérvár). Valentin József 400 frtra b. ingatl. május 28. Soroksáron (pestvidéki tsz) Kuk Mihály 818 frtra b. ingatl. jun. 7. Roksán (Szatmárnémeti). Wallaszkovits Lőrincz 1200 frtra becs. ingatl. jun. 9. Kismártonban. özv. Szatmáry Király Istvánné 811 frtra b. ingatl május 11. Feketetóthon (N.-Várad). Bauer János 788 frtra b. ingatl. jun 13. B.-Sarkányon (M.-Óvár). Vencz János 1000 frtra b. ingatl. jun. 7. Baján Mály Illés 5444 frtra b. ingatl. május 31. Csépen (pestvidéki tsz) Izso Mihályné 1761 forintra b. ingatl. jun. 15. Szinen (Torna). Nagy Klára 890 frtra b. ingatl. jun. 12. Ó-Lapádon (Nagy-Enyed). Kasztá Lajos 680 frtra b. ingatl. jun. 30. H.-Nádasdon. Zsilka Anna 687 forintra b. ingatl. jun. 9. T.-Szt.-Mártonon. Bobély József 3;4 frtra b. ingatl. május 29. Komáromban. Püspöki József 1156 frtra b. ingatl. junius 4. Füleken (Losoncz). Sziebenliszt István 2196 frtra b. ingatl. május 14. Füleken (Losoncz). Patay András 47206 frtra b. ingatl. jul. 12. Pthrügyön (Nyiregyháza). Sörös Lajosné 800 frtra b. ingatl. jun. 7 Köveskállon (Tapolcza). Herczeghi Sándor 5600 frtra b. ingatl. május 19. Kéeson (Komárom). Makari Tógyer 872 frtra b. ingatl. jun. 11. T.-Szarvadon (Tasnád), Kavecz József 1203 frtra b. ingatl. május 25. Füleken (Losoncz). Hegedüs Mihályné 680 frtra b. ingatl. jun. 4. Galsán (Losoncz). Dragschitz Julianna 1400 frtra becs. ingatl. jun. 7. Kismártonban. Duskanits István 2400 frtra b. ingatl. jun. 7. Kismártonban. Okolicsányi Ida 40000 frtra b. ingatl. jun 10. Nádudvaron. Baboszki József 680 frtra b. ingatl. május 20. Thaszáron (Ar.-Maróth), Kralik Jánosné 480 frtra b. ingatl. jun. 21. Gyöngyösön. Urbán György 380 frtra b. ingatl. május 19. Szelepcsényben (Ar.-Maróth). Fay Gusztávné 800 frtra b. ingatl. jun. 5. Gombán (pestvidéki tsz). Nagy Mihály János 2400 frtra b. ingatl. május 28. Dorozsma (Szeged). Modi Mitru 487 frtra b. ingatl. máj. 26. Menyőben (Zilah) Gáll Mária 1200 forintra becsült ingatl. junius 2. Iglón. S écsi Ferencz 586 forintra becsült ingatl. junius 30. Petrahon (S.-A.-Ujhely). Meszner Mátyás 400 frtra b. ingatl jun. 4. Budaörsön (pestvidéki tsz). Szabados István 3000 frtra b. ingatl. május 13. S.-A.-Ujhelyen. Krecs Márton 470 frtra b. ingatl. máj. 24. Kursaneczen. Theodor Mihály 1854 frtra b. ingatl. máj. 31. Csépen (pestvidéki tszék.) László József 1436 frtra b. ingatl. aug. 11. Dunaszerdahelyen. Vasas Mihály 610 frtra b. ingatl. jun. 5. T.-Komlóson. Nicolae Stancin 649 frtra b. ingatl. jun 12. Felső-Veniczén (Fogaras.) Gyömörey Felic 473 3 forintra b. ingatl. jun. 12. D.-Ványán (Mezőtur.) Pfeiffer József 1391 frtra b. ingatl. máj. 40. Almáson (Baja.) S. Bálint Ferencz 1080 frtra b. ingatl. jun. 5. Makón. Cseri Mihály 780 frtra b. ingatl. máj. 26. Váczon. Kis Péter 310 frtra b. inga lana május 15. Nagyvázsonyban (Veszprém.) Csuba Gliger 312 frtra b. ingatl. jun. 12 Mányikon (Sz.-Ujváron.) Pálffy Imre 36000 frtra b. ingatl. jul. 9. N.-Kikindán. Stevanov Luka 970 frtra b. ingatl. jun. 8. Basahidon (N.-Kikinda.) Maly Zsivotta 315 frtra b. ingatl. május 30. Krusitza (Fehértemplom.) Borok István 1571 frtra b. ingatl. jun. 9. Nagyszebenben. B Lévai Mihály 1000 frtra b. ingatl. máj. 16. Mező Csathon. Pincin Constantin 386 frtra b. ingatl. jun. 3. N.-Szebenben. László Károlyne 881 forintra b. ingatl. aug. 11. Nagy-Padányon Babcsik József 522 frtra b. ingatl. jun. 14. Trencsénen. Sittengruber János 1220 frtra b. ingatl. május 31. Vajda-Hunyadon

Csődmegszüntetés. Konrád Ignácz sárvári kereskedő ellen kiegyezés folytán. Donner József szolnoki kereskedő ellen vagyonfelosztás olytán. Hübner Ferenczné karczagi lakos ellen vagyonfelosztás folytán.

Pályázat. Az érsekujvári kir. jbiróságnál aljegyzői a trencséni kir. jbiróságnál albirói, Budapest fővárosánál adóbecslési, adóbiztosi, kapusi; a mátészalkai kir. jbiróságnál irnoki állomásokra.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR.

BUDAI KIRÁLY-KESERÜFORRÁS legjobb szer székrekedés és ebből következő betegségek ellen

Deák Ferencz-, Hunyady Mátyás-, Gr. Széchenyi I., Szt. István-forrás.

FRIEDRICHSHALLI keserüviz

PULLNAI keserüviz

mindig friss töltésben kapható

MATTONI és WILLE

cs. k. udv. szállitók ásványviz telepükben
budai király-keserüforrások tulajdonosai
Budapesten, V., Ferencz-József-tér 3. (Dianafürdő.)

Fogorvos Tolnay

lakik most IV. koronaherczeg-utcza 8. (Harisch-bazár) I. em és rendel naponként 9-től 5-ig.
Müfogak tétele, plombirozások és egyéb fogmütétek legnagyobb kimélettel történnek. 306

Nyilt kérdés Trefort miniszter urhoz!

A közoktatási ministerium két tankönyvnek a használatát parancsolta rá rendeletileg nehány vidéki és helybeli állami reál- és gymnaziumra. Nevezetesen Kármán (más néven Kleinmann) olvasó-könyvét és Simonyi (más néven Rozenzweig) magyar nyelvtanát. A legtöbb iskola, engedve a miniszteri parancsnak, az álarcz alatt tősgyökeres magyarokat sejtve, el is fogadta azokat s mellőzte Bodnár és Ihász, valamint más jeles nyelvészünk tankönyveit. Azt kérdezzük tehát, van-e ez eljárásról a tisztelt miniszter urnak tudomása s helyesli-e, hogy magyar nyelvtudósaink tankönyvei a magyar földbirtokok sorsára jutottak? Egyedül üdvözitőnek tartja-e már a miniszter ur is a héber doktrinát? Ha nem, akar-e és mikor e bajokon segiteni? Egy fővárosi tanár.

Ajánlom

A Székesfehérváron kitüntetett és szabadalmat nyert, magyar-török, rudacs hajkenyőmet és a közkedveltségü bajuszpedrőmet, ugy bajusz-rendszeresitőm és briliantinomat, korpaszeszemet mint kitünő hajerősitő szert, hajfestő szerekkel is szolgálhatok.

40 kros postabélyeg beküldőjének minden dij nélkül pedrőmet, ugy rudacs kenyőmet, postán küldöm meg.

Kapható és megrendelhető:

Mezey Péter fodrász, feltalálónál kishid-utcza 10.
Molnár Lajos fodrász, Haris-bazár.
Müller J. S. illatszerész előbb Vadász özvegye koronaherczeg-utcza és nagyobbrészt a vidéki borbély és fodrász uraknál. 231

BUDAPESTI SZINLAPOK

Nemzeti szinház.

Kedd, május 11-én.
MURSKA ILMA kisasszony vendégjátékául:

MÁRTHA,
vagy: a richmondi vásár.

Vig. opera 4 felvonásban. Irta Friedrich Forditotta Szerdahelyi.

Személyek:

Lady Harriet Durham	Murska	Pitt Molti	Fichtnerné
Nancy, meghittje	Sazlehner	Smith Polli	Kopp L.
Lord Tristán	Kőszeghy	Witt Betti	Gobbi A.
Lionel	Perotti	1-ső szolga	Szalai
Plumkett	Odry	2-ik „	Törzsök
Richmondi biró	Erdei	3-ik „	Széphegyi
Tanácsirnok	Perron	Dobos	Bodor

Kezdete 7 1/2 órakor.

Népszinház.

Székely Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban. Irta Lukácsy Sándor. zenéjét szerzette Erkel Elek.

Bátori Zsigmond	Vidor	Brunó	Kápolnai
Székely Katalin	Erdősi Eug.	Rózsa	Jenei Anna
Sturmvetterhahn	Együd	Margit	Csatai Zsófi
Mokánybasa	Tihanyi	Gyilok	Karikás
Izabella	Komáromi M.	Csuvasz	Bakonyi
Jónásmester	Solymosi	Kuvasz	Komáromi J.

Kezdete 7 órakor.

Vasut közlekedési utmutató.

A vonat indul. Az osztrák államvaspálya indóházából.	A vonatok minősége	Indulási idő
Budapestről, Vácz, Esztergom, Pozsony, Bécs felé a	gyors vonat / szem. vonat / vegyes von.	8 óra 10 p. regg. / 2 óra 20 p. d. e. / 9 óra 30 p. este
Budapestről Érsek-Ujvárig	vegyes von.	11 óra 35 p. d. e.
Budapestről Nagy-Marosig	„	4 óra 55 p. d. u.
Budapestről Czegléd, Szeged, Temesvár, Orsova felé	futár. vonat / szem. „ / „ von.	10 óra 5 p. este / 6 óra 05 p. éjjel / 6 óra 55 p. regg.
Budapestről Czegléden keresztül Szolnok, Arad, Temesvár felé	szem. vona. / „ „	7 óra 25 p. / 6 óra 3 p. d. u.
Budapestről Czegléden keresztül Püspök-Ladány, N.-Várad, Kolozsvár felé	szem. vonat / „ „	7 óra 30 p. regg. / 6 óra 3 p. d. u.
Budapestről Czeglédig	vegyes von.	2 óra 45 p. d. u.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából.		
Budapestről Hatvan, Losoncz, Ruttka, Oderberg felé	gyorsvonat / vegyes von.	6 óra — p. regg. / 3 óra 10 p. d. u.
Budapestről Hatvan, Miskolcz, Kassa, Lemberg felé	szem. vonat / vegyes von.	7 óra 42 p. regg. / 11 óra 3 p. este
Budapestről Hatvanig	helyi vonat	5 óra 47 p. d. u.
A déli vasut (budai) indóházából		
Budapestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof, Triest felé	szem. vonat / „ „	7 óra 10 p. regg. / 9 óra 35 p. este
Budapestről, Székesfehérvár, Veszprém, Szombathely, Grátz felé	szem. vonat / vegyes von.	7 óra 10 p. regg. / 11 óra — p. d. e.
Budapestről, Kis-Czell, Pápa, Győr, Uj-Szőny felé	„	7 óra 10 p. regg.
Budapestről Kanizsáig	vegyes von.	11 óra — p. d. e.

A vonat megérkezik. Az osztrák államvasut indóházába	A vonatok minősége	Megérkezési idő
Bécs, Pozsony, Esztergom, Vácz felől a	gyorsvonat / személy von / vegyes von.	9 óra 45 p. este / 5 óra 38 p. d. u. / 6 óra 7 p. regg.
Érsekujvárról	„	12 óra 20 p. d. u.
Nagy-Marosról	„	8 óra 47 p. regg.
Orsova, Temesvár, Szeged, Kecskemét felől a	gyorsvonat / szem. vonat / vegyes von.	7 óra 30 p. regg. / 8 óra 25 p. este / 8 óra 31 p. este
Kolozsvár, Nagy-Várad, Püspök-Ladány felől	„ / „	8 óra 20 p. este / 6 óra 35 p. regg.
Czeglédről	„	11 óra 54 p. d. e.
A magyar államvasut (losonczi) indóházába.		
Oderberg, Ruttka, Losoncz felől	gyorsvonat / vegyes von.	11 óra 2 p. este / 12 óra 4 p. d. e.
Lemberg, Szerencs, Miskolcz, Hatvan felől	szem. vonat / vegyes von.	7 óra 58 p. este / 6 óra 14 p. regg.
A déli vasut (budai) indóházába.		
Trieszt, Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár felől	pósta vonat / „	6 óra 16 p. regg. / 8 óra 36 p. este
Grátz, Szombathely, Veszprém felől	szem. vonat / vegyes von	8 óra 36 p. este / 3 óra 13 p. d. u.
Uj-Szőny, Győr, Pápa, Kis-Czell felől	„	8 óra 36 p. este
Kanizsáról	„	8 óra 13 p. d. u.

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárási távirati jelentései 1880. évi május 10-ről, reggeli 7 óra.

Észlelési állomás	Légnyomás m. m.	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erőssége	Felhőzet
Bregenz	759.6	+ 6.5	ÉNy	1	borult
Prága	761.4	+ 5.6	ÉNy	3	felhős
Bécs	759.3	+ 6.7	ÉNy	3	„
Sopron	757.9	+ 7.8	ÉNy	4	derült
Magyar-Óvár	758.5	+ 6.7	É	5	felhős
Trencsén	—	—	—	—	—
Beszterczebánya	751.6	+ 8.9	É	2	borult
Budapest	755.4	+ 6.5	Ny	4	„
Szolnok	753.8	+ 10.3	—	—	„
Debreczen	—	—	—	—	—
Ungvár	753.0	+ 12.7	ÉK	4	derült
Szatmár	754.3	+ 10.6	D	2	felhős
Nagy-Szeben	753.4	+ 14.5	D	2	„
Orsova	755.2	+ 12.4	—	—	borult
Temesvár	—	—	—	—	—
Szeged	754.3	+ 9.0	—	—	eső
Csáktornya	757.6	+ 7.8	Ny	2	felhős
Zágráb	758.1	+ 8.5	K	1	borult
Fiume	758.1	+ 12.7	K	3	„
Pola	755.8	+ 11.9	K	2	„
Lesina	755.1	+ 15.5	K	4	felhős
Selmeczbánya	755.1	+ 5.9	É	1	eső

A megelőző 24 óra alatti tünemények. A légnyomás mindenütt kevéssel emelkedett, Zágrábban 5.6 mm.-el. A hőmérsék többnyire kevéssel sülyedett, Budapesten 5.8 fokkal. Eső: Bécs 24, Prága 1, Bregenz 1, Pola 4. Lessina 5, Sopron 11, M.-Óvár 11, Beszterczebánya 12, Budapest (égi háb.) 62, Szolnok 3, Orsova 4, Szeged 5, Csáktornya 2, Zágráb 1, Selmeczbánya 14 mm. Ozon Budapesten nappal 6, éjjel 9.

Vizállás és időjárás.

Május	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik:	Időjárás
10	Budapesten . .	3.87	—	áradó	eső
10	Pozsony . .	3.21	—	„	száraz
10	M.-Szigeten .	0.79	—	áradó	borult
10	Szatmáron . .	0.80	—	apadó	felhős
10	Tokajban . .	2.90	—	„	tiszta
10	Szolnokon . .	4.60	—	„	eső
10	Szegeden . .	5.73	—	„	„
9	Aradon . .	0.25	—	„	felhős
9	Becskereken . .	0.69	—	„	„
9	Bezdánnál . .	—	—		
9	Verbászon . .				
10	Eszéken . .	2.89	—	áradó	felhős
10	Barcson . .	1.86	—	apadó	„
10	Sziszeken . .	5.50	—	„	„
10	Orsován . .	3.30	—	áradó	eső